"LIETUVA", SAVAITINIS LAIKRASZTIS
ISZEINA KAS PETNYCZIA, CHICAGO, ILL.
Prenumerata metams:
Suv. Valstijose, Kanadoje ir Mexike . $2.00
Kitose viešpatystėse 3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų prekių klausk laišku. Visada adresuok:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED ST. : : : CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
PUBLISHED EVERY FRIDAY AT CHICAGO, ILL.
Yearly subscription rate:
In the United States, Canada and Mexico $2.00
To Foreign Countries 3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED ST. : : : CHICAGO, ILL.

Nr. 41 CHICAGO, ILL., PENKTDIENIS, 9d. SPALIS, (October), 1908 m. Metas XVII

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Cholera bent Peterburge pradeda eiti silpnyn. Gal valdžioms ant galo pasiseks ją suvaldyti caro sostapilyj. Toliau nuo Peterburgo, ypač pietinėj ir rytinėj Maskolijoj dar valdžioms ne pasisekė ant jos viršų paimti. Paskutinio kurso studentams medicinos likosi atidėti ekzaminai, kad studentai galėtų padėti daktarams su cholera kovoti. Mat daktarų Maskolijoj yra per mažai, užstojus epidemijai jiems butinai reikalinga studentų pagelba. Pereito panedėlio dieną Peterburge užmelduota 141 naujas apsirgimas, 72 mirtys, paleista iš ligonbučių 172 išgydytų.

Kadangi Peterburgo ligonbučiuose per mažai yra vietų, tai jų daktarai negalėjo laikyti pagydytų teip ilgai, kad jie, iš ligonbučio išėję, liga neužkrėstų sveikų. Ant tokio pavojaus ir nurodinėjo miesto daktarai. Stolypin iš to nurodymo ir pasinaudojo: jis prisakė miesto viršininkui prižiurėti, kad iš ligonbučių nebutų išleidžiami vos pagydyti ligoniai, bet juose reikia žmonės laikyti tol, kol choleros sėklos su visu neišnyks. Gerai, kad ir siautimas choleros susilpnėjo, nes kitaip Stolypino prisakymo nebutų galima išpildyti, kadangi nebutų kur patalpinti šviežiai apsergančių.

Susilpnėjus šiek tiek cholerai, atsirado ir svarbesni terptautiškos politikos reikalai. Genda prietikiai Turkijoj, jie gal Europoj sukelti karo gaisrą ,o jo dabar bijosi visi, nes sykį užsidegus gaisrui, sunku butų ir nenorintiems nuo jo apsisaugoti. Kol viskas laikosi po senovei, pavydinčios viena kitai viešpatystės gali su neužsitikėjimu į viena kitą žiurėti, bet mažiausias sanlygų persikeitimas neužsitikėjimą didina, ardo ir senąją tvarką.

Dabar antai senąją tvarką nori išardyti Austrija ir Bulgarija: viena nori priskirti kaipo savo valdybas Austrijos valdomas, bet prigulinčias Turkijai Bosniją ir Hercegoviną; Bulgarija gi nori visai pasiliuosuoti nuo Turkijos, tapti neprigulminga karalyste. Teisybė ir dabar Austrija valdo Bosniją ir Hercegoviną, bet visgi jas valdo neva tik tuom tarpu, o Bulgarija tik iš vardo neva priguli Turkijai, ji savistovi kunigaikštystė. Taigi ir atviras priskyrimas Bosnijos ir Hercegovinos prie Austrijos ir pasigarsinimas Bulgarijos visai nuo Turkijos neprigulminga iš tikro nieko neperkeistų, bet butų tik sulaužymu Berlyno traktato, kuris šiek tiek mažino godumą laukusių sugriuvimo Turkijos ir tikinčių nuo jos sau palaikų. Jeigu kas naudojasi iš sulaužymo traktato, atsiranda ir kiti norinti teipjau naudotiesi, o čia naudotiesi galima tik Turkijos kaštais. Turkija gi, įvesdama naują tvarką pas savę ir per tai susidrutinusi, geruojo kaimynams ne atiduos sau prigulinčių žemės plotų. Tas gali karą pagimdyti, o jį sunku but aprubežiuoti siauruose rubežiuose, nes tie, kuriems reikalinga šiuom tarpu drutesnė Turkija, stotų jos pusėj, kiti gi, kuriems tas nerupi, stotų priešingoj pusėj. Tokiu budu karo gaisras lengvai gali užimti visą Europą, kadangi ir be Turkijos terp-tautų nėra ten meilės ir užsitikėjimo, visos didesės viešpatystės turi daug nuo sėnovės nesutikimų, kuriuos išrišti galutinai vien baimė ne leido.

Caras, matyt choleros pabugęs, išvažiavo vėl ant jurių pasivažinėti, o tuom tarpu namiejie, dėl persikeitusių Turkijoj prietikių jis reikalingas. Netikėtai atkako Peterburgan Austrijos ambasadorius su labai svarbiais reikalais ir pasimatęs su užrubežinių reikalų ministeriu, pareikalavo pasimatymo su caru. Nežinia, ar caras sugrįž ant sauszėmio, ar ambasadorius važiuos jį patikti ant jurių.

Peterburge vėl sustreikavo studentai universiteto; prie streiko prisidėjo studentai techniškojo ir moterų augštesnių mokslų institutų.

Garsus admirolas Nebogatov už nužudymą laivyno po Sučima nuteistas dešimčiai metų tvirtovės kalėjiman rašo knygą apie darbus maskoliškojo laivyno laike karo su Japonija. Nėra abejonės, kad ir čia pasirodys visa netvarka caro laivyne, kaip Kuropatkin parodė netvarką armijoj.

TURKIJA.

Bulgarijos kunigaikštis, mieste Tirnove, 5 d. spalių pasigarsino visiškai neprigulmingu. Tirnova yra tai senasis Bulgarijos sostapilis. Gyventojai žinią apie pagarsinimą neprigulmystės priėmė su entuzijastišku užsidegimu.

Turkiškiejie urėdninkai mano, kad pasigarsinti neprigulminga Bulgariją prikalbėjo Austrija ir Vokietija, idant tokiu budu nuo valdžios prašalinti dabartinę prilankią Prancuzijai Kamilio ministeriją ir apsilpnyti įtekmę konstitucijonališkos rėdos.

Dar pirma, kada Bulgarija tik rengėsi pasigarsinti neprigulminga, Turkija sutraukė ant jos rubežiaus 20 regimentų geriausių savo kareivių, prieš kuriuos Bulgarija gali pastatyti tik 12 regimentų.

Kad kaip nors neleisti užgimti karui, Prancuzija apsiėmė patarpininkauti, jeigu bus galima, sutaikyti nesutinkančias puses. Prancuzijos užrubežinių rekalų ministeris Pichon jau apkalbėjo nesutikimus Bulgarijos su Turkija su Maskolijos užrubežinių reikalų ministeriu Izvolskiu, teipgi su ambasadoriu Turkijos, Anglijos, Vokiejos, Austrijos ir Bulgarijos. Padėjimą Turkijoj Prancuzijoj laiko labai pavojingu, kadangi nėra vilties, kad Bulgarjos kunigaikštis pagarsinimą neprigulmystės atsimtų atgal. Visi ambasadoriai mano, jog sultanas tik priverstas suteikęs Turkijai konstituciją, jis pasinaudotų iš karo ir stengtusi ją vėl panaikinti.

Anglijos laikraščiai praneša, jog Maskolija ir Italija leidžia Austrijai galutinai užimti Bosniją ir Hercegoviną, bet sau rekalauja atlyginimo ir tai žinoma, Turkijai prigulinčiais žemės plotais. Italija reikalauja sau prigulinčio Turkijai Tripolio ir kokio nors uosto Albanijos pakrantėse. Kokio atlyginimo geidžia sau Msakolija, dar nežinia.

Maskolija iš syk priešinosi priskyrimui Bosnijos ir Hercegovinos prie Austrijos, nesutiko perkeisti nutarimus Berlyno kongreso, dabar vienok ji pati užmanė sušaukti didžiųjų Europos viešpatysčių konferenciją apsvarstymui, kokius nutarimus Berlyno kongreso reiktų perkeisti arba visai panaikinti.

Terp dipliomatų dabar apkalbami persikeitę Turkijoj prietikiai. Bet kas iš apkalbėjimų išeis, dar nieks negal įspėti. Jeigu užgimtų sykį karas, jis visus pirm laiko padarytus dipliomatų sutarimus į niekus paverstų,nes tąsyk jau sprendėju butų tik ginklai. Dabar vienok Londone ir Paryžiuj mano, kad karo nebus, bet visgi abudu kraštai, taigi Bulgarija ir Turkija ginkluojasi. Bulgarijos armija visa sumobilizuota, ištraukė ant Turkijos rubežiaus. Prie savo armijos yra ir Bulgarijos kunigaikštis. Kadangi ant Bulgarijos rubežiaus sutraukta ir Turkijos kariumenė, tai gali užgimti ir netikėti susimušimai priešingų kariumenių, kas, žinoma, pagimdytų jau tikrą karą.

Reikia dar pridurti, kad ir Grekija nori iš dabartinių riaušių pasinaudoti: ji nori griebti nuo Turkijos grekonių apgyventą didžiausią jai prigulinčią salą Kretą.

Taigi, jeigu visus norinčius Turkijos kaštais pasinaudoti atseitų užganėdnti, jei atseitų gana didelių žemės plotų išsižadėti ir kelių milijonų gyventojų.

HOLANDIJA.

Užgimę nesutikimai terp Holandijos ir pietinės Amerikos respublikos Venezuelės dar neišdilo, priešingai, Venezuelės prezidentas Castro dar labiau įžeidė Holandiją. Jis atsisakė priimti Holandijos notą, kurioj buvo išreikšti Holandijos reikalavimai. Ką dabar toliau darys Holandja, nežinia. Jos randas dar vis laukia, kad Castro ant galo supras pavojų ir nusilenks. Bet Holandija siunčia jau dabar karišKus laivus į Venezuelės pakrantes, nes mano, kad gal atseis blokuoti Venezuelės uostus.

PERSIJA.

Iš Persijos ateina dabar vien prieštaraujančios žinios. Dabar abidvi pusės sutraukė savo pajiegas į aplinkines miesto Tabris, kur yra revoliucijonierių centras. Viena dieną iš čia ateina žinios apie sumušimą revoliucijonierių, bet jau ant rytojaus paprastai ateina visai priešingos. Reikia todėl manyti, kad iš tų žinių nė vienos, nė kitos nesutinka su teisybe. Greičiausiai ten viskas pasilieka po senovei: miestą laiko revoliucijonieriai, o jo aplinkinėse stovi šacho kareiviai, bet jie miestą neįstengia nuo revoliucijonierių atimti. Žinoma, tos pusės butų pergalė, kuri daugiau pinigų turės, nes be pinigų karų vesti negalima. Persijoj, matyt, pinigų truksta abiem pusėm; skolinti teipgi nieks nenori.

Nuraminimui gyventojų šachas prisakė suskubinti sušaukimą naujo parlamento, kuris turi susirinkti pabaigoj šio mėnesio. Bet jeigu rinkimai atsibus ant tokių jau pamatų kaip Maskolijoj, nė naujas parlamentas neužganėdįs gyventojų, nenuramys krašto.

IŠ LIETUVOS.

IŠ VILNIAUS.

Laikinis spaudos komitetas rugpiučio 23 d. išsiuntinėjo Vilniaus laikraščių redakcijoms štai kokį aplinkraštį:

"Kuriuos ne kuriuos laikraščius paskutiniu laiku vietinė valdžia baudė už išspauzdinimą grafo Leono Tolstojo straipsnių apie mirties bausmę. Dėl to ir dėl busimųjų rugpiučio 28 d. aštuonių dešimtų metų grafo L. Tolstojo sukaktuvių komitetas skaito savo priederme perspėti Tamstas, jog už tokius straipsnius arba į juos panašius, spauzdinamus vietiniuose laikraščiuose, kaltininkus spaudos komitetas trauks į teismą."

Vilniaus teismo rumai, luomų atstovams nedalyvaujant, rugsėjo 22 d. nagrinėjo "Golos Koževnika" ir "Die Garber Stimme" redaktoriaus bylą; redaktorius kaltinamas, buk kurstęs darbininkus prieš pabrikantus. Rugpiučio 15 d. teismo rumai nutarė laikinai sustabdyti uždengtojo "Topor" laikraščio redaktoriaus bylą; redaktorius Ad. Gedvila pabėgęs.

(Iš "V. Ž.")

Teismo rumai rugsėjo 3 dieną nagrinėjo Pesės Strukinskos ir Movšos Cepeliovičio bylą. Kaltino abiejus už prigulėjimą prie "lietuvių socijaldemokratų partijos", kurios tikslu esama sugriauti Rusijoje patvaldystę, ir sutverti atskirą Lietuvos valstybę, valdomą renkamojo seimo; kaltino taipogi juos už laikymą draudžiamųjų raštų. Liudytojų buvo pašaukta 10. Kaltinamuosius gynė advokatas Torchovskis. Teismo rumai nubaudė Cepeliovičą amžinam ištrėmimui, Strukunską liko išteisinta.

Vyriausysis karo teismas nagrinėjo 3 Vilniaus junkerių bylą. Visi buvo kaltinami už prikalbinėjimą junkerių prisidėti prie vadinamosios "opicierų sąjungos". Karo teismas nuteisęs visus prašalinti iš kariumenės, atimti visiems piliečių teises ir ištremti.

Vyriausis karo teismas patvirtino tokį karo teismo nusprendimą.

Vilniaus karo apskričio teismas nagrinėjo politiškųjų prasikaltėlių Ruvino Jeruchimavičiaus ir jo žmonos Genios bylą. Ruvimą nuteisė šešiems katorgos metams, o jo žmoną vieniems metams uždarymo tvirtovėn.

Byla apie netikrus paliudijimus, išduotuosius neva visokių mokslo įstaigų bus šįmet užbaigta. Tardymą veda toje byloje svarbesniųjų dalykų tardytojas Bokitijo. Kaltinamųjų toje byloje yra daugiau šimto žmonių, iš kurių keletas pasislėpė.

Neseniai Vilniaus daktarų draugijos laboratorija padarė ištyrimus, iš ko yra sudaryti kai kurie valgiai, paimti iš sankrovų. Pasirodė, kad suriai ir minkštosios arbatinės ir k. dešros sudarytos taip, kad jų visai negalima valgyti. Kietosios, rukytosios dešros suruoštos iš tokių produktų, kurie labai kenkia žmonių sveikatai.

Rugsėjo 2 dieną Vilniaus teismo rumai nagrinėjo žydų laikraščio redaktoriaus - leidėjo L. Kantorovičiaus bylą, už straipsnio patalpinimą: "Politiškoji valanda", kalbančio apie trečiosios dumos atidengimą.

Byla buvo nagrinėjama prie atidarytų durų.

Kantorovičius buvo kaltinamas už laikraščio numerio atspauzdinimą ir platinimą, kuriame buvo raginama maištą kelti ir griauti viešpatijos tvarką.

Ginantis kaltinamąjį advokatas Janulaitis stengėsi išaiškinti, jog teismas neturi jokių nurodymų apie laikraščio sakomojo numerio platinimą.

Teismo rumai pasmerkė Kantorovičių dviem metam tvirtovės.

Buvęs "Sievero-Zapadn. Golos" redaktorius N. Radinas pasmerktas tvirtovės uždarymui dviem sanvaitėm. Jo apgynėjas, dumos atstovas Pergamentas pasakė puikią prakalbą, ant klausančiųjų gilų įspudį padariusią.

(Iš "V.Ž.")

IŠ KAUNO.

Rugpiučio 24 d. Mikalojaus sobore (vyriausioj cerkvėj) Kauno episkopas Vladimiras skaitęs šv. sinodo patarimą, kad pravoslavai nedalyvautų L. Tolstojaus jubilėjuj. Rugpiučio gi 23 d. pravoslavų dvasiškija kreipėsi į Kauno vice-gubernatorių, kad neužtvirtintų Kauno miesto valdybos nutarimo apie tat, kad Mažoji Sodinė gatvė butų praminta L. Tolstojaus gatve.

"Goniec Wilenski" praneša, kad po Kauno gubernija sukinėjąsi agentai, kurie įkalbinėją jaunoms mergaitėms, kad jos važiuotų Amerikon, tenai gi jas parduodą į paleistuvystės namus.

Jauna gyvenimo nusivilimų nepritirusi lietuvė tarnaitė I. Ž., netekus tarnystės, dviem sanvaitėm atgal kreipėsi prie kas žin kokios moters, tarpininkaujančios tarnystės sujieškojime. Ta nuvedė ją prie kas žin kokio I. K. gyvosios prekės pirklio. Tasai paskutinis prikalbėjo I. Ž., drauge su juo išvažiuoti už miesto, neva į kokį vasarnamį. I. Ž. nieko blogo nejauzdama, sutiko ir I. K. išvežė ją į Senapilę. Ten atvežęs, jisai pardavė ją tiesiok paleistuvių naman. I. Ž. savo akimis matė, kaip I. K. priėmė už jos pristatymą nuo tų namų savininko 15 rublių. Kada I. Ž. naujojo pono pasiklaususi, kokia čia jos bus tarnystė, jisai pataręs jai gerai pirma išsimiegoti, o apie užsiėmimą, girdi, vėliau pasikalbėsiąs. Netrukus mergaitę apspito vietinės tų namų gyventojos ir paaiškinusios jai, kur ji esanti, ir kas ją laukia. Nei meldimų, nei verksmų nepaisant, savininkas pasišaukęs siuvėją, ir liepęs naujai į jo įstaigą įstojusiai drabužius siuti. Apart to išsigandusią merginą raminęs, jog vešęs ją Varšavon, kur ji gyvęs yt ponia laiminga ir turtinga.

Bet I. Ž.-ai, dvi dieni pavargus, pasisekė kaip tai iš verpeto išsprukti. Ji nubėgo pas vietinius kunigus, kurie ją ir išliuosavo iš vargo, į kurį buvo įpuolusi. Kunigai parsiuntė ją atgal į Kauną, kur ji prigulėjo prie vietinės šv. Zitos tarnaičių draugijos.

P. Vilemas.

(Iš 'V. Ž.')

IŠ NEMAKŠČIŲ,
Raseinių pav.

Vienai mergaitei ant kaktos iššoko skaudulys. Ji nuėjo pas šundaktarį - girtuoklį, ir šis jį perpiovė. Ant ryt dienos mergaitė visa suputo, dienai praėjus ir pasimirė. Matyt įrankiai buvo nešvarus, kraujas pagedo ir štai ruka!

Š.

IŠ TAURAGĖS,
Raseinių pav.

Nors progimnazija buvo žadama atverti rugsėjo 14 d., tačiaus komitetui nesuradus mokytojų, tas nepavyko. Mat neatsiranda norinčiųjų važiuoti "giliojon provincijon".

(Iš "V. Ž.")

IŠ ŠIAULIŲ,
Kauno gub.

Rusijoj žmonių švietimui svarbios yra keturkliasės miestų mokyklos. Tveriaus gubernijoj, ačiu pirmeivių "zemstvų" darbštumui, kiekviename žymesniame sodžiuj yra tokia mokykla ir jos prirengia sodžiams daug naudingų inteligentų darbininkų. Iš jų daugiausia išeina sodžiaus mokytojų ir žemesniųjų tarnaujančių savyvaldos įstaigose. Latvių ir įgaunių (estų) krašte bemaž visi mokytojai yra iš keturkliasių miesto mokyklų išėję. Tik pas mus Lietuvoj liki šiol tų mokyklų beveik nėra, o tos, kurios nuo seniau gyvuoja, yra kitataučių prigrįstos.

Šįmet atsidarė Šiauliuose tokia mokykla. Kad męs nebutume taip apsileidę, toji mokykla daug naudingų musų kraštui darbininkų galėtų prirengti, nes ilgainiui prie jos bus atidengti pedagogijos mokymo kursai, o kol tų kursų dar nebus, tai baigusiems tą mokyklą vaikinams užteks čia pat išduoti ekzamenas iš pedagogijos ir mokymo praktikos, kad mokytojaus teises įgytų. Lietuvių kalba taip pat bus ton mokyklon įvesta, žinoma jeigu tik ten atsiras lietuvių.

Šįmet atsidengia trįs kliasos. Bet labai liudna, kad prie įstojamųjų ekzamenų vos keletas lietuvių teatvažiavo, kurie bemaž visi išdavė ekzamenus ir bus priimti. Nors šie metai toje mokykloje musų, galima sakyti, jau pražiopsoti, bet vis dėlto lietuvių skaičius galima dar padidinti, nes visose kliasose pasiliks neužimtų vietų.

Trečioje kliasoje liko 10 liuosų vietų į kurias priiminės ligi Kalėdų kada kas neatvažiuotų. Tas pats bus ir kitose kliasose. Nors norinčiųjų stoti mokyklon buvo dukart daugiau, kaip yra vietų, tačiaus ne visos dar vietos yra užimtos, nes kitataučiai buvo silpnai prisirengę. Taigi mums reikia pasirupinti, kad nors tos likusios vietos butų musiškių užimtos. Ypač tas turėtų rupėti musų mokytojams, kuriems reiktų prikalbinėti valstiečius leisti savo vaikus ton mokyklon. Mokytis ten bus pigiau kaip kur kitur, nes už mokslą ima tik 12 rublių metams, o neturtinguosius ir visai nuo mokesčio paliuosuoja. Įstoti mokyklon gana lengva. Vaikas, kurs baigė vienkliasę pradedamąją mokyklą, lengvai gali įstoti pirmon kliason, o kiek pasirengęs ir antron, dagi trečion. Aš pats nuvežiau į tą mokyklą tris savo mokinius, — du baigusiu pradamąją mokyklą, o vieną nė nebaigusį, o dėlto vienas baigusiųjų įstojo antron kliason, o du kitu pirmon. Kad bučiau dar truputį pamokęs ir vaikai butų vyresni, tai ir trečion kliason bučiau įstatęs. Iš to galima suprasti, kad kiekvienas mokytojas lengvai gali ton mokyklon savo mokinius prirengti.

Manau, kad lietuviai mokytojai, o ir valstiečiai supras šios mokyklos naudą ir skubįsis į likusias vietas savo vaikus įstatyti, todėl čia paduodu, ko reikalaujama įstojant į trečią kliasą, nes ir į antrą reikalauja to pačio, tik labiau suglaustoje formoje, be jokių smulkmenų. Pirmon kliason užtenka mokėti gerai skaityti ir keturi aritmetikos veiksmai su įvairiais didumo skaičiais. Šlaviškai skaityti reikia mokėti stojant į kiekvieną kliasą!

Trečion kliason reikalaujama: rusų kalbos — lengvas diktandas, mokėti rusiškai parašyti kam nors laišką arba raštu atpasakoti lengvą straipsnelį; etimologija ir sintaksis — pakanka to, kas yra Tichomirovo arba Maksimovo vadovėliuose pradedamomsioms mokykloms. Aritmetika baigiant paprastomsioms trupmenoms. (Antron kliason, — baigiant įvardintaisiais skaičiais).

Geografijos — žinios iš fiziškosios ir matematiškosios geografijos iš Smirnovo arba Stupelio ir Glovo vadovėlio, apie Rusiją elementariškosios paprasčiausios žinios.

Istorijos — rusų po draug su Lietuvos ir Lenkų istorija. Lenkų istorijos reikia žinoti tik tiek, kur ji žymiausiai jungiasi su Lietuvos istorija. Lietuvos istorijos reikalauja daugiau. Reikia žinoti žymesniejie musų kunigaikščiai ir jų darbai ir turėti aiškų supratimą apie musų istorijos perijodus (tarpymečius).

Gamtos mokslas — zoologijos ir botanikos skyriai iš Jaroševskio vadovėlio, smulkmenų nelabai klausinėja.

Geometrijos — geometriškiejie kunai ir figuros, reikia mokėti tik išpasakoti jų žymiausios įpatybės. Tinka Mironovo vadovėlis. Apie gražiaraštį sprendžiama iš rašto darbų, o apie piešimą iš to, kaip piešia geometrijos figuras.

Iš paduotosios programos lengva suprasti, kad kiekvienas mokytojas gali per kokį mėnesį prirengti vaiką dagi į trečiąją kliasą, o jau apie dvi žemesniejie nėra nė kalbos.

Taigi nesnauskime, bet stengkimės, kad likusiosios vietos butų musiškų užimtos!

Pranas.

(Iš "V. Ž.")

IŠ RAMYGALOS,
Panevėžio pav.

Jau bus metai, kaip atskirų valstiečių buvo pradėta duoti zemskiui prašymai, kad išmestų valsčiaus raštininką už jo blogus darbus, bet iš to nieko neišeidavo: zemskis gerai gyvena su raštininku. Tada valstiečiai, susitarę, padavė prašymą gubernatoriui; po prašymu pasirašė šešiosdešimtįs vyrų. Po to tuojau buvo atsiųstos iš valsčiaus pasirašiusiems paviestkos (užkvietimai), kad žinotų, kada atvažiuoja zemskis. Tas buvo 1908 m. sausio 9 d. Einant vyrams į valsčių miestelio seniunas (starosta) Motiejus Marozas, didelis raštininko bičiulis, girdė ir gązdino vyrus, kad atsisakytų nuo prašymo, nes kitaip busią blogą, pakliusią į kalėjimą, primušią sargybiniai ir tt. Bet tą pačią dieną, begirdydamas kitus, pats labai nusigėrė, ir nežinia kas jam gerokai apdailino šonus taip, kad paskui apie mėnesį žmogus sirgo. Sausio 11 d. atvažiavo zemskis ir užklausė, ar geras tas raštininkas, ar ne. Visi atsakė: "Negeras, mums jo nereikia!" Išgirdęs tokį atsakymą, zemskis suriko: "Aš jus sargybiniais išvaikysiu!" Vyrai, nieko nelaukdami, ėmė eiti iš valsčiaus. Zemskis, pamatęs, kad vyrai neišsigando, puolė juos gražinti. Vyrai sugrįžo. Po to zemskis buvo labai švelnus ir užrašęs, kuo raštininkas yra kiekvienam jų nusidėjęs, išvažiavo.

Liepos mėnesį atėjo dėlto iš zemskio atsakymas, kad jų prašymas neišklausytas. Prašymas neišklausytas dėlto, kad atsirado iš lietuvių penki kvaišos, kurie už degtinės buteliuką parsidavė raštininkui. Tie vėplos nuvažiavo su raštininku pas zemskį ir paliudijo, kad noras išvaryti raštininką yra kelių žmonių darbas ir kad jie neteisingai užsipuolą ant raštininko. Prie tų raštininko užtarytojų ir parsidavėlių priguli šie vyrai: Ramygalos seniunas Motiejus Marozas ir jo bičiulis Jonas Jakaitis, Pašilių sodžiaus seniunas Juozas Jakaitis. Šlekių sod. seniunas Grakauckas, Jonaitėlių — Jakaitis, Jotainių — Baltuška. Reikėtų da pridėti, kad šie visi raštininko bernai dideli girtuokliai.

Vienok ramygaliečiai rankas sudėję nesnaudžia. Jie krepėsi prie dumos atstovo Zavišos, kuris dėlto reikalo buvo nuvažiavęs pas gubernatorių. Gubernatorius prižadėjęs atsiųsti valdininką tam dalykui ištirti.

Vėjavaikis.

(Iš "L.U.")

IŠ ŠIAULĖNŲ.

Šiaulėnų valsčiuje išdalytas sentikiams Sidorių palivarkas, kurs pirma prigulėjo Syrutavičienei. Dabar eina girdas, jogei tokiuo pat budu ketinama pirktinai išdalyti Sklioriškio ir Polekos palivarkai. Todėl vetiniai sentikiai rupinasi parduoti gautąsias 1863 metais žemes ir įsikurti naujai rengiamosiose tų palivarkų viensėdijose. Esu girdėjęs iš sentikio K., jogei banko agentas iš Kauno įsakęs sentikiams susitelkti į kuopą iš 40 šeimynų. Jei nesusitarsią tiek vietinių, tad kad parsikviestų ir iš kitų gubernijų.

Šiaulėniškis valstietis.

(Iš "V.")

IŠ KVEDARNOS,
Reseinių pav.

Visą pereitąją vasarą Žemaičiuose pagal Prusų sieną lietaus buvo labai mažai. Rugiai šiaip taip užsikorė, bet vasarojus buvo apymenkis. Žmonėms rodės, jog tokia pat giedra pabus ilgai, todėl ir laukų nesiskubino nudirbti. Dauguma rugius suvežė, bet yra ir tokių, kurie "'tebedžiovina". Nuo šv. Lauryno kaip užniko lyti, tai ir tebelija trečia sanvaitė. Jei kurią dieną pakenčia, neliję, tad naktį verčia kaip iš viedro. Vasarojus sudygo ir pėduose ėmė žaliuoti. Likusiejie nesuvežti rugiai ir kviečiai visiškai supuvo. Dirvos patvino vandeniu, negalima nei įeitai nebėra kaip įsėti, o jau metas butų, nes čia paprastai sėjama dar prieš Žolinę. Žmonės visai nusiminę. Bulvės (roputės) bent kiek uždėrėjo, bet ir tos supus, nes vagose jau yra vandens. O keliai, keliai! Nei išvažiuoti nebegalima.

Burgenietis.

(Iš 'V.')

IŠ GUDELIŲ DVARO,
Reseinių pav.

Bevežant rugių vežimą lužo kartis. Ant karties, kaip paprastai, sėdejo 22 metų mergaitė Petronelė Milaškaitė. Lužus kartei mergina krito stačia galva žemėn ir, nei žodžio nepratarusi, tuoj mirė. Palaidojo ją Stulgių kapuose. Mergaitė buvo ne iš turtingųjų. Jos motina našlė, jau ir taip nelaiminga, dabar pasiliko dar nelaimingesnė, nes neturi kas jai senatvėje duoną užpelnytų. A. A. Petronelė buvo tai labai darbšti mergaitė ir neužsiimdavo tuščiomis kalbomis, kaip kitos. Už tai atvežant ją į bažnyčią gražiai paskutinį kartą patarnavo jos gimtinio Šimkančių sodžiaus jaunuomenė, Nepamenama, kad ką nors butų lydėję su tokia iškilme. Daug buvo gražių vainikų ir bukietų.

Gudelių dvare jokios tvarkos nėra, taigi ir ukio įrankiai biauri ir senį. Dvaras priguli senoms merginoms Parażinckaičioms. Didybė jų neišpasakyta. Kaip tik žmogus užmatai dvarą, tai tuojaus kepurę turi nusiimti ir tik paskui eiti pas merginas savo reikalus pasakoti. Šeimynai duoda labai prastą valgį, o duoną tai nuo durpių neatskirsi.

Velionės (nabašninkės) sesuo buvo nuėjus ponių prašyti, kad duotų pinigų laidotuvėms, tai jai atsakė, kad esanti "grubijonka", per drąsi. Penkių rublių paprašė ir tai nedavė. Velionės buvo uždirbtų 7 rub., tai atidavė tik 6 rub. Beje gi panos davė laidotuvėms 2 kalakutinės duonos kepalėliu, bet per laidotuves niekas jos nei rodyti nerodė, o tik beragiams atidavė.

Jurgis Bardauckas.

(Iš "L.U.")

IŠ ČEDASŲ,
Ežerėnų pav.

Ši parapiją lietuvių apgyventa. Miestelis nedidelis: bažnyčia, žydo sankrova ir tt. Yra puikus, dar neseniai atidarytas traktierius, kurį įsteigė Panemunio grapienė Krasickienė. Traktierius buvo atidarytas su didele iškilme. Net ir musų kunigas Kuzmickas tuomet ten buvo.

Žmonės pas mus valdžiai aklai tiki. Už mažiausį žodelį tuojaus išgirsi: "nori, kad strażninkui įduočiau". Vison parapijon lietuvių laikraščių pareina: "Lietuvos Ukininko" 1 egz., "Vienybės" 2 egz. ir "Viln. Žinių" 1 egz. Valstiečiai savo vaikus leidžia į Onuškio liaudies mokyklą (nuo Čedasų apie 10 viorstų).

Lietuvos Mylėtojas.

(Iš "L. U".)

IŠ ONUŠVIO,
Ažerėnų pav.

Yra čia liaudies mokykla, kurioje mokina rusė Majevska. Ji tikra senosios tvarkos šalininkė, rusinimo ir pravoslavijos misijonierė (platintoja). Lietuviškai buk nei žodžio nemokanti ir iš lietuvių kalbos vien tik pasityčiojimus daro. Kas mums brangu ir šventa, tai ji prieš vaikučius išjuokia ir po kojomis mina.

Turime dabar naujį svečią, — uriadniką M. Senasis uriadnikas, tai galima sakyti ir pats buvo žmogus ir savo priedermes žmoniškai pildė. Sis kas kitą. Atvažiavęs tuojaus pradėjo šnipinėti, ar negalima kartais neištikimų žmonių surasti. Tuojaus pradėjo žmonės kas link kelių taisymo spausti. Žmonės tuo labai nusiminę.

Lietuvos Mylėtojas.
(Iš "L.U.")

IŠ ŠĖTOS,
Ukmergės pav.

Nuo vilko bėgo, ant mėškos užbėgo. Mes šėtiškiai turėjome uriadniką Filipavičių, kuris žmonėms labai įkirėjo mušimais, už ką žmonės jį pavadino "nagajenčniku". Taigi koks šėtiškių buvo džiaugsmas ,kuomet Filipavičių nuo musų iškėlė. Visi lengviau atsiduso. Į Filipavičiaus vietą atkėlė naują uriadniką. Vyras tvirtas, buvęs Žemaičiuose mokytojum, mokąs lietuviškai ir lenkiškai. Su žmonėmis kalbasi mandagiai, nagaikos pas jį nei matyti nematyt. Bet perėjo sanvaitė; pas musų uriadniką jau atsirado nagaika. Liepos 31 d. prisikabino prie vieno sodiečio mainant šiam arklius su čigonais. Uriadnikas pareikalavo, kad 6 liudytojai pasakytų, kas tas žmogus. Beveik visas miestelis nurodė, kad tas žmogus — vietinis gyventojas. "O arklį ar pažįstate?" užklausė įsiutęs uriadnikas. "Ne pažystame". "O, tai vogtas" riktelėjo ir paleido nagaiką į darbą. Paskui nuvedė juos visus pas save namo, norėjo neva protokolą statyti, bet nesustatė, tik visus gerai nagaika primušęs laukan išvarė.

Už kelių dienų po to atsitikimo priėjo prie ukininko Borauckо, kurs buvo japonų karėje ir ten užsitarnavo. Pareikalavo nuo jo alaus, bet kadangi tas nedavė ir dagi šunim jį pavadino, tai tuojaus jį sumušė ir į šaltąją įmetė. Šaltojoj gi mušė. Pagalios pareikalavo po 2 rub. už paliuosavimą. Baranauckas tuojaus davė žinią apie tai pristavui ir daktarui. Atvažiavo daktaras su pristavu, ištyrė visą dalyką, o daktaras pripažino, kad Borauckо gyvybė pavojuje. Pristavas buk ketinąs uriadniką pavaryti.

A. Barškalas.
(Iš "L.U.")

IŠ MARGAVONĖS,
Ežerėnų pav.

Rugpiučio 3 d., 11 valandą iš ryto atsibaldė į Margavonių sodžių pas ukininką Aleksandrą Garuolį Abelių uriadnikas Ausenas (latvys) su vienu stražniku ir darė pas minėtąjį ukininką kratą. Neradęs namie, nes šeimininkas buvo išėjęs į atlaidus Aleksandravėlėn, o šeimininkė karves melžė, uriadnikas klausinėjo esamųjų ten vaikučių, kur tėvas šaudyklę laiko. Nieko neradę grįčioje, jau šeimininkei pargrįžus, įsiveržė į seklyčią, pagalios į svirną, bet ir ten nieko nerado. Tuomet stražnikas nuėjo pas šnipą Antaną Garuolį, o grįždamas nuo jo nuėjo stačiai į sodą ir išėmęs iš avilio pasleptąją ten šaudyklę, abudu išsidangino.

Šnipo Ant. Garuolio Al. Garuolis buvo įskustas net Rokiškio antstoliui, buk jis turįs šaudyklę, du revolveriu, "kinžalą" ir skaitąs visokias knygeles ir atsišaukimus. Dabar Al. Garuolį šaukė pas Rokiškio antstolį.

J. Skribliukas.
(Iš "L. U".)

IŠ GELAŽŲ APYLINKĖS,
Panevėžio pav.

Šįmet musų apylinkėje vasarojus blogas. Per vasarą uždžiovinus, mažas teužaugo, o nupiovus, tebestovi lauke, nes 5 sanvaitė lija. Linus jau baigia rauti, bet ir jie mažučiai. Bulbės taip pat nekokios. Kviečiai užaugo vidutiniai, bet ir jų visų dėl lietaus negalima suvežti; dvarininkų tai visi laukuose tebekirmija. Visi sako, kviečių ir vasarojaus šįmet trečią dalis tebusią. Rugiai buvo vidutiniai ir sausai susivežė. Sieno visai maža. Soduose slyvų raudonųjų ir geltonųjų, ir vyšnių visur gausybė. Obuolių, kriaušių (grušių) kiek mažėliau, ne visur vienodai. Daržuose bulvės nekokios, išdžiuvo; slėniuose kirmija ir pradėda puti; vėliau sodintosios tebeauga. Agurkų visur maža ir brangus. Kopustai, burokai, morkos, grieščiai taip pat ne tokie, kokie kitais metais budavo. Aguonos vidutinės.

Gyvuliai ir žmonės, ačiu Dievui, sveiki.

Petras Mažylius.
(Iš 'V.')

IŠ TELŠIŲ.

Čionai A. K. įkurė knygyną, kuriame be maldaknygių galima gauti ir mokslo knygelių, ir kitokių naudingų pasiskaitymų.

A. Telšiskis.
(Iš "V. Ž.")

IŠ KALVARIJOS,
Suvalkų gub.

Rugsėjo 3 d. iš kalėjimo paleistas buvusis I Valstybės Dumos narys (Suvalkų gub. atstovas) P. Vitkauskas, kuris buvo pasmerktas kalėjiman dėl Viborgo atsišaukimo.

("V. Ž.")

IŠ VIŠAKIO-RUDOS,
Senapilės pav.

Čionai įvesti prekymečiai, kurių labiausiai geidė alinių savininkai; mat, pirkdami, ar parduodami žmonės neapsieis be "magaryčių" ir vis gi bus šioks toks pelnas. Šventomis dienomis čionai uždrausta pardavinėti alų ir degtinę. Tik labai, labai reikia gailėtis, kad tuos savo nutarimus patįs valstiečiai ir aludžių savininkai mindžioja, nepaisydami nieko.

Per pirmutinį prekymetį rugpiučio 18 čionai vienas įtariamas žmogus užmušė panašų į savę J. Žinoma, kad tas viskas atsitiko ne per ką kitą, kaip per degtinę. Rugpiučio 24 d. per šv. Baltraus atlaidus kažin kokie piktadariai įsilaužė į vietinę koplytėlę ir pagriebė sudėtus aukomis pinigus. Vienas iš jų suimtas ir atiduotas į valdžios rankas. Turiu čionai pridėti, kad kai kurie musų žmonės turi laukinio žmogaus budą: taip, vežant suimtąjį per Rudą buvo taip įniršę žmonės, kad norėję kaltininką ant vietos užmušti, tik policija juos sulaikiusi. Gėda, gėda! Kodėl nepagalvojate, ką geresnio butumėte padarę už tą, ant kurio taip nežmoniškai įpykote?

J. V.

Bus jau trečias ar ketvirtas metas, kaip čionai bažnyčią rengė uždengti nauju skardu (blėka), bet ir iki šiai dienai tas darbas tęsiasi ir da, rodos, tęsis, tartum pildo tą pajuokiantį priežodį, kad "lijant nieks stogo nedengia, o giedrai stojus ir po blogu stogu už apikaklės ne varva, tai kam čia ant galo ir dengti?" Tikri juokai!.... Bet suvis ne juokai, kad bažnyčia mets nuo meto vis labyn puva, nes stogas kiauras ir lijant nuolatai varva. Ant galo pagaliaus einant į bažnyčią, reiks neštis skiečius, nes nėvienam nemalonu, kad (ypač besimeldžiant) už apikaklės varva. Gal daugumas iš to pasijuoks —bet tai tikras faktas. Daugumas už tą dalyką kaltina kleboną už jo nerangumą, o labiaus už tai kad jis neturėdamas ant žmonių jokios įtekmės, negali atlikti to darbo. Aš gi kaltinu ne tiktai kleboną, bet podraug ir žmonės valstiečius. Jei jie neužsitiki klebonui tai galėjo ir gali sutverti savo komitetą, kuriam butų galėję (ir gali) pavesti atlikti šį reikalą, nežiurint į tai kokios nuomonės tame dalyke klebonas. Labai gaila, kad atsiranda toki klebonai, kurie netur žmonių užsitikėjimo ir vėl gaila žmonių, kurie per panašius klebonus turi daug nuostolių ir vargų.

J. V.
(Iš "V. Ž.")

IŠ BARTININKŲ,
Vilkaviškio pav.

Nedėlioj, rugpiučio 22 d., Vartų kaimo ukininkaitis J. E., eidamas šale bažnyčios, ties šventorium sutiko sargybinį Drikovą. Tas vaikinas, dėlei savo ilgų plaukų, sargybiniui pasirodė neištikimu. Sustabdęs tą vaikiną, sargybinis pradėjo jam plaukus pešioti ir visaip jį kolioti; išvadino jį "brodiagu", "cimbalistu" ir tam panašiais žodeliais. Paskui iškratęs tą vaikiną sargybinis nuvedė jį į šaltąją. Rado pas jį "Liet. Uk." numerį, mašną su pinigais ir žiedą. Netrukus vaikinas buvo paleistas, žinoma už magaryčias.

Drikovas nusivedė paleistąjį į smuklę ir ten J. E. turėjęs Drikovui pastatyti degtinės už 24 kap. Begeriant, sargybinis pasakė vaikinui gerą pamokslą, liepė jam nesusidėti su pusberniais, nes tai jam, kaipo ukininkaičiui, visai netinką. nenešioti ilgų plaukų, klausė ar jau kulia miežius, kurie jo vištoms reikalingi, užprašė nuo jo 3 pudus rugių. Pagalios išgyrė jį, sakydamas, kad jis butų labai geras vaikinas, tik kad sargybiniams nieko neduodąs. Pabaigus magaryčias gerti, sargybinis nusivedė jį į šalį ir pareikalavo už paliuosavimą 2 rublių. J. E. sakėsi, negalįs duoti daugiau 24 kap. Tuomet prasidėjo derybos. Negalėdamas sargybinio atsikratyti, vaikinas prižadėjo jam duoti 50 kap. Ant to ir sargybinis sutiko.

Išėmęs mašną su pinigais, J. E. atsisuko užpakaliu į sargybinį, kad tas nematytų, kiek jis turi pinigų, nes sargybiniui pasakė, kad išviso teturįs tik 50 kap. Bet sargybinis norėjo per petį pažiurėti, kiek J. E. turi pinigų. J. E. net 3 kartus turėjo atsisukti nuo sargybinio akių. Gavęs nuo vaikino 45 kap. sargybnis susitraukęs nuėjo šalin. Ant rytojaus J. E. apsižiurėjęs, nerado mašnoje 3 rub, 50 kap. ir žiedo 5 rub. vertės. J. E. taip ir nepasisekė sargybinio apgauti.

Apie dumą niekas nieko nekalba. Daugumas tai nieko apie ją ir nežino. Kol dar duma nebuvo poilsiui paleista, tai vienas kitas dar šį tą paklausdavo. "Ką, girdi, duma rašo, tu skaitai laikraščius, tai žinai. Sužinoję, kad atstovams algas padidino ir šnipų skyrius įvedė, tuojaus atsako: "kam tie atstovai ten ir sėdi, negali namo važiuoti; bereikalo mums tik mokesčius padidins".

J. Pelėda.
(Iš "L.U.")

IŠ BIRŠTONO.

—Kad bent greičiau ateitų dvidešimtoji rugpiučio diena — išsitarė viešbučio tarnas, man besikalbant su juo apie Birštono ydas.

— Kodėl tamsta taip šneki? — paklausiau: — lyg butų nusibodę ramioj, gražioj vietoj gyventi, kad jau lauki pasibaigiant sezono.

— Nusibosti nenusibodo, bet Vilniuje pati ir vaikai reikalauja duonos, o čia nėra ko jiems nusiųsti.

— Nagali buti! Juk tamstoms, viešbučio tarnams, šeimininkė algą moka.

— Kur tau! Jokios algos nemoka. Mes visiškai palikti svečių malonei. Kas ką išvažiuodamas duoda, tai visas musų pelnas. Bet ką tu žmogus šį metą iš svečių pelnysi?.... Visur svogunais dvokia.... Šį metą prakilnesnis, turtingesnis svečias Birštone neberimsta. Iš kiekvieno viešbučio tarno šeimininkė pareikalavo po penkias dešimtis rublių kaucijos padėti (ir turėjome padėti); jei ką sudaužytumėm, ar koks daiktas prapultų, tai iš kaucijos atsiskaitytų sumušto ar dingusio daikto kainą. Žmogus ne šventintas, stiklas gi trapus daiktas. Kažin kaip saugosies, vis dėlto neišsisaugosi — sudaužysi. Andai žiuriu — kelių paklodžių truksta. Reiks iš kaucijos užmokėti! Mus mulkius prigavo šeimininkė....

Pagaliaus, baigdamas savo pasiskundimus, tarė: ji tokia ir tokia esanti.... Visą eilę dėmių belaiminda mas, išdėstė šeimininkę ir pridurė:

— Birštonas daugiau manęs nebematys.

Pasikalbėjęs su viešbučio tarnu, susitinku pažįstamą tarnaitę, kuri pernai vasarą prie vonių tarnavo. Turbut ir šį metą ji ten tebetarnauja. Paklausiau merginos, kaip jai klojasi, ar daug užsidirbusi?

— Šįmet liuosa esu nuo užsiėmimo prie vonių — drąsiai atsakė ji. — Šeimininkė nemoka jokios algos už tarnybą. Pasibaigus darbams prie vonių, varo prie kitų darbų ir nieko už tai nemoka. Mečiau.... Apsiėmiau svečiams rubus skalbti, ir nei šio nei to užsidirbu.

Dabar suprantu, kodėl šie metai Birštone taip menkai tarnų, ir dar tų pačių negalima prisišaukti, kaip Vilniaus lenkų laikraščiai rašo ir patįs svečiai dejuoja. Nereikia tarnų kaltinti. Jie nepagali. Persunki našta ant jų uždėta. Čia gydymos šeimininkė Mileraitė kalta.

Nors trumpai šią vasarą viešėjau Birštone, tačiaus visas jo pakampes aplankiau ir su daugeliu žmonių susiduriau. Vieną kartą, susitikę su pažįstamu, kalbėjomės apie gydymos vietos netvarką.

— Ar žinai, sako pažįstamasai, jei kas turi sveikus vidurius, teatvažiuojie Birštonan — pasigadįs. Nesveikų vidurių budamas, namie tesigydo, tegeria miniralinius vandenis, nes čia gali visiškai pasigadinti.

Kam taip peikti Birštoną? — paklausiau. — Lyg negalima butų norint sveiko valgio gauti.

— Nelabai gausi.... Gerai, jei žmogus su šeimyna atvažiavęs, pasisamdai butą su virtuve, žmona ar duktė, valgomųjų daiktų nusipirkusios, sveikai išverda. Žmogus tuomet kaip namie pavalgai, tai ir sveika. Bet nelaimė tam, kas be šeimynos atkanka, o tokių nemaža yra. Neturi prie ko prisiglausti. Prispirtas esti pietų valgyti viešoje valgykloje, o ten viskas negardu, nesveika; nuo tokio valgymo vidurįai sugenda.

Lyg netikėdamas pažįstamuoju, nukiutinau minėtojon valgyklon ir pasiprašiau pietų. Davė.... Neskanu, burnoje veliasi; sunku nuryti. Kitų valgių, kurių buvo žadėję duoti, nepriteko. Tada supratau, kad tiesą kalbėta mano pažįstamojo.

Kodėl nebranginama svečių sveikatos viešoje maudymos vietoje? Ar gydytojas virtuvės neprižiuri, ar ką? Prižiurėti prižiuri, bet visą laiką ten negi pastovės. Nuomininkas turi sukties, kad savo išsirinktų, kad neprikistų kokio šimtelio. Sako, anais metais (pernai ir užpernai) nuomininkai po kelis šimtus rublių prikišę. Stai kiek šį metą nuomininkas išmoka grynais pinigais: 1) bufeto ir virtuvės nuomai — 300 rub.; patentui — 130 rub.; kaucijai — 300 rub.; malkoms — 80 rub. Viso labo: 810 rublių. Be to, šešeri pietųs kasdien dykai: trįs — trimis valgiais, trįs — dviem. Tiesa, 300 rub. kaucijos nuomininkas gali paskui atsiimti, bet, pasibaigus sezonui, šeimininkė prie viso ko kimba. Atranda ką pagadinta, sunaikinta — tuojau atskaito (ar sąžiningai ar ne, tai kitas dalykas).

Kaip visakam brangiai imama ir maža už tai teduodama, apie tai kitą kartą parašysiu.

Svečias.
(Iš 'V.')

IŠ RYGOS.

Svarstęs 3 dienas vadovų revoliucijos judėjimo 1905 m. Gazenpoto paviete, byla, karo teismas nusprendė gyvulių gydytoją Adolfa Gertelį, kaipo vadovavusį sujudime — pakarti, tris kaltinamuosius į katorgą keturiems metams, penkius išsiųst; aštuoni išteisinti. Jie buvo kaltinami už tai, kad prigulėdami prie slaptos organizacijos, kurios tikslu buvę įrengt Kurše "Latvių socijal-demokratų respubliką", sudarė apsiginklavusius valstiečius, sedegino dvarus, išardė geležinkelius, priešinosi valdžiai.

(Iš "V. Ž.")

Rengiamas spalio 4 d. (october) š. m. salėje Ulej lietuvių vakaras, kuriame bus pastatyta pirmą kartą Rygoje "Genovaitė", istoriška 5 veiksmų ir dviejų permainų drama. Tą vakarą rengia savo vardu ir savo lėšomis musų artistas režisierius L. Jakavičius. Jau ir leidimas nuo policijos tam vakarui gautas. Galima jau išanksto tikėties, jog tas vakaras bus daugelio rygiečių aplankytas: viena dėlto, kad kas jau perskaitęs knygutę "Genovaitė" butinai norės ją ir ant scenos pamatyti, o jug perskaičiusiųjų nebešimtai, bet tukstančiai, o antra — jog, kaip girdėti, grynas pelnas nuo to vakaro bus paaukautas "Lietuvos Ukininkui", "Vilniaus Žinioms" ir beturtėliams mokiniams, lankantiems "Žvaigždės" mokyklas. Taigi, man rodos, jog Rygos lietuviai mokės suprasti šitokio vakaro vertę ir nepatingės jį atlankyti.

Lietuvanis.
(Iš "L. U".)

IŠ AMERIKOS.

BIAURUS NAKTINIŲ RAITELIŲ DARBAS.

Atlanta, Ga. Italija turi savo banditų organizaciją vadinamą "Mafia", Amerika turi "Naktinius raitelius", kurie ne paiso nė jokių teisių, baudžia kiekvieną, kas jiems nepatinka. Kestner aplinkinėse jie sudegino 13 negrų bažnyčių ir mokyklų. Karia jie negrus, kurie tik drysta ką nors blogo prieš baltparvius pasakyti.

NUSIBANKRUTINO BANKAI.

New York. Nusibankrutino čia, ant Grand st., bankas Palonn, Mogilewski, & Werner, teipgi itališkas bankas Eduardo Anullone ant Bleker st.

PASIMIRĖ BUVĘS ATEIVIŲ UŽVEIZDOS PERDĖTINIS.

New York. 30 d. rugsėjo staiga čia pasimirė buvęs ateivių užveizdos perdėtinis Dr. J. H. Senner. Jis ateiviams buvo prilankesnis už buvusius paskui jo. Gimė jis 1546 m. mieste Berne, Moravijoj. Universitetą baigė Vindobonoj.

PAČTO PALENGVINIMAI.

Washington, D. C. Nuo 1 d. spalių iš Amerikos galima į Anglią siuntinėti už 2 centu laiškus sveriančius iki 1 uncijos; galima siųsti laiškus ir mažiau markių prilipinus, bet už tokius ant vietos reikia dvigubai primokėti.

AUKSINIAI IR SIDABRINIAI PINIGAI.

Washington, D. C. Sulyg pagarsintų Amerikos iždo ministerijos žinių, Amerikoj terp žmonių iš viso yra auksinių pinigų už $1530087479, o sidabrinių už $714-031072.

NEDAUG SUPRANTA.

Cleveland, O. Čianykštis teisėjas Beacon, vienoje byloje jieškančių perskyrimo, išsitarė, jog vyriškis neuždirbantis daugiau 10 dol. sanvaitėj neprivalo apsivesti, o mergina neprivalo už tokio tekėti. Tuom tarpu, sulyg statistikos, vidutiniškai į metus amerikonas uždirba tik 450 dol. į metus, taigi tik 9 dol. Jeigu todėl atseitų pildyti teisėjo nurodymus, nė dešimta gyventojų dalis negalėtų apsivesti ir tąsyk be abejonės daugiau vaikų butų tėvų gyvenančių be apsivedimo.

5 YPATOS PRIGĖRĖ.

Chattanooga, Ten. Ant Tennessee upės apvirto valtis. Prigėrė prie to 3 negrai vyriškiai ir dvi moterys.

SNIEGAS.

Upper Tupper Junction, N. Y. North Creek distrikte, 2 d. spalių kalnuose siautė sniego dargana.

EXPLIOZIJOS.

Dayton, O. Nakvynės namuose Elzes Wagner expliodavo gazas. Expliozijos viena ypata likosi užmušta, dvi mirtinai užgautos, o dvi kitos sunkiai sužeistos.

Pittsburg, Pa. Dirbtuvėse Pittsburg Plate Glass Co. priemiestyj Tarentum, 4 d. spalių atsitiko gazo expliozija, kuri pagimdė gaisrą. Ugnis pridirbo nuostolių ant milijono doliarių. 800 darbininkų neteko darbo.

Spencer, N. C. Krautuvėse Southern Ralway 1 d. spalių expliodavo parakas. Expliozijos dvi ypatos likosi užmuštos, o 20 ypatų tapo sunkiai sužeistų.

GAISRAI.

Youngstown, O. Siautė čia gaisras penkcentinėse krautuvėse Knox & Co. Gesinant gaisrą, likosi užmušti trįs gesintojai, o tulas skaitlius tapo sunkiai sužeistų, o terp tų yra ir policijos perdėtinis.

St. Louis, Mo. Įtaisose Campbell Glass Co. siautė, 4 d. spalių gaisras, kuris pridirbo nuostolių ant 150000 dol.

St. Cloud, Min. Išdegė veik visas turintis apie 100 gyventojų miestelis Foley.

Dallas, Tex. Viduryj šito miesto siautė gaisras, kuris pridirbo nuostolių ant 250000 dol.

NELAIMES ANT GELŽKELIU.

Cleveland, O. Netoli nuo čia, ant Toledo & Ohio gelžkelio susimušė pasažierinis traukinys su tavariniu. Prie to šešios ypatos likosi užmuštos.

VETROS

Detroit, Mich. Tris dienas, taigi nedėlioj, panedėlyj ir utarninke siautė ant ežerų vėtros, kurios daug blogo pridirbo. Paskendo garlaivys "Wolwerine", ant kurio buvo 15 įgulos žmonių ir 15 pasažierų. Garlaivys Nechoto prie Crisp Point likosi su visu išardytas vėtrų. Daug garlaivių vėtra užvarė ant pieskų. Aspkritai, nuostolius vėtros padarytus skaito ant milijono doliarių.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ Wheeling, W. Va. La Belle geležies dirbtuvės stovi; darbai čia ne greitai prasidės.

¶ Scotdale, Pa. Šitose aplinkinėse dega Connellsville Mutual Coke Co. 32 kokso pečiai. Dirbs prie jų be perstojimo iki ateinančių naujų metų.

¶ Winnipeg, Minn. Pasibaigė čia streikai tarnaujančių ant Kanada Pacific gelžkelio. Streikuose dalyvavo 20000 žmonių.

¶ Alabamoj dar vis traukiasi anglekasių streikai; nėra vilties, kad jie greitai pasibaigtų.

¶ Harrisburg, Pa. Chesapeaka dirbtuvės pradėjo dirbti. Prie darbo patilpo 100 darbininkų. Pradėjo rengti ir kitas dirbtuvės, matyt ir jose prasidės darbai.

¶ Nesquehoning, Pa. Kasyklose Lehigh Coal & Navigation Co. prasidėjo darbai. Prie darbo patilpo 800 darbininkų.

¶ New York. Streikas darbininkų popieros dirbtuvių likosi atšauktas ir 6000 darbininkų sugrįžo prie darbo. Nuo dabar darbininkai gaus ant 5% mažesnes algas.

¶ Canton, O. Carnahano blėtos dirbtuvėse vienose dalyse dirba su dviem darbininkų atmainom, kitose tik su viena.

¶ Bridgeville, Pa. Stato čia naujas plieno dirbtuves, kurios dar šįmet bus gatavos, o pradžioj ateinančių metų jose pradės dirbti.

¶ Elizabeth, Pa. Younghiogheny Coal Co. pirko šitose aplinkinėse anglių plotus ir rengia čia kasyklas.

¶ Irving, Pa. Dėl stokos vandens, be mažo nesustojo darbai anglių kasyklose; bet dabar pavojus jau praėjo, nes kasyklos iš kitur gavo vandenį.

¶ Cambridge, O. Čianykščios geležies dirbtuvės dirba; rodosi darbo užteks ilgesniam laikui.

¶ New Albany, Ind. Dirbtuvėse Ohio Falls Iron Co. dirba 5 dienas sanvaitėj.

¶ Meddletown, O. Čianykščiose plieno dirbtuvėse dirba mažai.

¶ Philadelphia, Pa. Crampo laivų dirbtuvėj darbai eina geryn; priėmė daugiau darbininkų.

¶ Massilon, O. Visos čianykščios geležies dirbtuvės stovi. Apie pradėjimą dirbti nieko negirdėt.

¶ Lynne, Mas. Sustreikavo 800 mašinistų 44 čeverykų dirbtuvėse.

¶ Columbus, O. Window Glass Co. pradėjo dirbti 4 dirbtuvėse, kurios nuo kelių sanvaičių stovėjo.

¶ Homesteade, Pa. Darbai geležies ir plieno dirbtuvėse šiuom kartu eina gerai.

¶ Rich Hill, Mo. Visos aplinkinės anglių kasyklos likosi uždarytos.

¶ Scranton, Pa. Savininkai kietųjų anglių kasyklų, kaip girdėt, rengiasi numažinti darbininkų algas.

¶ Edmonton, Kans. Čianykščių aplinkinių angliakasiai pakėlė streiką, kadangi jiems numažino algas ant 20%.

¶ Pacahontas, Ill. Susivažiavo čia daug darbininkų, bet kad ne visi gavo darbą, tai daugelis žmonių jau kenčia badą.

¶ Hahl, Mo. Kasyklos Consilidated Coal Co.. sustojo, organizuoti darbininkai streikuoja. Todėl dabar tegul nieks čia ne keliauja darbo jieškodamas.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ CHICAGO, ILL.

27 dieną rugsėjo, 122 kuopa S. L. A. atlošė vakarinėj miesto dalyj, ant Town of Lake, Columbia svetainėje, drąmą "Ponas ir Mužikai". Žmonių prisirinko beveik pilna svetainė. Tarp aktų kelios mergaitės dekliamavo eiles. K. Balevičia, T. Myl. pirmsėdis, kalbėjo, nurodė, kaip lietuviai apsieina viešuose pasilinksminimuose, sulyglno lietuvius su svetimtaučiais, ant pavizdžio parodė daug sėdinčių ant galerijos su skrybėlėmis, rukančius laike vaidinimo, o tie patįs lietuviai, jeigu eina į kokio žydelio 5c. teatrą, tai žiurėk, jau prieš įėjimą į svetainę nusiima kepurę. Priminė ir S. L. A. naudingus mierius.

Pats perstatymas nebuvo atliktas, kaip reikia, tik kelios ypatos atliko savo roles neblogai; daugumas lošėjų netik nemokėjo gerai ant atminties savo rolių, bet ir lošiant truko gyvumo. Baltruvienės rolėj buvo jauna mergaitė, kuri visai neįstengė nuduoti Baltruvienės. Liudytė, S. Beinoraitė, nudavė blogai. Gerai atliko roles Magerskio K. Strzyneskis, Jono, seno tarno Magerskio—J. Jankauskas; kunigo ir žydo. Kiti visi nereikalingai kraipės, kaip antai Stonis. Onytė rolę gerai nudavė, tik, žinoma ir jai daug ko truko.

Geistina butų, kad visos S. L. A. kuopos rengtų tankiau panašius perstatymus, reikia tik geriau išlavinti aktoriai ir parinkti maždaug aktorius iš suprantančių savo užduotį, tai ir publikai geriau bus klausyti.

Publika laike perstatymo užsilaikė neramiai, nors toje dalis miesto yra teip vadinamų bajorų ir noriai save vadinančių inteligentais, apgyventa.

Vienas iš publikos.

IŠ E. ST. LOUIS, ILL.

Darbai biskį pasigerino gyvulių skerdyklose, bet geležinėse dirbtuvėse nekaip eina.

Apylieta žemai tarpe lietuvių stovi, tokių tamsunų yra, kuriuos jeigu pakalbini skaityti laikraščius bei knygas, arba į kokią draugiją prigulėti, tai net spardos, bet kada nelaimė atsitinka, tuoj šaukiasi prie tų pačių lietuvių reikalaudami pagelbos. 29 rugsėjo, vakare, lietuvis Pukius ėjo skersai gatvės, stritkaris užpuolė ir ant vietos užmušė. Velionis į jokią draugiją neprigulėjo, pinigų irgi nepaliko. Kada atsėjo laidoti, reikėjo kolektuoti. Velionis gyveno suvirš 10 metų Amerikoj ir skerdyklose turėjo gerą darbą, sanvaitėj gaudavo po $15, bet mėgo lankyti karčiamas.

11 d. spalių bus prakalbos parengtos Jaunų Lietuvių Politiško Kliubo, perstatančios vargingą musų padėjimą; tarpais kalbų bus dekliamacijos ir dainos,

7 d. rugsėjo buvo balius draugystės Jaunumenės po prieg. Šv. Kazimiero L. Kar. Balius nebloginusiai nusisekė. Paskui buvo susirinkimas. Iš pelno paskyrėn tautiškiems reikalams 5 dol.: Šerno muz. fondui $2.50, (tie piniga pasiųsti "Lietuvos" redakcijon), $2.50 išleidimui Vinco Kudirkos raštų; pinigai tie pasiųsti Tėvynės Mylėtojų draugystei. Nors tai maža auka, bet toliau, kiek galėdami stengsimės daugiau ką padaryti nes daug yra reikalų. Ta pati draugystė nutarė atlošti po naujų metų teatrą, loš, turbut Keistutį Gaila, kad neturime lietuviško gydytojaus nei aptiekos. Musų parapija nors nepraščiausiai stovi bet apie pastatymą lietuviškos mokyklos nesirupina.

Garnupis,

IŠ SCENECTADY, N. Y.

Darbo šventėj, 7 d. rugsėjo čianykštis Apšvietos Kliubas turėjo balių, iš kurio turėjo pelno apie 40 dol. 20 d. rugsėjo buvo sušaukas susirinkimas peržiurėjimui baliaus išlaidų ir pelno. Pasinaudodami iš to parengė prakalbas. Atidarius susirinkimą J. Edimtui, prakalbėjo į susirinkusius žinomas teplorius Antanas Žemaitis, Vilniaus dailės draugijos narys. Jis kalbėjo apie dailę ir jos reikalą ir naudą lietuvių gyvenime. Priminė apie buvusias Vilniuj ir Kaune dailės parodos, kurias lankė ne vien lietuviai, bet ir svetimtaučiai. Pabaigus kalbą, publika delnų plojimu dėkavojo kalbėtojui.

Po kalbai, užsimanėm paaukaut kiek galima, Vilniaus Dailės Draugijos fondan. Susirinkę sumetė 3 dol. su centais.

Darbai čia silpnai eina, girdėt, kad neužilgo vėl visai sustos; vėl žmonėlės ne teks darbo, ne vienam ir bado atseis pakęsti, ypač tiems, kurie einant darbams smuklėse daug pinigų palieka.

A. Gudžinas.

IŠ ROBLING, N. J.

Darbai geležies dirbtuvėse šiuom kartu eina gerai.

Lietuvių yra čia 3 šeimynos, o pavienių 23. Susipratimas jų ir apšvietimas vienok menkas, daugumas jų girtuoklystėse paskendę. Laikraščius mažai kas skaito, o jau apie skaitymą lavinančių protą knygų nėra nė ką kalbėti. Su-

laukę subatos, turbut norėdami atlaidus apturėti, eina areštan ant grindų pernakvoti ir suprantama, už tokią puikią nakvynę turi 7 dol. užsimokėti. Tuom tarpu skaitymas knygų ir laikraščių atseitų daug pigiau, o išto dar butų nemaža nauda netik protui, bet ir kunui.

Lietuvis.

IŠ BROOKLYN, N. Y.

27 d. rugsėjo buvo susirinkimas "Progreso Ratelio". Išsykio viskas ėjo gerai, bet pribuvus keliems draugams 19 kuopos L. S. S. ir keliems niekur neprigulintiems tvarkos ardytojams, prasidėjo netvarka. Prasidėjo išmėtinėjimai vieni kitiems ir žinoma, toki rugojimai, kokie tik pas mus atsitinka. Žmonių prisirinko diktai, daugumas jų nė suprasti negalėjo už ką eina čia visi tie vaidai. Argi ištikro mes nieko be vaidų atlikti ne įtsengiame! Liudna tai labai!

Siuvėjas.

IŠ WORCESTER, MAS.

Dirbtuvių čia yra diktai. Darbai šiuom kartu truputį pasigerino, bet žmonių be darbo vis dar yra daug.

Čia karčiamų nėra, tai tuli be gėrimų negalinti apsieiti lietuviai subatoms važiuoja į kitus miestelius pasilinksminti ir tol linksminasi, kol ne pargriuva. Tąsyk policija paima į prieglaudos namus ir panedėlyj paleidžia tuos, kurie gali užsimokėt 10 dol., o neturinti turi sėdėti, kol draugai neišgirsta ir neišvaduoja.

30 d. rugpiučio K. S. nupirkęs bačką alaus, užprašė bendrus ant baliaus. Išgėrę, vieni svečiai išvaikščiojo namon, kiti gi, per daug apsilpę, apsinakvojo, o ant rytojaus ir tie išdulino. Fundatorius, praplešęs akis, pamatė, jog nėra svečių, ir kad nėra 400 dol., kuriuos turėjo kišenėj. Pajutęs tokį nuostolį, vaikinas nakvojusius svečius ir namiškius nusivarė į bažnyčią prisiekti, kad pinigų nematė. Na, ir visi prisiekė. Mat čia pirma, panašiame atsitikime paėmęs pinigus prisipažino, tai apvogtasis ir dabar laukė tokių jau pasekmių, bet jų nesulaukė. Gerai dar, kad terp tų ne buvo ne jokio laisvamanio, arba apšviestesnio žmogaus, tai žinoma, ant to visa būda butų puolusi, nes gal ne butų panorėjęs bažnyčioj komedijas daryti. Mat šiuom kartu jau ir bažnyčia stebuklų nepadarė.

Terp čianykščių lietuvių didelių vaidų nėra, bet užtai šviesos mažai, o tamsos yra daugiau negu galima geisti. Turi jie sklepą bažnyčiai, kur laikomos dievmaldystos; pastatė jį kunigas Jakštis ir kaip sako, aprašė jį airių vyskupui. Bet vyskupas kun. Jakštį iš čia iškėlė ir jo vietoj atkėlė kitą, bet naujojo žmonės, ypač arti iškeltojo stovėjusios merginos nenori. Darė jau mitingą, tarėsi jį prašalinti, bet ir naujasis mokėjo pagrasint, tai dabar žmonelės tyli, ausis suglaudę.

7 d. rugsėjo Bostone buvo pašventinimas naujos bažnyčios; apeigose dalyvavo ir Worcesterio lietuviai, kas atsiėjo gal kelis šimtus doliarių. Argi ištikro lietuviai nieko naudingesnio neišmislys, kaip vien savo priešams airiams bažnyčias statyti?

Paniurakis.

IŠ PHILADELPHIA, PA.

31 d. gruodžio 1 ir 2 sausio ateinančių metų ketverge, pėtnyčioj ir subatoje, Kooperatyviška Bendrove Lietuvių Muzikališko Namo iškilmingai apvaikščios atidarymą ir pašventinimą to Namo, įrengto lėšomis korporacijos ant Allegheny Ave. po nr. 2715-17. Kaip tai korporacijai, teip abelnai visiems Philadelphijos lietuviams, tos trįs dienos bus dienomis didelės šventės atidarymas namo, kokio dar lietuviai visos šiaurinės Amerikos neturėjo, ir sulaukimas naujo 1909 meto. Turėdami viltį, kad dėl tų tai priežasčių neatsiras nė vieno, kas tiktai nešioja lietuvio vardą, kurs nesidalytų tuom džiaugsmu, ir atsisakytų priimt dalyvumą teip didelėj terp lietuvių iškilmėje, nuoširdžiai meldžiame visas lietuviškas draugystes, pavienias ypatas, ir abelnai visus, be skirtumo lyties, amžiaus ir luomos atsilankyti ant tos iškilmės.

Programa šventės:

31 d. gruodžio, vakare 7½ mišparai šv. Jurgio bažnyčioje, ar [illegible] draugystės teiksis ateit su [illegible]klais ir vėliavomis. Iš bažnyčios prasidės procesija ir eis iki Somerset st. Išilgai tą gatvę bus [illegible]inama iki Frankfort ave. sutikti draugystes atvykusias iš South. Susilieję su toms draugystėms, eisime iki Alelgheny ave., iš kur pasuksime savo namo linkon. Po atidarymo namo ir atlikimo visų ceremonijų, prasidės prakalbos, po tam dainos ,šokiai, ir balius, kuris tęsis iki 4 valandai ryto.

1 d. sausio, 2 val. po pietų bus atidaryta salė norintiems šokti, ir abelnai pasilinksminti, o vakare, 8 val., bus vaidinamas teatras, kurį išpildys "Birutės dainoriai". Paskui bus dainos, šokiai ir balius.

2 d. sausio prasidės nuo 2 val. po pietų. Vakare ant 8 val. koncertas "Kanklių Kliubo" ir pagaliaus dainos, šokiai ir balius iki 12 valandai.

A. J. Gudaitis,
Cor. Salmon & Venagon st.,
Philadelphia, Pa.

VISŲ ATIDAI!

Šiuomi pranešu, kad V. G. Užkuris ir A. J. Oshell, gyveno pn. 2615 Calumet ave., Chicago, Ill. Prisidirbdino visokių "billų", buk jie muilo pardavinėtojai "Lithuanian Soap Co.". Su tų billų pagelba apgavo nemažai Chicagos lietuvių, prigavo ir manę ant $150 skolindami ant 11 dienų, nupirkimui daugiau tavoro. Ir teip jiems sekėsi Chicagoj lengvai gyventi, kol galėjo pasiskolinti

Dabar išsikraustė iš Chicagos, bijodami pakliuti į teismo rankas, bet kitur gal vėl pradės varyti savo darbą. Todėl pranešu lietuviams apie jų darbus ,kad apsisaugotų nuo tokių prigavikų ir ne skolintų nei vieno centa.

Zenon A. Jucevič
3159 S. Halsted st.,
Chicago, Illinois.

VARDAN TEISYBĖS.

(Dėl paaiškinimo tilpusio No. 37 "Lietuvos").

Gėda butų rašyt į laikraštį apie tokius dalykus, bet, kad p. J. B. Jusaitis su kompanija bando "faktiškai" nurodyti mano nedorybes; minavodami "Tėvynės" 22-24 No., užtatai aš noriu paaiškint geriau tą reikalą. Kas teisybės neskelbia, tas jos ir neapkenčia.

"Tėvynės" 22 No. tilpo žinutė iš Easton, Pa., reikale S. L. A. kurioj paraginau kuopų veikėjus daugiau pasidarbuot. naudai S. L. A. O kad p.J.&Co. priešingi darbavimuisi tam mieriui, tai jiems labai nepatiko minėta korespondencija, per tai sukėlė ypatiškus protestus.

"Tėvynės" 24 num., tilpo du protestai su redakcijos prierašu, kad su tokiais raštininkais bus atsargesniu.". (Reikia žinot, kad redaktorius padarė klaidą prie mano rašinio: vieton $3.05, pastatė $3.50, tuom tai sukėlė tuos protestus).

"Tėvynės" 26 num., redaktorius apsižiurėjęs, kad tai jo paties kaltė, su piktumu atitaisė klaidą, sudėdams kaltę ant korektoriaus (buk tai nebuvo tas pats redaktorius, kurs tą korektą darė), bet p. J. su Co. to visai nepaminėjo, norint gerai apie tai žino:

Toliaus p. J.su Co., kritikavo Neslepiančio korespondenciją klaidingai. Negana to! Bando iš piktumo apšmeižt mano ypatą, sakydami: "Neperseniai gyrė socijalistus, kuomet turėjo prieglaudą". Stebuklinga! Kaip tai galima suprast iš J. & Co. pasijuokimo, kad tai jis man davė kokią nors prieglaudą! Mat bando pasigirt savo stebuklinga galybe. Bet toki žodžiai ištarti p. J. & Co. visai nesutinka su teisybe. Jokios prieglaudos bei pašelpos lyg šiam laikui ne reikalavau, ir Jusaitis negal įspėt nei kas kitas, kada aš galėčiau reikalaut.

Vistiek, nors aš ir bučiau reikalavęs nors kokios pašelpos, tai jos jokiu budu nebutų įstengęs man suteikt.

37 No. "Lietuvos". Jusaitis stoja didvyriu, pasigirdamas kokioms ten pašelpoms, kurių aš visai nereikalavau, ir ne priėmiau.

Nuo šio laiko aš paliksiu "Dilgėlių" rovikui tolesnes polemikas, nes jose vieta ypatiškiems užsipuolimams.

J.S. Vaškevičius.

BUVO ŠITEIP:

Ant patilpusio "Lietuvoj" rašto, versto iš angliško, štai ką galiu pasakyti.

Pereitą pavasarį, ant meldimo mano giminaitės, parvežiau iš Pennsylvanijos lenkišką mergaitę, kurią ji ketino paimti už augintinę ant farmos. Bet persitikrinus per keletą mėnesių, kad iš jos nieko gero ne bus, kadangi pradėjo suvisai neklausyt, meluot ir vaginėti visokius mažmožius, atsisakė nuo to. Ir aš pats pasakiau, kad turėsiu atgal siųsti ją pas tėvą. To pabijojo, nes tenai nuolatos gaudavo mušti nuo močiakos. Dėlto pabėgo pas kaimyną, kuris jau seniai ją viliojo, norėdamas ją parduoti į kokį miestą. Tada buvau priverstas panevale atimti ją ir pavesti globai vaito, kuris ją pristatė į pataisos namus Gero Piemens "Good Sheepherd" Milwaukee'je. Tai ir viskas.

Mergaitė pati prisipažino pas vaitą, kas ją įmokino meluoti. O angliškas laikraštis ant greito nulipino iš to riebią sensaciją, už kurią butų galėjęs sunkiai atsakyti.

Knu. M. Juodyšius.

GARBI "LIETUVOS" REDAKCIJA! MALONĖKITE PATALPINTI ŠĮ LAIŠKELĮ.

"Kovos" Redakcijai.

Aš, kaipo ir kiti draugai, A. Gusto prikalbinti sumetėm $9.25, 23 d. liepos. Pinigai A. G. tapo pasiųsti į "Kovos" redakciją ant vardo P. Dubicko, bet iki šiol musų aukos nepasirodė. Aš ir kiti aukavę draugai užklausėmė A. G., tai jis teisinosi, jog nusiuntęs užklausimą "Kovos" redakcijai, bet negaunąs jokios žinios; dabar gavau žinią nuo P. D., jog musų aukas pasiuntė 26 d. liepos J. O. Širvydui.

A. G. sakė, jog ir jam sustabdė "Kovą", ji dabar neatlanko musų miestuko.

Mes aukautojai norėtume kad "Kovos" Red. atsilieptų per Lietuvą" ir paaiškintų, kur yra musų aukos. Man rodosi, aukos turėtų but kvituojamos greitai, bet buva atbulai, da reikia jieškot. Musų aukos buvo surinktos išliuosavimui nuo rusų valdžios žabangų N. N. po atsišaukimui laikraščiuos. Tylėjimas vadovų sulaiko daugelį tėvynainių nuo aukavimo ir geriausiems mieriams.

P. Milevsky.

AUKOS Š. MUZ. FONDUI.

Iš E. St. Louis, Ill. J. Rainio $2.50 prisiųsta į redakciją "Lietuvos"

Maloningai visuomenei pranešu, kad teiktųsi susilaikyti tuo tarpu su aukomis Š. Muz. Fondui, nes valdyboje jo yra suirimas. D-ras A. Rutkauskas dėlei nežinomos priežasties, nenori laikytis priimtų parlamentariškų taisyklių ir nenori visai atsiliepti. Todėl šiuomi kreipiuosi į tuos, kurie per p. Šerno vakarą išrinko šitą valdybą, ar kad į D-ro A. Rutkausko vietą išrinktų kitą ypatą, ar išrinktų visai naują valdybą, jei matys tam reikalą. Tuo tarpu gi maloninga viusomenė teiksis palukėti su aukomis, kolai reikalai susitaikys.

Su pagarba
J. Laukis,
Š. M. F. valdybos narys.

VALPARAISIEČIŲ SKUNDAS.

Viskas pasaulyje turi pergyventi savo laiką.

Kur kadaisiai maldnamių bokštai rėmė dangų, ten šiandien šniokščia tamsus miškas; kur tukstantis metų atgal marininkas, pamatęs juroje lentos skeliaudrą arba šeip kokią šaką plaukiant, džiaugėsi, turėdamas viltį išplaukti ant sausžemio ir tuomi išsigelbėti nuo mirties, — ten dabar daugelio garvežių ir įvairių-įvairiausių laivų ir laivelių stiebai, tarsi tankus eglinas, stukso. Peržydi savo stibrybės ir garbės dienas prakilniausios tautos, griuvėsiais kurių gėrisi kaimynas. Gaudžia šiandien patrankos atbundančioj Rusijoj, kurių balso pabugę, slapstosi žmonelės svetimuose kampuose; giriasi filozofais Germanija; džiaugiasi savo išradėjais šviesioji Prancija; stebisi gabumais Sheakspeare'o ir kitų genijų Anglija; netruksta dainių Italijai; perka ir parduoda savo auksu žmonis besotė Amerika, o ar atsiras drąsuolis, kuris galėtų pasipriešinti tam, jog ateis laikas, kuriame visi tie genijų gabumai pavirs tiktai į raktą prie viso to, ką musų ainiai galės atidengti bėgant laikui.

Teip visur, visada, su viskuom dedasi. Visur veikia revoliucija, bet kaip kur teip pamažu, kad męs neįstengiame jos nei užtėmyti. Vien tiktai laikas parodo, iškelia į aikštę jos darbus.

Viskas pasaulyje sukasi ratu, kaip Maironis sako.

Buvo kada tai ir lietuviai stiprųs ir galingi, kada, baslį išsirovęs, vienas vijo priešų šimtus, bet atėjo laikas, kuriame plunksna apvaldė baslį, ir lietuvis turėjo palenkti pečius po jungu kaimyno. O kas gali tvirtinti, kad neužgims laikai, kuriuose tas pats lietuvis, ką dabar lenkia galvą kokiam ten raudonsiuliui arba, geriaus sakant, kenčia po letena trokštančio žmonijos kraujo, galės pilna krutine pakvėpuoti? Laikas viską padaro. Laikas suneša didžiausius kalnus ir juos vėl išnešioja. Laikas išdžiovina giliausius ir plačiausius vandenynus ir juos vėl pripildo.

Kaip čia seniai neturėjome kuomi savę nuraminti, neturėjome savo geriausio draugo — knygų nei laikraščių, o šiandien, ačiu Daukantams, Vaičaičiams, Kudirkoms, Mairioniams, Šernams, Šliupams ir panašiems milžinams, jau turime dvasiško peno, tik reikia naudotis. Keli tiktai metai atgal šioje pačioje Amerikoje, lietuvis su lietuviu susitikęs, iš džiaugsmo su ašara ant veido spaudė viens kitam ranką, o šiandien jau jų tukstančiais skaitome. Visai neseniai neturėjome tų įvairių organizacijų, kurios, ačių nekurių ypatų uoliam pasidarbavimui, teip greitai išdygo, o laikraščiai pavirto į šluotas tų draugijų iškultiems pelams ir grudams sušluoti. Kaip čia seniai lietuviui, gal tik sapne tesisapnavo dailė, o šiandien jau randasi ir tokių, ką ramiai stoja prieš kittaučių akis ir liudija, jog ir męs esame tais pačiais nariais draugijos, ir męs turime tas pačias, jeigu ne tampresnes, širdies stygas, tą patį atjautimą.

O laikas ir tuomi neužsiganėdįs.

Da tiktai trįs metai atgal, kaip Amerikos lietuviškuose laikraščiuose tiktai retkarčiais galėjai tai vienur, tai kitur išgirsti lietuvio mokslęeivio atbalsį, o šiandien jau netik Skerdžiai, bet ir Piemens turi progą ištiesti mokląeiviui botagą.

Čia dalykas eina apie pp. S. J. Piemens ir P. A. Skerdžiaus du piešineliu tilpusiu 35 numeryje "Lietuvos" ir 37 "Kataliko" po antgalviais: "Norintiems keliauti į Valparaiso Universitetą" ir "Sistas apie Valparaiso Universitetą".

Paskutiname laike lietuviška visuomenė pradėjo nepaprastai interesuotis tuomi ką tik prażydusiu žiedu, Valparaiso Universiteto lietuviais mokslęeiviais. Kreipia ant jų akį karštuolis socijalistas, turbut su tikslu, patraukti į savo legijonus, gretinasi pastovus patrijotas, matydamas gerą kąsnelį, ir ant galo, neiškenčia nekibinęs žvaigždietis, modamas paremti amžiais sutrupėjusius stulpus.... Stambią klaidą turi visuomene!.... Valparaisiečiai sau kelią atras ir be tų visokių nurodinėjimų.... O visuomene! tu juos ragini?!.... Bukie kantri, o jie nuveiks tą, ką jie galės nuveikti, su nuošimčiu. Neskinkie, visuomene, neprinokusio obuolio, nes jisai gali, nesulaukęs nei artimosios žiemos, suputi. Ateis laikas — prinokęs, pats nukris.... Viename akies mirksnyje galima suardyti tą, ką pastatyti ima metus ir daugiau. Tai kodėlgi jųs bandote pašioti šiaudus iš to lizdo, kuris teip neseniai prasidėjo krautis? O, tu, kursai žengi sau nežinomais takais, ką manai, norėdamas užkirsti kelią tam, kuris drebančia širdimi jieško tos vietos, kurioje ir jam atsidengtų tas uždangalas juodas nuo laikais aptemdytų akių?! Turbut neesi skaitęs virpančia ranka, su ašaromis, rašytų musų jaunikaičių laiškų, kurie pasitaisę yra šalti, alkį kentėti, kad tiktai nubraukti nuo savo kaktos pelėsius, o kuriems, šimtais faktų galima darodyti, prieinamiausia ir atsakančiausia vieta, tai yra Valparaiso Universitete (Žiurėk lešas ir kitokius smulkesnius paaiškinimus, kaslink mokslo etc., num. 33 "Tėvynės", po antgalviu: "Norintiems važiuoti į Valparaiso Universitetą).

Męs, lietuviai mokslęeiviai Valparaiso Universiteto, nenorėdami sekti takais pramintais nekurių musų politikierių, ir matydami tokius neteisingus užmetinėjimus mokyklos vardui ir musų nekurioms ypatoms, ką gali kartais prisieiti abiem, kaip Piemeniui, teip ir Skerdžiui, darodyti, nevogsime savo brangaus laiko ir redystės laikraščio sklypo, bet tiek tiktai pridursime, kad valparaisiečiai kaip šaukė, šaukia, teip ir šauks musų jaunuomenę čionai! Šaukė dėlto, kad pirmiausiai atvyko, patiko, šaukia dėlto, kad tiems, kurių iki dabar likimas neišrovė, patinka ir šauks dėlto, kad, kaip Piemens, taip ir Skerdžiaus straipsniuose, kuriuose bandyta apšmeižti ir nuažeminti šitą įstaigą, nebuvo nurodyta atsakomesnių vietų.

"Nebeužtvenksi upės bėgimo,
Norint srutentų ji pamažu;
Nebesulaikysi naujo kilimo,
Nors jį pasveikint butų baisu."

Tie žodžiai garsaus musų poėto Maironio lai skamba ausyse mokslo upės tvenkikams pp. Piemeniui ir Skerdžiui.

L. D. L. V. U.
Viršininkas — V. A. Greičius,
Raštininkė — A. Karnauskiutė,
Iždininkas — D. Pratapas.

AR TEISINGI JANONIO ŽODŽIAI?

Man rodos, jau visi "Lietuvos" skaitytojai matė, kaip Janonis, "Lietuvos" Nr. 25 ir 36, kaszin iš kokios balos sėmė purvus ir drėbė ant drg. A. Žagaro. Į tokius didvyrių feljetonus žiurint, tik piktumas ima. Antra ir gaila, kad tas žmogus, nesigailėdamas visuomenės, drabsto juodais purvais ant kovotojų, ir net nemato, ką patsai daro.

Nr.25 "Lietuvos" sako: "Lietuva ne Amerika, sunku žmonės apgauti. O vėlgi revoliucijonieriu skelbtis—kinkos dreba". Čia reikia paklausti p. Janonio, ar drg. A. Žagaras tuom norėjo žmonis apgauti, kaip Krakiuose, laikydamas prakalbą, prisiegdino visą minią negerti degtinės? ar Raseiniuose? ar kada suagitavo streikuoti Zaborskio kumečius? o jie streiką laimėjo. Argi tuom žmones apgavo? Drg. A. Žagaras savo juokingais privedžiojimais labai didelę įtekmę turėjo ant žmonių Lietuvoj, žmones dabojo kur A. Ž. eis, ir sekė paskui jį didelė minia, kaip paskui Nazarietį, kur jis kalbės. Tas tai yra tikras faktas. Todėl turėjo drg. A. Žagaras išbėgti į užsienį, ir antru kartu sugrįžęs, negalėjo gyventi Rosijoj. nė Lietuvoj. Bet reikia atleisti ir Janoniui už jo paklydimą, kadangi minėtas agitatorius nesivadino Lietuvoj Žagaru. Todėl neįstabu, jeigu Janonis paklydo.

Bet 36 Nr. "Lietuvos" jis sako: "teatsimena sau didvyris Škotijos mitingus, kur kalbėjo gudrybes". Kaslink caro, kad jis yra šaltiniu juodojo darbo, tai drg. A. Ž. nevisai teip kalbėjo, kaip p. Janonis sako, bet maždaug jojo kalba buvo panašiai išversta, o kaslink Trepovo pastipimo, tai teip tikrai sakė.

Bet netik vienas p. Janonis žinojo, kad Trepovas ne po lova pastipo, žinojo tą ir visa publika, bet drg. A. Žagarui ištarus tuos žodžius, pakilo publikoj juokas ir delnų plojimas, o p. Janonis sedėjo galva nulenkęs, ir nė lupų nepravėrė, kad tai neteisybė. Mislijo gal sau: kalbėk tu čia, o aš sutaisysiu feljetoną, o kiek tai bus garbės. P. Janonis, giliai mastydamas apie feljetoną, negirdėjo nė kitų neteisingų A. Žagaro žodžių, kuris fabriką prilygino prie pragaro, o darbininkus prie velnių. Sakė: negalima bijoti pragaro po miriui, nes dabar esame pragare, juodi dumai ir liepsna verčiasi iš fabrikų, tai tikras pragaras, o mes ar ne it velniai. suodini, purvini, tik ragų ir uodegos reikia.

Anto vėl pakilo juokai ir delnų plojimas. Po drg. A. Ž. prakalbai, 6 sanariai prisirašė prie 5 kuopos L. S. D. D. S. D. B. ir jeigu butų ilgiaus Škotijoj gyvenęs, butų daugiau naudos atnešęs vietinei sanjungai.

Drg. A. Žagaro žodžiai ir šiandien skamba terp Škotijos lietuvių, jo juokingi išvedimai neišnyks nė iš tamsiausio darbininko galvos.

Kągi p. Janonis nori atsiekti šmeižimais? Ar garbę didvyrio?

K. Rugienius.

TIK NESIKARŠČIUOKIME.

Ponas J. S. Pruselaitis, "Lietuvos" nr. 40, dideliai pasipiktino iš nesuomonės D-ro Graičuno, kuris išplempė viešai, kiek lietuviškų aukų išsiųsta revoliucijai Lietuvon iš Amerikos; jis griežtai reikalauja nuo jo prirodymų.

Žinoma, gal tai buvo D-ro Graičuno didelis neapsiskaitymas išvilkti į aikštę tokius dalykus, kurie musų veikėjams nepatinka. Reikia pripažinti, kad nėra maloniu daiktu jei vienam ką nors slepiant, kitas išbliauja; todėl ir čia D-ras Graičunas apsiriko, jei jis nelaukė, kad ponas Pruselaitis už tai supyks, ar kad musų didvyris Bagočius per laišką kolios visokiais šlykščiais žodžiais ir jį ir "Aušros" Draugystę ir tuos, kuriuos draugystė šelpia. Bet galėjo jis tą viską numanyti, tik ant nieko nepaisyti. Vienok ar tas buvo vienaip, ar kitaip, D-ras Graičunas savo atsiliepimu labai gerai padarė. Visuomenė turi tiesą ir privalo žinoti, kur jos pinigai eina. Ar D-ro Graičuno parodyta skaitlinė yra tikras skaičius iš [illegible] revoliucijai aukų, tai yra kitas dalykas; jo pasemta žinia galėjo buti neteisinga, bet už ją niekas neprivalo ant jo pykti ir p. Pruselaitis, rodydamas jam savo kumstį ir rėkdamas — kur gavai tas žinias, jeigu tau niekas jų nesakė — yra labai juokingas. Atsižinojimui daug kelių yra ir nevisuomet yra reikalas pasakoti tuos kelius visiems. Kam jis reikalauja prirodymų nuo D-ro Gairčuno, jeigu juos turi suteikti R. Š. Kom. — pp. Šukis, Černauckas ir Širvydas? (Philadelphioj išrinktas komitetas išdavė atskaitą. Pirm jo aukos buvo laikraščių tiesiok siunčiamos p. Lizdeikai ir kitiems). Jie turi kvitas nuo išsiųstų pinigų ir žino, kiek jie jų išsiuntė. Ponas Pruselaiti, kodėl pas juos neklausi? Ar todėl, kad nėra patogu atskaitą išduoti? Ar manai, kad ištikro žmonės supyks, išvydę kaip jų suaukauti revoliucijai pinigai likosi sunaudoti spaudymui žydiškų lapelių, leidimui lenkiškų "Echų" ir nuveikimui tolygių kitų dalykų? Sako, kad p. Žagaras, antru kartu atvažiavęs Amerikon ir pristigęs pinigų New Yorke, kreipėsi prie R. Š. Kom. Europoje ir gavo nuo jo 100 rub. Ar tuos pinigus jis gavo kaipo revoliucijos reikalams, ar kaip? Revoliucijos juk tąsyk nebuvo Lietuvoje, o dar mažiau Amerikoje. Ar gal jo varžytines už pirmystę sanjungoje su p. Baltrušaičiu R. Š. K. paskaitė revoliucijos darbu? Kaip gi tas yra? Aiškiai matosi vienas dalykas, kad tų Amerikos doliarių teko ir reikalingiems ir nereikalingiems. Labai tai apgailėtinas dalykas, bet jo jau nepataisysime ir todėl menka butų nauda dėlei to ginčytis. Bet tie ponai nepasiganėdina dar tuomi ir užmano ką naujo, kad toliau naudotis iš žmonių geraširdybės savo ypatiškiems tikslams. Jie įsteigia ve Paskolos Ratelį šelpimui mokslan einančio p. P. G. ir *kitų vyrų tokių gerų kaip jis.*

Geistina tad butų žinoti, kuo tas ponas P. G. teip atsižymėjo, kad net specijališką ratelį reikia tverti p. Pruselaičiui ir jo draugams, rupinimuisi jo gerove? Juk jei jis yra mokslęeivis vertas sušelpimo, tai ar nėra draugijos tuomi besirupinančios? Kam "Aušra" tad? "Aušra", — gal p. P. pasakys — visų neištenka sušelpti. Bet kaipgi Paskolos Ratelis galės ištekti? Ar jis ne tos pačios visuomenės aukomis naudosis? — Rods, p. P. sako, kad čia yra skirtumas: "Aušra" šelpia, o Ratelis tik skolins. — Prileiskime, kad net ir teip butų, — nors teip nėra, — kuo p. Pruselaitis užtikrins tuos žmonės, kurių jis dabar prašo paskolinti tokiam vertam veikėjui, kaip p. P. G., kad jiems jų pinigus galės sugražinti, kaip jis sako, už penkių metų? Jei p. P. G. nesugražins Rateliui, tai ir Ratelis negalės sugražinti skolinusiems. O kad p. P. G. nesugražins Rateliui, tai tą reikia spėti, nes pas jį daug visokių nelaimių buva: tai jam pavagia šimtinę, tai lykio negauna ir dvidešimtinės cigarą pirkdamas, ar alaus gerdamas. Juk jam Amerikoje revoliuciją skelbiant buvo aukso laikai, o ar jis bent savo skolas įstengė apsimokėti? Šeip neteip per vargą atstenėjo suviršum $100 p. A. O. ir kaip tik spėjo atsidurti Paryžiuje teip ir badą sutiko. Bet jo gerumas nėra vien tame, kad jis pinigus moka barstyti. Jis dar teipgi turi neblogas akis, nes maža ko nesusigėdija. Budamas Amerikoje ir perimtas dvasia revoliucijos, jis patarimus davinėjo "Aušrai", kad ji atmestų savo netikusį "buržuažišką" tikslą šelpti pavienius žmones ir visą savo turtą pavestų revoliucijai. "Aušra" vienok jo patarimų nepaklausė ir likosi prie savo pirmojo "buržuažiškojo" tikslo. Tąsyk jis teipgi permainė savo pažiuras ir užsimanė teipgi gauti iš "Aušros" tą "buržuažinę" pašelpą. Bet prašyti jos tiesiog iš "Aušros" buvo jam nepatogu, todėl jis rašo savo draugui, kad tas jam ją išrupintų, duodamas jam pasergėjimą, kad, jei "Aušra" labai didžiuosis, tai visai jos neprašyti. Bet po tulo laiko jis atmaino savo taktiką ir per savo draugą iš Šveicarijos jau gązdina "Aušrą", kad jei "Aušra" jo nesušelps, tai jis sau galą pasidarys ir "Aušra" tą jo darbą turės ant savo sanžinės. Argi "Aušrai" nereikėjo pabugti? Toksai didelis žmogus, kuris išranda, jog męs dar labai kvaili esame, jei stengiamėsi lietuviškai kalbėti, dėl jos žada sau galą pasidaryti! Bet "Aušra" nepabugo ir męs dabar išgirstame, kad p. P. G. nepasidarė dar sau galo ir p. Pruselaitis su savo draugais steigia Paskolos Ratelį jam ir kitiems tokiems geriems vyrams kaip jis. Vyrai, ar nereiktų jums stiklo šalto vandens išsigerti, kad teip nesikarščiuotumėte?

J. Laukis.

Mažas Feljetonas.

MAŽAS FELJETONAS.

Aš nupiešiu portretą.

Ak, kriminališkas libel! Gal kas pasakys:

— Tu perdaug įkibai į ypatas, šmeiži jas; perdaug priduodi atskiroms vienatėms.

Anaiptol, nemanau šmeižti, piešiu portretus, kokie jie yra.

Didelės svarbos žmonijos gyvenime vienai ypatai neduodu.

Viena ypata — nėra vairas, kuris gali pasukti gyvenimą vienon ar kiton pusėn.

Reikia neužmiršti — ir vieną ypata žmonijos gyvenime turi menkutę svarbą, mikroskopišką svarbą.

Vienata yra visos žmonijos dalelė....

Aš piešiu Antano Smetonos portretą.

Pradėsime nuo jaunų jo dienų.

A. Smetona mokinosi Mintaujos gimnazijoje.

Toje gimnazijoje buvo užmanyta įvesti maldas prieš mokslą rusų kalboj.

Tuomet tarp mokinių katalikų kįlo didžiausis bruzdėjimas.

Katalikai mokiniai griežtai atsisakė melstis rusų kalba, reikalavo maldų lotynų kalba.

A. Smetona buvo pirmasis maištininkas.

Jis tais metais buvo paskutinėje kliasoje. Bet jaunikaitis išsižadėjo karjeros — vadovavo mokinių bruzdėjimu.

Sykį katalikus mokinius surinko į salę. Atėjo gimnazijos direktorius ir užklausė mokinių:

— Ar melsitės rusų kalba?

— Ne! — atsakė visi mokiniai vienu balsu ir akies mirksnyje visi pasileido iš gimnazijos.

A. Smetona buvo pirmutinis — jis pirmasis išėjo iš gimnazijos.

Po to ilgai po miestą vaikščiojo nupiešta karikatura: A. Smetona bėga iš gimnazijos, o direktorius griebia jį už kupros sulaikyti.

Mokiniai Smetonos vardą minėjo ilgai yt šventenybę.

Tuomet Smetona jaunikaitis gyveno šviesiais, gražiais idealais, — kokie tik gali buti pas drąsų, pilną jiegų ir pasišventimo jaunikaitį.

Jis dirbo lietuvių mokinių ratelyje, kuris gyvavo tarp Mintaujos gimnazistų.

Jis nežinojo — kas tas yra baimė.

Jis tik norėjo eiti pirmyn ir pirmyn.

Toks ir turi buti vadovas.

Iš Mintaujos gimnazijos jį išvaro. Jis baigia kitur vidutinį mokslą ir stoja universitetan.

Pirmiejie, antriejie studentavimo metai.... Smetona tebėra dar drąsus jaunikaitis, jo idealai dar neblėsta.

— Aš esu marksistas! — sakosi jis.

Universiteto mokslas artinasi prie galo. Smetona jau nebežiuri savo gražiomis akimis į priekį. Jis galvą jau suka atgal; kelia koją ir žengia į užpakalį. Jo mintis jau nukreiptos į karjerą.

— Aš esu raudonas radikalas! — sako jau jis.

Universitetas baigtas. Diplio mas įkištas kišenėn. Smetona daro didelį žingsnį atgal.

— Aš esu radikalas! — šnibžda nedrąsiai jo lupos.

Jis pastoja į banką. Vieta gera. Reikia tik protingai elgties, galima toli nužengti.

Ir jis pradeda protingai elgtiesi.

Jis vedė reakcijonieriaus dvarininko dukterį Šeiminą. Reikia visai nutilti. Tedirba kiti. Testato kiti savo krutines pavojui. Jis visai susičiaupia nekuriam laikui. Naktį užsirakina ant dešimties raktų, kad neapsėstų jo blogos mintįs.

Dvarininkas - uošvis savo žentą glosto ir prikalbinėja:

— Mielas Antanuk, buk protingas, nesusidėk su piemenimis-revoliucijonieriais.

— Gerai, tėtuk, aš busiu tamstai paklusnus! — šnibžda Smetona.

Ir jo gyvenime prasideda kita era.

1906 metais Smetona dar yra demokratų stulpu. Jis veda "Lie-

tuvos Ukininką". Bet jau tuomet ėmė nuodais purkšti. Ima esti socijaldemokratus. Pasirodo socijaldemokratų pogromščiku. Savo straipsniuose tik apie socijaldemokratų žmogžudybes ir tekalba. Jis specijalistas pasidarė tame dalyke.

Dar nedrąsiai, bet jau tuo laiku spaudžia prie savo širdies reakciją, glamonėja ją.

Visomis keturiomis gina dvarininkus. Skelbia, kad dvarininkai — tai Lietuvos išganymas. Reikia tik džiaugties, kad dvarininkai mužikams devynius kailius lupa.

Kaipgi, reikia uošvį užstoti!

Bet neilgai taip buvo. Ir "Lietuvos Ukininkas" pasirodė jam perdaug raudonas. Jis pabėga nuo jo.

Ir jis pasibeldė į "Vilniaus Žinias", kur tuomet jau sedėjo kun. Tumas.

Kun. Tumas karštai priėmė jį į savo glėbį. Kunigas iš karto pažino Smetoną. Kunigas pamatė, kad tas pabėgėlis neperdaug tvirto protelio žmogus, kuris greitai gali pavirsti į Judą, žmogus, kuris putotomis seilėmis spiaus į tą ką pirmiau pats laikė už šventą ir brangų. Tumas tą suprato ir paėmė kietai Smetoną į savo ranką.

Smetona įsimilėjo į kun. Tumą. Jis be jo dabar negali žingsnio žengti. Smetonai dabar didžiausias autoritetas — tai kunigas Tumas.

Kunigėlis tuo tik naudojasi:

— Žiurėkime, argi męs kunigai ne pirmeiviai, prie mus prisideda juk tokie garbus žmonės, kaip Smetona!

Kun. Tumas su Smetona įkuria "Viltį". Jie abu joje šeimininkauja.

Nors Smetona netiki nė į Dievą, nė į velnią, bet savo "Viltyje" jis mėto perkunus ant pirmeivių už bedievystę; rauda krokodiliaus ašaromis, buk inteligentai perdaug ištvirko — nebetiki į dangų ir pragarą. Kad įmanytų, kiekvieną progresyvišką apsireiškimą dantimis sudraskytų!

Smetona savo "Viltyj" pavirto į tikrą Judą, — demokratus, prie kurių taip nesėniai prigulėjo, jis džiaugdamos kryžiuoja ir meta į jų veidus purvus.

Apie socijaldemokratus nėra ką ir kalbėti. Juos visus iškartų. Jis dreba, yt drugio krečiamas, pamatęs socijaldemokratą.

Jo veidas nuo džiaugsmo išsikraipo, jei koks jo priešas pakliuva kalėjiman ar ant kartuvių.

Jis "Viltyje" skelbia mylėti kunigus, Dievą, davatkas ir valdžią.

Jis ant savo veido, tikėjimo dalykuose, užsidėjo veidmainystės kaukę — tas tinka jo sėbrams kunigams ir dvarininkams.

Niekuomet neteko matyti tokio atkaraus žmogaus, niekuomet neteko sutikti tokio nešvaraus jezuito!

Pažįstu daug lietuvių reakcijonierių, bet tarp jų yra žmonės, kuriuos, kaipo ypatas, galima net didžiai gerbti.

Bet Smetona.... kuomet žiuri į jį, nejauku darosi. Tartum jis šit, šit įlįs į tavo sielą purvinomis kojomis ir ten viską suvels, subiauros.

Kiek atkaraus jezuitizmo yra jo tylėjime! Jis pastaruoju laiku mažai pradėjo kalbėti. Tik kuomet kalba jam netinkami žmonės, jis dantimis griežia!

Reikia laukti — neužilgo gal jis pasiims kryžių ir ims šaukti tamsias minias prie skerdynių. Toks žmogus gali viską padaryti.

Ir toks žmogus nešioja veikėjo vardą. Matyti tarp lietuvių tą vardą labai lengva įgyti. Jam spaudžia tą ranką, kurioje jis laiko sugniaužęs peilį.

Teip žmogus žengia atgal.

Taip drąsus, pilnas gražių mąstimų jaunikaitis pavirsta į Judą ir pagromščiką!

K. Janonis.

‖ Nuo smarkių lytų Indijose užgimė dideli tvanai. Hyderabad ir Decan apskričiuose upės ir upeliai išsiliejo per krantus. Tvanuose prigėrė daugybė žmonių, bet prigėrusių skaitlius dar nežinomas. Mieste Hyderabad vanduo pagriebė ligonbutį ir visi ligoniai prigėrė.

‖ Sulyg paskutinių žinių, buvusiuos Indijose, Hyderabad ir Decan apskričiuose, tvanuose prażuvo 50000 ypatų, daugiausia moterų ir vaikų.

‖ Mažosios Azijos pakrantėse paskendo garlaivys Stambul. Prie to prigėrė 150 ypatų.

Gadynė šlėktos viešpatavimo Lietuvoje

(1569—1795m.)

Parašė Jonas Šliupas, M. D.

(Tąsa).

1804 m.; taip pat padarė ir maskoliai. Tautiškas prancuzų institutas aprinko Pačiabutą sąnariu-korespondentu phiziškuose ir matematiškuose moksluose. Prof. Kluegel Halleje taip-gi išleido tolygią knygutę ir prisiartino prie apskaitliavimų Pačiabuto (1804): skirtumas buvo tiktai ant vieno laipsnio. Tiek tad garbės įgijo tuomi darbu Pačiabutas. Nežiurint į tankų svaigulį, jis užbaigė observacijas planėtų Ceres ir Pallas, ir dar lekciją apie tai skaitė atidarant kursus rugsėjyje 1804 m., poto kaip penkiom dienom pirmiau pasisekę jam buvo įtėmyti tulą planėtą, rastą Hardingo Lilienthaliuje (arti Brėmos).

Suklapatino dabar Pačiabutą dvi aplinkybi: viena iš 10 beneficijų, caro skirtų universitetui, beje klebonija Anykščiuose, teko Pačiabutui, kurs tuojau dėl kokių ten altarijų turėjo bylon eiti. Antru klapatu buvo tai, kad iš Peterburgo valdžia jo užklausė, ar nenorėtų priimti laipsnį vyskupo. Vėliaus metropolitas Siestrzencevyčius pranešė, kad jau gavęs ir nuo popiežiaus dekretą jį pakelti į vyskupus *in partibus*. Bet Pačiabutas atsisakė nuo infulos jau tai dėl senatvės, jau tai dėl savo užsiėmimų. Į tą laiką, 4 d. gruodžio 1803 m., mirė kun. Pilchovskis, palikęs murytą namą ir 7000 raudonųjų auksinų išauginimui 12 bėdinų mokintinių. Pačiabutas vis dar nesiliovė rašinėjęs lotyniškas eiles. Taip įvesdinimui ant profesuros klinikos ir theologijos Jono Petro Frank'o jis parašė odą. Bet tai jau buvo jo pastaras darbas, nėsa pats Pačiabutas sakėsi jau nebgalįs manyti. Galvos svaiguliavimas nuolatos atsinaujino. Velijant Langmayeriui, kurs dabar gyveno Viennoje, Pačiabutas ketino važiuoti į Badeno maudynes arti Viennos. Per Varšavą jis keliavo 1805 m. į Krokavą, iš ten į Vienną. Kelionė arkliais buvo ir brangi ir alsinanti. Čion jis susipažino su astronomu Triesneckeriu, ir priegtam gražiai atspausdino veikalėlį apie zodijaką rastąjį Denderah'e. Nuo 8 d. liepos iki 25 d. rugpjučio buvojo Badene, ir potam grįžo namon. 29 d. rugsėjo jau buvo Vilniuje. Bet sveikata ėjo silpnyn, ir Pačiabutas atsisakė nuo Anykščių klebonijos. Gavęs tuomi tarpu emeriturą, vėl užsiėmė astronomija. Kada Stroinovskis pasitraukė ant koadjutorijos Lucko vyskupystės 1805 m,. Pačiabutas klabino Joną Sniadeckį apsiimti rektoriauti. Galiaus 1807 m. atkako į Vilnių Jonas Sniadeckis ir kaipo astronomas observatorius ir kaipo rektorius, ant patiekos Pačiabuto, kurs dabar galėjo observatoriją palikti taip kiltam vyrui. Su garbe senukas astronomas nurodė ant 34 knygų observacijų visokių dangiškų gumulų kaipo atrodymo savo triuso nuo 1773 m.! Jis dovanojo akademijai savo knygų rankių ir tulas astronomiškas pabukles. Atsiliuosavęs nuo pareigų astronomo, ir tai dar atsikėlęs iš ligos patalo, Pačiabutas nesykį ėjo Sniadeckiui gelbėti astronomiškuose darbuose....

1808 m. Pačiabutas jautėsi vėl drutesniu pastojęs, ir todėl rįžosi — nors niekam nieko nesakęs — keliauti ant šviežio oro į Inflantus pas pažįstamus Zybergus. Anykščiuose pasirgęs ir atsijutėjęs, jau rudeniop jis atsidurė pas jezuitus kliošlorinuje Duenaburge, kur Sniadeckis velijo jam pareiti į negociacijas apie mokslų plianą jų mokyklose. Tos negociacijos ilgai užsitęsė dėlei susirašinėjimų su jezuitų generolu Peterburge, ir nusenęs Pačabutas, tankiai sergantis, užsimanė sugrįžti į kliošlorių ant amžiaus galo. Čion jis mirė 20 d. vasario 1810 m., susilaukęs 82 metų amžiaus. Vilniaus universitetas atlaikė gedulių dievmaldystę šv. Jono bažnyčioje, kur prof. Aug. Tomaševskis pasakė gražų pamokslą apie numirėlį; mokslo-gi kursui pasibigiant, rektorius Jonas Sniadeckis skaitė referatą apie Pačiabuto atliktus darbus. Garbė atminčiai to Lietuvos didvyrio!

XI.

Prusų Lietuva. 1708-11 marų metai, kur į 300.000 žmonių tapo ligomis nugalabyti. Karaliaus dvaras, po įtekme eikvojančių ministerių Wartenbergo, Wartenslebeno ir Wittgenšteino, nieko gero nedarė žmonėms.

Už tatai "anos pirm 150 metų čion atsidanginusios šeimynos Pfalių, Nassauiečių, Šveicarų ir Salzburgiškių, kurias Pridrikis Vilimas I per daugeriopas geradarystas pritraukė, perkeitė Lietuvą į vokišką šalį. Pridrikis Vilimas I įsteigė Lietuvoje 6 miestus, 332 kaimus, 49 domėnų dvarus, tuosius kaipo paveikslo ukius, ir įtaisė 11 bažnytinių parapijų (kirchspiele). Prieš vyraiusybės triobą Gumbinėje, viduryj jo tvarinio, stovi jo paminklas iš vario.*) Karėse

*) Tasai susideda iš bronzinės statuvos su granitiniu fundamentu, yra 20 pėdų augštas, ir turi varašą: "Friedrich Wilhelm I, Litauens Wiederhersteller, Gumbinnens Gruender".

už (vokiečių) laisvę Lietuviai vokiškajai (!) tėvynei atsimokėjo ir nuo to sykio jie nešioja geležinį kryžių vėliavoje savo smurtaus pulko" (Friedeburg).

Laike 7-metinės karės daug kentėjo Nemuno aplinkės, įsiveržus Maskoliams po vada Apraksino, kurs sudegino Ragainę.

Nežiurint į Lietuvos suvokietėjimą, Lietuviai burai pakėlė maištą prieš vyriausybę 1775 ir 1776 m. karališkose domėnose Šilokarčiamos ir Priekulės, Klaipėdos distrikte, dėlei neįteikimo prižadėtų laisvių už gelbėjimą vokiečių karėse su Švedais, beje už neišliuosavimą nuo karališkos baudžiavos. Kad burai gražumu neketino nurimti, užtraukta tapo kariumenė sugrąžinimui paklusnumo ir tvarkos; kariumenė užėmė sukilusias vietas, sugaudė vadovus, išgabeno juos į Klaipėdos drutvietę, pokam jau likusiejie grįžo į paklusnumą ir ėjo į baudžiavą (Gervais).

Pabaigoje 18-tojo šimtmečio Prusų Lietuvoje buvo 1248 galvos ant 1 □ mylios. Bet nežinia ir pietaringumas Lietuvių buvo didelis; pvd. įvedant bulvių auginimą, reikėjo prievartos, ir tai dar labai aštrios!

"Kuomet pirmoje pusėje 18-tojo šimtmečio Prusų Lietuvoje dar beveik nebuvo jokių viešų trobesių kaimo mokykloms, tai jau galop šimtmečio Rytprusiuose drauge su Lietuva buvo aplink 1846 kaimiškų mokyklų" (Friedeberg). Iš anų 1846 mokyklų buvo 1216 karališkos, o 630 diduomeniškos (Gervais).

Vienok gyvenimas mokintinių buvo gryna nelaisvė toje gadynėje, kaip apie save pasakoja garsųs Prusai: Kantas, Hippelis, Herderis. Už tai turtingesniejie išdykaudavo Karaliaučiaus universitete, kur ypatingai Kuršininkai atsižymėjo savo jeibiais, o bėdiniemsiems reikėjo daug energijos ir doriškos rustybės, kad užsilaikyti ant augšto laipsnio. Karaliaučiuje baigė tiesų mokslą Juozas Kalasantas Šaniavskis (g. 1764 Zebrzydovskių Kalvarijoje, +1843); jis įėmė prakilnią vietą Lenkų šalies politikoje, ir buvo platintoju vokiškos philozophijos, ypačiai Kantiškės.

Tilžės partikuliariškoje mokykloj rektoriaujant Heinrikiui Tilėsiui (1692-1702), Prusams tapus karalyste, mokykla įgijo vardą "karališkos provincijonališkos mokyklos". Tarpe rektorių reikia paminėti magistrą Joną Arnd'ą (gimusį Gedanoje), 1728-48 m., kurs su jezuitais Toruniuje buvo vedęs ginčus, o ypatingai Joną Vilimą Reinholdą Klemensą, kurs 1791 m. tapo rektoriumi, pakylėjo mokyklą iš pedagogiško atžvilgio ir jai suteikė vokiškai tautišką ženklumą. Mokykla buvo daug nukentėjusi per lotynišką kalbą, per blogą padėjimą mokytojų ir dėlei kitų sunkenybių. Vaikinai už tai "praeparationis gratia" traukdavo į gimnazijas Elbingos, Gedanos, Toruniaus ir tt. Klemensas buvo prilankus pastangoms Pestalozzio ir Basedov'o ir kreipė mokinimą linkon praktiško gyvenimo. Šale lotynų kalbos, jis įvedė rokundas, geografiją ir pirm visoko gamtažinybę. Jis padalino mokyklą į miestinę arba miesčionių mokyklą, kur amatininkai, žemionys, rankpelniai galėjo ką naudingo pasimokinti, ir į provincijališką arba kliasiškąją mokyklą. Čion Klemensas pirmąsyk mokino prancuziškąją kalbą, o korrektorius — lenkiškąją! Madoje budavo lydėjimai numirėlių nuo seniai, taip jog daug lekcijų veltui prapuldavo; tą paprotį Klemensas panaikino. Ypatingai Klemensas rupinosi apie augintinius Pauperių namo Panemunės, kurie gaudavo mokslą už dyką provincijonališkoje mokykloje. Taip pat jis rupinosi apie fondą emeritų-mokytojų ir jų našlių. Jis geidė įsteigti taip-gi botanišką daržą. 1808 m. Klemensas tapo perkeltas į Gumbinę kaipo mokyklų dumčius, kur jis apėmė direkciją mokyklų departamente.

Prusų Lietuva suteikusi yra Vokietijai daug garsių vyrų. Štai keletas iš jų:

Jonas Kristupas Gottšed (Gottsched), g. 1700 m. netoli Karaliaučiaus, nukako į Leipzigą 1724 m. ir sutvėrė "Vokiečių Draugiją" auklejimui vokiškos literaturos; už geriausią modelį jis pripažino Prancuzų literaturą. 1740 m. prasidėjo jo vaidas su Bodmeriu, kurs užtaravo angliškus modelius, kaip Miltoną ir tt. Gottšedas nupeikė net Klopštok'o Messiją. Galiaus Bodmeris, C. F. Weise ir kiti apgalėjo "Leipcigo diktatorių". Vienok jo "Kritiška theorija poezijos" (1730) paduoda keletą gerų pasargų apie dikciją ir versifikaciją.

Jonas Jurgis Hamann, g. 1730 m. Karaliaučiuje, iš pradžių buvo privatišku mokytoju, tai vėl agentu; gyveno labai bėdingai, buvo giliai religiškas, bet ne asketas. Mirė 1788 m. Draugai jį vadindavo "Šiaurės Magu"; jo raštus guodojo Lessingis, Mores Mendelssohn ir Kantas. Jis buvo priešingu šaltam nacijonalizmui savo dienų. Jam gamta, raštas ir istorija, buvo trįs formos vienos reveliacijos, ir visas reikią tyrinėti jų sutikime. Garsi jo raštai: "Aesthetica in nuce" (1762) ir Sokrato Memorabilia (1759).

Jonas Gotfrydas Herderis, g. 1744 m. Morungene Rytprusiuose ir pabaigė lotynišką mokyklą savo tėviškėje; perleido jaunystę bėdose, nes tėvas mokytojas neturėjo iš ko jį siųsti į universitetą. Tačiaus jis mokėsi chirurgiją, nukakęs į Karaliaučių; ten jis klausės ir Kanto lekcijų. Į Karaliaučių mat buvo koks gydytojas jį pasiėmęs. Pametęs chirurgijos mokslą, jis griebėsi, su pagloba draugų, theologijos ir philozophijos. Pabaigęs studijas, per penkis metus jis buvo mokytoju ir pamokslininku Rygoje. 1769 m. ant ilgiaus jis apsigyveno Prancuzijoje, kur pristojo mokytoju pas princą Holštein-Entin. 1770 m. Strasburge, besigydydamas akis, suėjo į pažintį su Goethe. Toliaus Buekeburge buvo priedvariniu pamokslininku iki 1776 m. per Goethe's rekomendacija įgijo kapeliono vietą prie Karolio Augusto, Veimaro kunigaikščio, ir superintendento bažnyčios. Čion jis mirė 1803 m. Kaipo kunigas, jis pamokslininkavo apie kosmopolitišką philanthropiją, tikėjo į progresą; mėgo poeziją, literaturos istoriją ir istoriją kulturos. Jo "Tautų Balsai" (Stimmen der Voelker in Liedern) ir "Dvasia hebraiškos poezijos" (Von Geiste der hebraeischen Poesie, 1782) pamagino skonį ant imaginatyviškos literaturos. "Idėjose apie philozophiją žmonijos istorijos" (Ideen zur Philosophie der Geshichte der Menschheit, 1784-91) jis nupiešė abrozą kulturiško kilimo žmonijos. Jo jieškiniu buvo pasidaryti ukėsu viso svieto, universalistu. Idealus savo gyvenimo jis ištarė trijuose žodžiuose: šviesa, meilė, gyvastis (Licht, Liebe, Leben).

Jonas Reinholdas Lenz, g. 1750 m., studijas atliko Karaliaučiuje, vėliaus pateko į Veimarą, iš kur tapo išguitas, kam nenorėjo "poniškai pasitursinti" mandagioje draugijoje.... Potam gyveno Zueriche ir Maskolijoje, ir mirė varguose, netekęs proto, 1792 m. Jo dramos: "Der Hofmeister", "Die Soldaten" — niekina regulas dailos, kaip ir mandagumo.

Theodoro Gotlybo v. Hippel'io (1741-96) gyvenimas buvo pilnas prieštaravimų. Idant apsivesti, jis mokėsi juristiką, bet kada surinko turtus, parašė tiktai knygą "Apie moterystę", kur mokina patį ir pačią, kaip elgtiesi; reikia pasakyti, kad jis čion užtarauja "emancipaciją moteriškės". Savo geriausias mintis jis pasiskolino nuo Kanto, kurio lekcijų jis buvo klausęsi.

Immanuelis Kantas g. 1724 m. Karaliaučiuje. Savo lekcijomis apie moralybę ir esthetiką, 1781 m., jis padarė didelę įspaudą ant vokiečių literaturos. Moralybės principų papėdės jis jieško ne naudingume, bet sąžinėje žmogaus. Iš priverstinos butybės morališkų įstatymų jis išveda butybę morališko valdono, ir įgija nemirtinumą velės bei ateitinį buvį užpelno ir baudos. Tai-gi religija, anot jo, esti neperskirtina nuo ethikos; puolant ar kylant moralybei, puola žmogaus įtikėjimas į Dievą ar netikysta. "Kritika tyros išminties" (1781), "Kritika praktiškos išminties" (1787) ir "Kritika gabumo protavimo" (1790) yra svarbus jo raštai. Jis gyveno atsišalinęs, ir pasišventęs protavimui. Niekados nesipačiavo. Turėjo savo namelį ir daržą tykioje Karaliaučiaus gatvėje. Jo biblioteka nebuvo didelė. Gyvenęs tykiai ir sveikatoj, Kantas mirė 12 d. sausio 1804 m.

Ernestas Theodoras Vilimas Hoffmann (kurs save vadino Amadeus Hoffmann), g. 1776 m. Karalaučiuje, mokėsi jurisprudencijos. Po 1806 m. pastojo direktoriumi mizikos Bamberge; parašė daugelį baisių apysakų. Mirė 1822 m. Iš jo veikalų priminsime: "Meisteris Martinas", "Mergė v. Scudery", "Dogė ir Dogaressa". Buvo taip-gi kompozitoriumi ir rašinėjo muzikališkas kritikas. Jis priguli prie raštininkų romantiškosios pakraipos.

Fr. Liudvikas Zacharias Werner'is gimė Karaliaučiuje 1768 m. Jo dramos: "Thales'o sunus" (1803-4), "Kryžius ant Baltijos" (1806), "Martinas Liuteris" — turi religišką tendenciją. 1811 jis perėjo į Romos katalikų bažnyčią, ir įgijo populiariškumą kunigaudamas Viennoje, kur ir pasimirė 1823 m.

Arturas Šopenhaueris (Schoepenhauer), g. 1788 m. Gedanoje, studijas atliko Goettingene ir Berlyne. 1819 m. išėjo iš spaudos jo garsusis veikalas: "Die Welt als Wille und Vorstellung". 1831 m. jis pabėgo iš Berlyno dėlei epidemijos; potam jis gyveno apie 30 metų, apvienėjęs kaip pustelninkas, Fraukfurte, kur umai pasimirė 1860 m. Išėjo dar "Apie valią gamtoje" 1836 m., o 1851 m. "Parerga und Paralipomena".

XII.

Įtekmė Stanislavo Konarskio. Stanislavas Konarskis, užmanęs Varšavoje įrengti Collegium nobilium,*) pavyždžiu Collegium Nazarenum Romoje, ir įgijo pagyrimą to projekto nuo savo provincijolo; iš Varšavos aprašymą tokios kolegijos ir savo projektą nusiuntė į Lietuvą, kur pijarų kolegijos buvo turtingesnės už lenkiškasias. "Tyminskis, anuometinis rektorius kolegijos pijarų Vilniuje, pripažino naudingumą įteikto jam projekto, bet įvykdinimą jo dėlei painių su jezuitais turėjo atidėti iki labesniam laikui" (Lukoševyčus). Toks konviktas tapo Varšavoj atidarytas 1740 m. ir savo reformomis jis jezuitus privertė pagerinti išguldymą mokslų netik Lenkijoje, bet ir D. K. Lietuvos. Pats Konarskis parengė 1741 m. lotynišką mokykloms gramatiką pijarų, geresnę už Alvarą. "Seminarijose ir mokyklose pijarų tapo įvesdinta naujoji philozophija, kurios pirmu gaivintoju Lenkijoje buvo mokintinis Konarskio, mokytas pijaras Antanas Višnievskis; padauginta valandas matematiškų ir gamtiškų mokslų, istorijos ir geographijos; įvesdinta parašytų pijarų mokslų konkursai; apveizėta knygynus kolegijų gerausiais moksliškais veikalais, žemlapiais ir gliobais, matematiškomis ir phiziškomis pabuklėmis, o kur-ne-kur ir rankiais gamtiškos istorijos" (Lukošev.).

Žemlapiai ir gliobai mokyklose vartojami buvo 16-tame šimtmetyje Richardo Hakluyt'o, angliško istoriko, Anglų mokyklose. 17-tame šimtmetyje tas paprotys perėjo į Prancuzų, Italų, Holandų ir Vokiečių mokyklas; o Konarskis įvesdino juos pirmas į Lenkiją ir Lietuvą. Mokyklose Konarskio "šale privelijimų jaunumenei dievobaimingumo, pylė į širdis jos meilę tėvynės, rengė ant naudingų šalei ukėsų" (Lukoševyčius). Pijarai neužilgo užvedė savo konviktą šlėktai ir Vilniuje ir patraukė ten daugelį ponelių iš jezuitų mokyklų ir kitų. Jezuitai, pabugę, kad iš jų rankų nepasprutų mokinimas, taip-gi steigė tuojau prie savų kolegijų šlėktiškus konviktus Vilniuje,*) Vytebske ir kitur, ir ėmė siuntinėti savo gabesnius zokonininkus prasilavinimui į užrubežį: Vokietiją, Italiją ir Prancuziją, k. a. Adomą Noruševyčių į Lugdunum (Lyoną), Pačiabutą į Pragą ir tt. Bet tas atmainas jezuitai įvedė tiktai ponvaikiams, o ne savo paprastose mokyklose, kurios liko senoviškame sudėjime, pliane ir metodoje išguldymų mokslo. Didžioje Lietuvos Kunigaikštystėje rupinosi pagerinti metodą mokymo ypačiai jezuitas Mikolas Junevyčius, kurs nuo zokono generolo Romoje išrupino tulas atmainas pliane theologiškų mokslų ir įsakmes generolo lietuviškajai provincijai apskelbė 1753 m. spaudoje: 1) Ratio studii philosophici, ir 2) Ratio studii theologici scholastico-dogmatici, Romae approbata. Bet daugelis jezuitų priešinosi ypačiai įvesdinimui per pijarus naujosios philozophijos. —

"Konstitucija 1768 m. liepė, idant ricieriška mokykla Varšavoje susidėtų ⅔ dalyse iš lenkiškos jaunuomenės, o ⅓ dalyje iš lietuviškos jaunumės. Toji pati konstitucija užtėmijo, idant kadetų korpusas susidėtų lygioje dalyje iš šlėktos gimtusios Didlenkijoje, Mažalenkijoje ir Lietuvoje; idant į aficierius korpuso imtų tiktai *gimtinę šlėktą* lenkišką; idant kadetas, stodamas į institutą aštuntame mete, devynis metus, o įeidamas dvyliktuose metuose, tiktai šešiatą metų jame truktų."

Stanislavas Augustas pavedė Kazimierinį Palocių su kazarmėmis korpusui kadetų už 750,000 lenkiškųjų auksinų. O užmokėjimui tos sumos ir padauginimui reikalingų trobesių konstitucija 1768 m. liepė po 600,000 auksinų per 5 metus, lenkiškam skarbui dvi dali, o lietuviškam vieną dalį išmokėti, ir iš tos sumos perdėtinis fabriko turėjo pareigą kasmet išduoti atskaitą skarbo komisijoms.

Sekdamas paveizdą St. Augusto, kunigaikštis Karolis Radivilas įsteigė Nesviežiuje artilerijos mokyklą; ir čion prileisdavo tiktai šlėktiškąją jaunumenę. Mokintiniai paprastus mokslus ėjo visuomeniškose mokyklose Nesviežiuje; pyrotechniškos-gi, paišymų, kariškos ir civiliškos architekturos mokėsi artilerijos mokyklose, kur mokytojavo: majoras Dufort, Moranti ir Belmont. Skaitlius užlaikomųjų kunigaikščio lėšomis išnešė 30 galvų. Uniformai tos jaunumenės panėšėjo į uniformus artilerijos D. L. Lietuvos. Toji artilerijos mokykla neilgam tepateko; kad St. Augustas, keliaudamas į Gartino seimą 1784 m., apsilankė Nesviežiuje, jau jos nebuvo.

Garsusis Tyzenhauz įsteigė panėšią kadetų mokyklą Gartine; trumpai ir ji pateko, nes su nupuolimu to doro ukėso, puolė ir jo įstaigos.*)

*) Šlėktiškas konviktas Vilniškių jezuitų buvo vienu iš blogiausių Lenkijoje ir Lietuvoje, kaip tai jau iš mokytojų galima pažinti, ten mokinusių 1756 m. Tuo metu buvo regensu Adomas Abromavyčius; prof. augštesniųjų kliasų Pranas Lilienthal; vidutinių kliasų — Antanas Sobkovskis; žemesnių kliasų — Jokubas Jacevyčius ir Stepas Vulfers; tai vis žmonės kurie moksliškame sviete nicknomi neatsižymėjo. Daug geriaus mokino šlėktiškuose konviktuose jezuitų Varšavoje ir Poznaniuje.

*) "Konitiško budo buvo ta mokslo įstaiga. Pasiliovė joje pratinę jaunuomenę prie panegyriškų eilapalaikių ir tuščių oracijų, o perpildytų makaronizmais; tarp mokykliškų dalykų patalpino taip-gi tėviškąją kalbą kaipo svarbų faktorių auklėjimo, ir prancuziškąją, kaipo ištobulintą ir nesvetimą Lenkijoje; humanistiškus mokslus sujungė su gamtiniais ir su istorija ir kožnam paskyrė tinkamą rubežių, idant su nauda galėtų veikti apšvietai ir auklėjimui. Rupinosi prakilnius supratimus apie vertybę ir pašaukimą žmogaus įskiepyti dvasion jaunuomenės. Lošas sujungė su mokslu, auklėjimą dvasios su auklėjimu kuniško vieko. Pamylėjimą darbo žadino emuliacija. Pats Konarskis gaiviai triusėsi apie parašymą gerų knygų mokykloms. Taigi umai turėjo pasitenkinimą matyti vaisius savo pastangų. Nuo augščiausių luomų draugijos — nes tik sunus augščiausios šlėktos tebuvo prileidžiami į Collegium nobilium — apšvieta palengva pateko į vidutines luomas ir į žemesnęsias ir pervesdino išganytingą reformą" (Kulčkovskis).

*) "Antanas Tuzinauza buvo prie Stanislavo Augusto didžiuoju Lietuvos payždininku ir Gartino storasta. Jis, kaip parodo istorija, dikčiai gero Lietuvoje padarė; jis įtaisė daug mokyklų, kaip antai Gartine mokyklą kanivolų, mediko-chirurgišką įstaigą akušerių, toliaus, mokyklą knygvedystės, amatininkų, techniką-statytojų, teatrą su baletu, botanišką sodą ir 1777 m. garsią anuometu Gartino spaustuvę. Visi šitie įtaisymai buvo paskui perkelti ar į Varšavą ar į Vilnių. Tuzinauza, kaipo Gertino storasta, turėdamas po savo ranka su viršum 200 kaimų ir 4 girių apigardes, rupinosi praplatinti terp žmonių šmatus ir ukę pakelti. Jis įtaisė taippat Gartine prekybos banką ir užmanė prakasti kanalą, ką dabar suveda upę Prypetę su Bugu ir Vysla.

"Jeroševyčia savo knygoje "Obraz Litwy" štai kaip aprašo patį Tuzinauzą ir jo darbus: a) šitas retas anam laike žmogus ne iš mokslo, kurį gavo pas jezuitus Vilniuje ir ne iš knygų, kurių jis niekad neskaitė, ir neskaitė dėlto (kaip jis pats tvirtino), kad norėjo turėti savą, o ne svetimą protą, bet per prigimtą genijų, išdirbo augštą mintį — pakelti nužeminta iktuolaik Lietuvą; b) kitoje vietoje: pagerinimas ukės, pakėlimas prekystės ir amatų, įtaisymas įvairių mokyklų ir net teatro — tai buvo dalykai, kurie pasiliui užėmė krutų gyvenimą šito garsaus žmogaus". Šlėkta ilgai Tuzinauzai priešinosi ir ant galo jį suėdė. Tuzinauza nustojo valdžios ir turtų ir mirė pavargėliu. Į kanivolų įstaigą Tuzinauza priverstinai (kaip sako pats Jeroševyčia) įstatė šešis vaikus karališkų ukininkų, o į įstaigą akušerių šešias mergaites, ir tai dėlto, kad šlėkta suvis neleido vaikų mokintis; jos-gi priversti negalima buvo. Suprantamas daiktas, kad Tuzinauza šitokiu pasielgimu dar labiaus pykino šlėktą, lygindamas ją su žemesne luoma, o žmonės tokių reikalų dar nesuprato. Tokių buičių galėjo buti ir daugiau". Lenkų poetas Karpinskis sako: "Tuzenauz, nie dawno despotycznie Litwą rządzący, za wiele gwałtów dekretem upokorzony, upadł i już potem nigdy powstać nie mógł" — čia daug teisybės (Obraz Litwy). Dėlto apie Tuzinauzą užsilaikė žmonėse daug pasakų, perstatančių jį kaipo despotą, galvažudį ir tt. ("Varpas", 1891, Nr. 3, rašo Paulius).

Tas Tyzenhauz, did. liet. payždininkas, įsteigė aplink 1775 m. veterinarios mokyklą Gartine (pirmą Lenkijoje ir Lietuvoje) ir botanišką sodną, po priežiura mokinto Gilibert'o, profesoriaus medicinos, parkviesto iš Montpellier. Vėliaus veterinarijos mokyklą Tyzenhauz perdirbo į daktarišką mokyklą. Toji mokykla su savo rankiais paskiaus tapo perkelta į Vilnių ir tapo branduoliu mediciniškojo skyriaus Vilniaus universitete.

(Toliaus bus.)

‖ Nuo smarkių lytų Indijose užgimė dideli tvanai. Hyderabad ir Decan apskričiuose upės ir upeliai išsiliejo per krantus. Tvanuose prigėrė daugybė žmonių, bet prigėrusių skaitlius dar nežinomas. Mieste Hyderabad vanduo pagriebė ligonbutį ir visi ligoniai prigėrė.

‖ Sulyg paskutinių žinių, buvusiuos Indijose, Hyderabad ir Decan apskričiuose, tvanuose prażuvo 50000 ypatų, daugiausia moterų ir vaikų.

‖ Mažosios Azijos pakrantėse paskendo garlaivys Stambul. Prie to prigėrė 150 ypatų.

EMILE ZOLA

RYMAS

ROMANAS

VERSTA IŠ FRANCUZŲ KALBOS

(Tąsa).

širdyje, kuris, rodos, visiškai apleido šią pasaulę; jis labai mylėjo tą jauną žmogų, paskutinį atstovą, nes jis žadino viltį, kad nuo jo dar išsikeros giminės medis. Jis nesipriešino jauno žmogaus jungtuvėms su Benedetta, kurią jis taipgi karštai ir tėviškai mylėjo. Jis taip mylėjo juos, kad su pasibiaurėjimu klausė atkarių paskalų, kurias platino grafo Prada draugai apie brolevaikius. Ponia Serafina prižiurėjo Benedettą, o kardinolas Dario, ir tame rume, kuris buvo liudytoju biaurių ir tragiškų atsitikimų, dabar gyveno tiktai keturi nusiraminę žmonės, paskutiniai mirštančiojo luomo įpėdiniai.

Kuomet kunigas Pierre atsibudo su sunkia galva nuo baisių sapnų, jis labai nuliudo, nes pamatė, kad jau artinasi vakaras. Laikrodis rodė šeštą; vietoje valandos, jis pramiegojo septynias valandas. Ir dar dabar, atsibudęs, jis gulėjo lovoje, sudaužytas, ir jautėsi lyg pergalėtas dar prieš prasidėjjimą kovos. Iš kur tas silpnumas, tas dvasios nupuolimas, kurie išblaškė jo rytmetinį jauną entuzijazmą? Argi tas dvasios silpnumas yra surištas su kokiu-nors Bokkanera paveikslu? Jis miegematė kokias tai keistas, neduodaneias jam ramumo ypatas ir tame kambaryje, svetimame krašte, jį ėmė ligota baimė prieš nežinomą. Viskas jaukėsi jo galvoje, jis negalėjo sau išaiškinti, kokiu budu atsitiko, kad Benedetta parašė Vikontui Filiberui Delašu laišką prašydama pranešti jam, kad jo knygą nori užginti; kodėl ji norėjo, kad jis atvažiuotų Ryman, kodėl ji buvo taip meili, kad pakvietė jį apsigyventi pas save? Vienu žodžiu, stebėjosi, kad jis, svetimtautis, guli čia, ant tos lovos, tame kambaryje, tame rume, nuo kurio tylos apėmė jį baimė. Į jo sunkią galvą staiga prasimušė šviesos spindulys: jis suprato, kad nuo jo kaažin-ką slepia, kad prasideda kaažin-koks painus lošimas, kurio siulės yra nežinomose rankose. Bet tas tęsėsi tiktai vieną valandą, po to abejonės pražuvo, ir jis iššoko iš lovos, nusipurtė, stengdamos save pertikrinti, kad tik suotema galėjo jame sužadinti abejones ir nusiminimą, už kuriuos jis dabar sau išmetinėjo.

Kad tą išsiblaškyti, jis pradėjo apžiurinėti pavestus jam kambarius. Jie buvo mebliuoti labai paprastai, beveik vargingai. Nė lova, nė langai, nė durįs nebuvo užtraukti užlaidomis. Tiktai ant akmeninių grindų, išmalevotų raudonais dažais ir išvaškuotų, kurnekur po kresėmis buvo mažai kilimai. Tas neturtingas išmebliavimas priminė jam kambarį senutės namuose, kuri, Lui Filypui viešpataujant, turėjo Versaliuje galanterijinę krautuvėlę, pas kurią, dar budamas vaiku, jis praleizdavo šventes. Bet miegajame ant lovos jis pamatė, tarp pigių ir vaikiškų graviurų, vieną seną paveikslą, kuris patraukė jo atidžią. Nusileidžiančios saulės spinduliai buvo apšvietę, paveikslą ant kurio matėsi moters figura, sėdinti ant akmeninio didelio ir rustaus namo slenksčio, iš kurio, matyti, ją praginė. Bronzos durys ką tik užsidarė prieš ją ant visuomet, ir ji sėdėjo ten, apsisupusi prasta balta drobule, o drabužiai driekėsi įvairiose vietose granito laipsniais. Kokį susikrimtimą, kokią baisią gėdą, kokį nupuolimą jautė toji pavaryta nusikaltėlė, kurios liudna istorija spaudė širdį? Basomis kojomis, plikais pečiais, konvulsiškai suspaustomis rankomis ji buvo uždengusi savo veidą, ant kurio nudribo puikųs plaukai. Buvo matyti, kad ji jauna ir dieviškai graži, nežiurint į jos nuskurusią išveizdą; bet viskas kitas, — ir jos karštis, ir — tikrai — jos susikrimtimas, ir jos nuodėmė, gal but, — buvo uždengta slėpiniu. O rasi paveikslas norėjo išreikšti tiktai simbolą. Jis taip ilgai žiurėjo į paveikslą, kad jam akyse pasirodė, jog tobulas profilius moters, kuri nežmoniškai kenčia, yra gyvas. Tai buvo tiktai iliuzija, paveikslas labai pajuodavo nuo laiko, ir jis klausė savęs, koks nežinomas dailininkas nupiešė tą paveikslą, kuris padarė į jį tokį didelį įspudį. Šalimais, ant kitos sienos, kabojo Madonne, — bloga kopija kokio tai paveikslo iš aštuonioliktojo amžiaus, — ir erzino jį savo bankališka šypsa.

Temė greitai, ir Pierre, atidaręs saliono langą, atsišliejo prie jo. Priešais jį, ant kito Tibro kranto, matėsi Janikulis, nuo kurio jis iš ryto žiurėjo į Rymą. Naktis su tamsumu greitai apsupo neaiškų ir rustų gorizontą. Ten, po kairei, jis matė dar pasikėlusį ant stogų Platiną; po dešinei dar vis buvo matyti šv. Petro bažnyčios bokštas, lyg pilkas taškas ant juoduojančio dangaus. Praėjo dar kelios minutės, juodumas dar labiau sutirštėjo, ir jam rodėsi, tartum, Rymas bėga nuo jo, nyksta ir įgauna kokią tai naują slėpiningą išvyždį. Ir vėl abejonės ir neramumas apėmė jį su tokia spėka, kad jis ilgiau negalėjo pasilikti prie lango; jis uždarė jį, atsisėdo ant kresės ir nugrimzdo į begalinį nuliudimą. Jis tiktai atsikvošėjo truputį, kuomet durys palengva atsidarė ir į kambarį įsiveržė mažumėlis gaisinančios šviesos.

Tai buvo Viktorina, kuri atsargiai įėjo su lampa rankose.

— A, ponas kunigas, jau tamsta atsikelei? Aš buvau čia įėjusi ketvirtoje valandoje, bet neišdrįsau tamstos žadinti. Tamsta puikiai padarei, kad gerai išsimiegojai.

Bet, kadangi jis skundėsi ant nesveikatos, ji pradėjo nerimauti.

— Nesusirgk tamsta dar prakeiktomis šiltinėmis. Žinai, upė arti, tas nelabai gerai atsiliepia ant sveikatos. Ponas Vidžilio, jo šventenybės sekretorius, jau seniai neprigali ir nemažai kankinasi.

Ir ji patarė jam neiti prie pietų ir gulti į lovą. Ji perprašys už jį kunigaikštienę ir grafiutę. Jis sutiko ant visko, nes jautėsi visai sudaužytu. Patarus Viktorinai, jis, vienok, pavalgė bulijono vištienos, kuriuos lekajus Džiakomo atnešė jam į kambarį. Pietųs padarė į jį labai gerą įtekmę ir jis pasijuto tiek sustiprėjusiu, kad atsisakė gulti vėl į lovą ir pasakė, kad tą-patį vakarą nori padėkavoti savo šeimininkėms už jų malonų priėmimą. Tą dieną kaip tik ponios Serafinos buvo priimamoji ir jis nusprendė eiti susipažinti su ja.

— Puiku, puiku! — pagyrė jį Viktorina. — Tamsta jautiesi geriau ir tas tamstai dar labiau pagelbės. Geriausiai bus, jei tamstos kaimynas, ponas Vidžilio, užeis pas tamstą devintoje valandoje, ir tamstos eisite drauge. Lauk jo.

Pierre ką tik nusiprausė ir apsivilko naują sutaną, kuomet, lygiai devintoje valandoje, pasigirdo atsargus bildėsis į duris. Įėjo kunigas nedidelio ugio, kuriam iš pažiuros buvo galima duoti tik trisdešimts metų, — liesas, išblyškęs, su ilgu rukšlėtu veidu. Per dvejus metus kasdieną, toje pačioje valandoje, jis kentėdavo drugio paroksizmus. Ant jo pageltusio veido, kuomet jis truputį nurimdavo, žibėjo didelės juodos akys, kuriose atsispindėjo karšta siela.

Jis nusilenkė ir pasakė labai dailia franciuziška kalba:

— Aš esu Vidžilio, ponas kunige, ir galiu tamstai patarnauti.... Jei tamsta gali — eikime į apačią.

Pierre padėkavojo ir tuojau leidosi eiti paskui jį. Einant ponas Vidžilio nepraleido nė vieno jo žodžio ir atsakinėjo Pierre'ui tik vienais nusišypsojimais. Nusileidę maža lipyne, jie atsirado antrame augšte. Pierre buvo nustebintas ir sugraudintas, kuomet pamatė silpnai apšviestą namą; toli vienas nuo kito, tartum blogame viešbutyje, degė gaziniai rageliai, kurie mirgavo, lyg geltoni šlakai tamsiuose augštuose ir begaliniai ilguose koridoriuose. Ir ten, prie ponios Serafinos apartamentų durų, prieš jos anukės kambarius, buvo tuščia ir tylu. Durys buvo uždarytos, kambariuose nesigirdėjo nė vieno balso, kaip ir visame rume, viešpatavo mirusi tyla. Ponas Vidžilio, dar sykį nusilenkė ir atsargiai, nepaskambinęs, pasiėmė už durų klingio.

Viena tiktai žibalo lempa, stovinti ant skobnio, apšvietė platų prieš-kambarį su plikomis sienomis. Ant kresių buvo išmėtyti keli vyriški apsiaustai ir dvi moteriškos mantilios, o skrybelės netvarkoje gulėjo viena ant kitos ant skobnelio. Tarnas sėdėjo, atsišliejęs prie sienos, ir snaudė.

Kuomet ponas Vidžilio, mandagiai nusilenkęs, praleido Pierre'ą į dešinįjį salioną, išmuštą raudona brokatele, kuris pasirodė tamsumoje tuščias, Pierre staiga pasijuto bestovįs prieš moterį, apsivilkusią juodai. Ponas Vidžilio nusilenkęs pratarė: "Grafiene, turiu laimę rekomenduoti tamstai poną kunigą Pierre Froman, šiadien atvykusį iš Francijos".

Ir jis kelias sekundas pasiliko vienų vienas su Benedetta tame tuščiame salione, apšviestame tik dviem lempomis, apdengtomis iškarpytais abažurais. Bet dabar pasigirdo balsai ir kitame salione.

Jauna moteris priėmė Pierre'ą labai mandagiai ir prastai.

— Man labai malonu tamstą matyti, ponas kunige. Aš bijojau, kad Tamsta nesusirgtum. Bet tamsta dabar visai pasitaisei, ar neteisybė?

Jis klausė jos, reto, truputį duslaus balso, iš kurio buvo galima spręsti, kad ji turi rimtą, bet karštą budą. Paskui geriau prisižiurėjęs, jis pamatė kaip ji puiki, su savo storais ir labai juodais plaukais, su balta, kaip marmuras, oda. Ji turėjo apskritą veidą, truputį apystores lupas, labai laibą nosį, vaikiškai meilią išveizdą. Ir ypatingai traukė prie jos didelės akys, gyvos, tokios gilios, kad sunku buvo jose ką-nors atspėti. Ar ji miegojo? gal svajojo? gal tose akyse slėpėsi deganti šventos ir labai mylinčios moteriškės meilė? Jauna, balta, rami, kiekvienas jos pasijudinimas buvo garmoniškas ir gražus, rimta ir labai padori.. Jos ausyse žibėjo du dideli žemčiugai, kuriuos padovanojo jai motina, ir garsios ožerelijos, žinomos visam Rymui.

Pierre atsiprašė ir padėkavojo.

— Ponia, meldžiu labai atleisti, — aš jau šį rytą norėjau tamstai padėkavoti už tokį didelį tamstos meilumą.

Jis svyravo, nežinodamas, kaip ją pavadinti — madame ar mademoiselle? Jos veidas pasiliko ramus ir meilus ir ji pasiskubino jam meiliai atsakyti:

— Tamsta buk pas mus, kaip namie, ponas kunige! Musų giminaitis, p. Delašu, myli tamstą ir interesuojasi tamstos veikalu, o tamsta žinai, kaip aš jį guodoju....

Ji truputį susigėdo, — suprato, kad turi kalbėti apie jo knygą, dėl kurios jis ir atvažiavo.

— Taip, man ponas Vikontas atsiuntė tamstos knygą. Aš perskaičiau ją ir ji man pasirodė labai puiki. Ji mane sujudino. Bet aš esu labai tamsi ir tikrai ne viską supratau, bet męs apie tai dar pakalbėsime, ir tamsta man išdėstysi savo pažiuras, ar taip, ponas kunige?

(Toliaus bus.)

DARYMAS DUONOS.

Svarbiausiu klausimu, su kuriuo susiduria sveikatos jieškotojas, yra klausimas duonos darymo. Neapsipažinus su virėjybės chemija, klaidingi supratimai ir darymai tankiai priveda prie padarymo daikto tinkamo tik šaudyti. Sena patarlė sako, kad "duona tai gyvasties ramstis", bet duona kaip ji šiądien yra padaroma didesnės dalies šeimyninkių, tikrai galėtų buti pavadinta "mirties ramsčiu" Privesdami patarlę, galima paduoti ir jos analizą. "Gyvasties ramstis" sulyg raidės reikštų "palaikantį gyvastį" ir šitoje prasmėje geistina žinoti duonos ryšis, kurios yra ar nėra palaikančiomis gyvastį, idant lengviaus galima butų atskirti.

Duona, vartojama didumos amerikiečių ir europiečių yra iš plonų kvietinių miltų turi apie 75 nuošimčius skorbylo. Kadangi skorbyle nėra maitingumo, tai šitokia duona iš dalies veda prie badavimo. Daugelį kuno ir proto nesveikumų galima priskaityti perdideliam jos vartojimui. Besimezgantis vyriškumas ir moteriškumas priversti kamuotis darbu mokyklos kambario, tankiai apturi kaipo atlyginimą—ištinkantį palietimą smegenų šiltinės vietoje vertinamo apšvietimo, kuomet nervų pajiega sunyksta nuo neišmintingai vartojamų angledarinių maistų. Vaikams nereikia duoti baltos duonos ypatingai užteptos sviestu. Ji veikia kaipo palengvi nuodai ant jų organizmo ir padeda pamatą belaikiniam ligustumui.

Visoki pikliavotiejie miltai, kaip ve visoki patentuotiejie, esantiejie dabar turguje, baisiai mažai teturi maitingosios vertės, kuri dingsta malimo procese ir juos vartoti padarymui duonos (teipogi sausainių ir karštųjų pyragų) nėra nė naudinga, nė verta.

Yra baltiejie miltai, vaidinami "žemiausiojo laipsnio", gaunami tik malunuose, jie turi gerą maištinę vertę. Tai yra miltai gelsvo dažo, kurie priderančiai suvartoti, padaro maitingą duoną. Kainoja pusiau tiek ką miltai augštesniojo laipsnio ir yra toli geresni kaipo maistas, nors žinoma, šiek tiek prastesni, kaipo viso kviečio ar rupiejie miltai.

Daugumas pardavinėjamų rupiųjų miltų yra tik mišiniu patentuotųjų miltų su rupiomis klynėmis.

Viso kviečio miltai nėra, po teisybei, viso kviečio miltais, bet vadinasi teip, kadangi tokių reikalaujama. Visas sumaltas kvietys niekuomet nepadaro grynai baltų miltų, bet greičiau gelsvus ir iš jų iškepta duona buva tamsi.

Kasdieniniam valgiui tik neraugintą duona reikia vartoti, kadangi mielinė duona padidina rugimo veikmę, naikindama gyvybę duodančias ypatybes maisto ir priversdama darytis alkoholiui organizme, kuris kenkia širdžiai, o pertai ir nervų sistemai.

Pamėginus kelis kartus, teip lengva padaryti be mielių duoną, kaip ir su mielėmis.

Paslaptis darymo neraugintos duonos, kad ji butų lengva ir saldi, yra tame, kad reikia turėti šviežius miltus ir vartoti juos, kol jie dar šilti. Metaliniai trintuvai, malant grudus, atsiliepie labai ant grudų, ypač jei metalas įkaista bemalant.

Ištikro, kad kukuruzai sumalti senoviniuose malunuose iškyla bekepant net be keliamųjų mielių ir, ištikro, duona buva lengvesnė ir gardesnė, kaip iš kukuruzų sumaltų velaniniuose malunuose. Velanais sumalti kukuruzai reikalauja keliamųjų miltelių ir iškepta šiteip duona niekuomet nesusilygina su duona senoviško budo. Kas yra su kukuruzais, tas yra su kviečiais ir teipgi su visais kitais grudais.

Prirodyta chemiškomis analyzomis nesuskaitomų išmėginimų, kad kvietys turi visus sudėtinius reikalingus užlaikymui gyvasties. Vartojant viso kviečio ir rupiuosius miltus, visuomet galima padaryti duoną tinkamą kaip reikia maistui.

Po kviečių, kaipo maistiniai grudai, eina rugiai ir miežiai, Miežiai, nors daug turi azotinių dalykų, bet jiems truksta tikro klijo ir todėl juos reikia maišyti su kviečiais ar rugiais padarymui duonos. Rugiai turi daugiau sacharino negu kviečiai ar miežiai ir jų azotinės medžiagos labai yra panėšios į varškių, padarydamos juos puikum maistu.

Avižos kaipo maistas gali buti geros tik šaltame laike, ar šiauriniame klimate, bet net tąsyk jos reikia sujungti su pakaktinai daržovių ir vaisių prašalinimui jų šildančių ypatybių. Sudėjus drauge su kitais grudais, atlieka gerą užduotį savame laike. Avižinė košė, jei nevirta dvigubame puode kokias penkias ar septynias valandas, yra visai nesuvirinama ir labai kenkianti vaikams.

Grikius, dėlei šildomos ypatybės, reikia vartoti po nedaug. Jie peršildo kraują ir pagamina išbėrimus odos, juos valgant po daug be geros apšties vaisių.

Ryžiai, jei nepoliruoti, yra puikum maisto dalyku, sujungus gi su vaisiais ir daržovėmis, yra lygus maitingumo ypatybėmis kviečais; jeigu nėra auginti pelkėse. Poliruoti ryžiai, sago, tapioka, ir tt. turi nuo 75 iki 90 nuošimčių skorbylo ir juos galima vartoti po nedaug su maistais didesnės vertės.

Kukuruzai (geltonosios ryšies) turi apščiai angledario pavidale aliejaus ir yra geru maistu šaltame klimate, duodančiu kunui šilumą. Visai mažai jį tereikia valgyti vasarą, ar visai ne. Kukuruzų miltai tuojaus pagenda, kadangi riebuminiai dalykai tuojaus oksiduojasi. Baltiejie, ar pietiniai kukuruzai mažiaus turi aliejaus ir juos galima vartoti kaipo maistą visokiame metų laike, nors su mažesne nauda kaip kviečius ar rugius.

Vartojimas mielių, darant duoną, nėra velytinas, jei neiškepiama gerai. Procesas rugimo, jei nėra sulaikytas ganėtinu karščiu bekepant, tęsiasi toliau duonai patekus į vidurius, o jei pilvas yra nusilpnėjęs, tai didelis nesmagumas gali išeiti. Klaidingai tvirtinama, kad mielių veikmė esti sunaikinama bekepant, bet jei ištirti gerai, tai pasirodys kad tik pluta viena yra visiškai liuosa nuo rugimo. Tą galima pamatyti užmerkus šmotelį baltos mielinės duonos į puodelį šilto vandens kokioms keturioms valandoms; rugimas tuojaus įvyksta.

Baltą mielinę duoną tegalima valgyti apdžiovinus gerai vidutiniškai karštoje krosnyj, bet ne ant krosnies. Džiovinimo procesas perkeičia skorbylą į vyncukrį, kuris yra maitingas ir lengvai suvirinamas ir teipgi labai naikina rugimą.

Moksliškas ištyrimas parodė, kad perdidelis vartojimas baltos mielinės duonos yra viena iš svarbiausių priežasčių girtuoklystės. Kadangi yra didelė apštis alkoholio šitokioje duonoje, tai jos vartojimas pagimdo ligustą troškimą aštrių gėralų. Šitas išaiškina priežastį, kodėl daugelis žmonių yra susibičiuliavę su balta mieline duona teip kaip girtuoklis su rytmetiniu stikleliu. Jei tos dievuotos, motiniškos sielos, kurios teip stropiai dirba eilėse Blaivybės Draugijų atkreiptų savo atidžią į prašalinimą mėsos, mielinės duonos ir skorbylinių maištų nuo šeimyniškų skonių, tai girtuoklybė butų užmirštu dalyku.

Karšta duona, ragaišiai ir sausainiai ant vakarienės, tai vis viena, ką "naktiniai regėjimai", smagus jausmai antpilvyje ir retkartiniai atsilankymai šeimyniško daktaro. — Išmintingam žodžio gana.

Rugščios tašlos budas darymo duonos netinka. Tą patį galima pasakyti apie raugytos tašlos karštus pyragus. Virinimas permaino padėjimą šiek-tiek, bet nepataiso blogo. Žmogaus viduriai nėra tinkama vieta tokiam raugalui.

Keliamiejie milteliai, paprastai, nėra palaiminti grynumu ir daugumas jų šnypščiančių ypatybių paeina nuo aluno ir amonijos, kurie labai kenkia organizmui. Grini keliamiejie milteliai susideda iš vynakmeninės rugšties ir bikarbonato sodos, mišinys gi šitų dviejų chemikalijų padaro druską rochelle Vienvalinis vartojimas duonos, darytos su šituo veiksmu, nors jį galima pavadinti gyduoliniu, yra labai nesveikas, pagimdo dispepsiją ir kitas pilvo ligas

Rugštaus pieno ir sodos budas darymo duonos galima priskaityti prie atmestinų. Beveik nėra galima tikrai žinoti, kiek kurio dalyko vartoti, o perdėjimas kurio nebuk sugadina vidurius.

Miltus reikia laikyti sausai, kadangi mažiausias drėgnumas užkenkia. Duona daryta su pienu yra baltesnė negu daryta su vandeniu. Pienas reikia užvirinti, o ne sušildyti ir neduoti jam atšalti visai, turi buti drungnas.

Duona daroma su pienu nereikalauja riebalų ir netiek miltų reikia,, kiek duonai ant vandens maišytai. Molynis sudynas geriau yra vartoti, kaip medinis ar skardinis, kadangi lengviau yra išvalyti ir geriau užlaikyti reikalingą temperaturą maišym

Iš visur.

|| Ant salų Azorų, šiaurinės Afrikos pakrantėse, ypač ant salo Terceira, pradėjo siausti azijatiškas maras. Azorų salos prigul Portugalijai.

|| Pietinėj Amerikoj, respublikoj Ecuador iš naujo apsireiškė azijatiškas maras; maras siaučia i mieste Babahoyo.

|| Cholera ant Filipinų salų ypač meiste Manilej eina silpnyn: 1 d spalių Manilėj buvo tik 7 nauj apsirgimai.

VIETINĖS ŽINIOS.

— International teatre, kur buvo perstatyta Birutė, nuo pereitos subatos prasidėjo operos perstatymas. Yra dvi trupos — angliška ir itališka. Šitą sanvaitę duod Faustą, kitą gi sanvaitę duos Trubadurą. Vietos pigios, pigesnės net negu buvo ant Birutės.

— Pereitą mėnesį Chicagoj pasimirė iš viso 2318 ypatų: 131 vyriškių ir 1003 moterys. Vaikų iki 5 metų pasimirė 1017, senelių virš 60 metų 407. Daugiausia mirčių buvo nuo žarnų ligų, ne 544, nuo džiovos 253, nuo inksta uždegimo 150, nuo širdies ligų 161, nuo plaučių uždegimo 136.

— Pereitą nedėlios dieną į Šv. Antano ligonbutį atgabeno 13 metų Dolly Abott iš Clyde, Ill. Daktarai, norėdami padaryti operaciją, norėjo pirma persitikrinti, ar mineta mergaitė turi sveiką širdį. Betirinėdami, jie persitikrino, kad ji turi širdį dešinėj, o ne kairėj pusėj. Visi kiti organai visai normališki.

— Pereitos nedėlios dieną, negras, gyvenantis pn. 4317 Evans str. George Woodson, patikęs savo pačią draugystėj kito juodparvio, paleido į ją kelis šuvius ir sužeidė ją [illegible] Pašautą moterį nugabeno į ligonbutį, bet nėra vilties, kad ji galėtų išgyti. Woodson išsyk pabėgo, bet detektyvams pasisekė jį pagauti ant kertės State ir 50 gatvės.

— Kare ant kertės Indiana ave. ir 47 str. pereitos nedėlios dieną nuo seniai policijos jieškomas vagilius Paul Vogan bandė važiuojančiam karu klerkui Johnui Taylor ištraukti mašnelę su 11 dol. ir pavogęs, norėjo nuo karo nušokti, bet nepatėmijo iš priešingos pusės ateinančio kito karo, kuris jį pagriebė ir gana sunkiai sumalė, todėl jis negalėjo pabėgti. Atbėgę policistai jį suėmė.

Redakcijos atsakymai.

Mik. Daukšai. Su tuom reikalu reikia kreiptiesi ne į laikraštį, bet į teismą. Tai privatiškas reikalas. Laikraštis čia nieko nepagelbės.

APGARSINIMAI.

LABAI SERGANTI ŽMONA.

Ponia Balbina Lozorka iš Allenporto, Pa., sirgo labai ilgą laiką. Ji sako: "Aš teip sirgau viduriais, kad aš negalėjau nieko valgyti ir be to turėjau kartais smarkius skausmus širdies, kurie, maniau, tuojaus pabaigs mano gyvastį. Trinerio Amerikoniškasis Eliksyras Karčiojo Vyno buvo patarta man ir jis tikrai pasirodė man geriausiu vaistu. Kaip gaila, kad teip daug žmonių nežino jo vertės." Teip, gaila, nes žmonės niekuomet nejieškotų kitų vaistų nuo ligų gromuliojimo organų. Jis privers pilvą veikti, sustiprins nervus ir išvalis kraują. Jei reikalautum patarimo kokioje ligoje, tai rašyk pas Juozapą Trinerį, 616-622 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Draugysčių reikalai.

BALIUS.

Chicago. Trečias iškilmingas balius parengtas Sanjungos Lietuvių Klerkų Nedėlioj, 11 d. spalio, 1908 m. Freiheit Turner salėje 3417 S. Halsted St. Salė atsidarys 4 val. po pietų, balius prasidės 5 val.; įėjimas 25c. ypatai. Muzika bus pirmos kliasos. Visus širdingai kviečia

Komitetas.

PRAKALBOS.

E. St. Louis, Ill. Jaunų Lietuvių Pažiūriškasis Kliubas parengė prakalbas nedėlioje 11 d. šio mėn. S. Jocio salėje, 537 Collinsville Ave., 7 val. vakare. Bus kalbos, dekliamacijos ir dainos. Įėjimas dykai. Širdingai kviečia visus vietinius ir aplinkinius atsilankyti

Komitetas.

MERGINOS ir VAIKINAI.

Chicago.— Klerkų Kliubas parengė partijas ir šokius kas seredos vakarus Freiheit svetainėje, 3417 S. Halsted St. Vaikinai norinti merginas pažinti, ar merginos vaikinus, nereikalauja ant kampų stovėti, šaltam laikui ateinant, galės pasimatyti šitoje svetainėje, kur puiki mužikė griežia. Šokių bus teipgi visokios žaismės ir tie, kurie nori išmokti amerikoniškus šokius ar su visokiomis žaismėmis apsipažinti, atras čia tikrą progą. Vakarai bus šiteip:

1. Atidarymas, spalio 14. —2. Rožių gužynė, spalio 21. —3. Kutenamoji gužynė, spalio 28. —4. Laimės gužynė, lapkričio 4. —5. Mįslių Spėjimo gužynė, lapkričio 11. —6. Dovaninė gužynė, lapkričio 18. —7 Padėkavonės su sniegais gužynė, lapkričio 25.

"Lietuvos" 39 num. tulas Juoz. Bernotas iš New Yorko pasigarsino prisiųsiąs už 30c. Angliškai-Lietuvišką ir Lietuviškai-Angliską žodyną. Aš jam nusiunčiau reikalaujamą sumą, bet žodyno negavau ir turbut niekas negaus, todėl, tautiečiai, kurie dar nesiuntėte jam, tai ir nesiųskite, nes tai, matyt, yra apgavikas.

Su pagarba,
R.S. Lyon,
Hobart, N.Y.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo brolio Juozo Kuokščio, Kauno gub., Šiaulių pav., Gruzdžių parap., Normančių sod., 15 metų kaip Amerikoje, pirmiau gyveno Spring Valleje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Martynas Kuokštis,
3119 So. Morgan St., Chicago, Ill.

Pajieškau savo parapijono Petro Kučinsko Kauno gub., Zarasų pav., Papylės parap., Kelmynės sod., ir Petro Vienažindžio, 3 metai kaip išvažiavo iš Chicagos; turiu į juos labai svarbų reikalą. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Juoz. Misiunas,
9140 Chauncy Ave., Chicago, Ill.

Gerbiamos Tautietės:— Ar dar jums nenusibodo dirbtuvėse kapitalistų dirbti, ar kur stubose! Ar nemylėtumete kuri apsivesti? Aš turiu 35 metus amžiaus ir gerą gyvenimui pr[illegible] Artesnėms žinioms meldžiu atsiliepti adresu:

M. Jaunikis,
Box 1306, Renton, Wash.

Pajieškau savo dviejų draugų Jono Eimutavičio ir Jurgio Valinčiaus, 4 metai kaip Amerikoje. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Viktoras Paulauskis,
Box 21, E. Whateli, Mass.

Pajieškau savo pusseserės Emilijos Jokubonaičios, Kauno gub., Kupiškio parap., Milunų sod., pirma gyveno Philadelphijoje, Pa. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Petras Puronas,
185 Chesnut St., Lawrence, Mass.

Ant Pardavimo.

Parsiduoda sankrova valgomų daiktų ir mėsos su vaizba grynais pinigais. Butinai turi buti parduota.

J. Petrauskis,
3312 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Parsiduoda karčiama geroj vietoj lietuvių apgyventoj; savininkas be karčiamos turi dar kitą vaizbą ir per tai karčiamą norėtų parduoti. Teipogi parduodu gerą naują planą; pianas pulkiai atrodo, parduosiu prieinama kaina. Artesnėms žinioms meldžiu kreiptis adresu:

Mikolas Leitman,
3329 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Parsiduoda sankrova valgomų daiktų ir mėsos, viskas kaip reikia; pusiau barginė vaizba terp lietuvių ir lenkų. Savininkas apleidžia šalį. Atsiliepti pats ar rašyk: 121 W. Huron St. terp Noble ir Centre Ave., Chicago, Ill.

Reikalavimai.

Reikalauja agentų, turinčių įtekmę terp lietuvių ir įpratusių agentauti po visus miestus; geras uždarbis.

The Texas and Co.,
45 La Salle St., Chicago, Ill.

PIRKITE FARMAS.

Didžiausiojo Lietuvių Kolioni Michigano valstijoje, kur yra 43 tuviai pirkę farmas. Yra graži vieta, terp upių ir ežerų, arti turginių miestų. Turiu pardavimon 8 gyvenamas farmas su trobomis, visokio didumo ir daugelį neišdirbtos žemės, tinkamos farmoms. Kainos neišdirbtai žemei ir išdirbtoms farmoms eina nuo $6.00 iki $18.00 akeriui lengvomis išmokestimis teip kad kiekvienas su mažais pinigais gali sau įgyti farmą. Norinti pirkti atvažiuokite apžiurėti.

Antanas Kiedis,
Peacock, Lake County, Mich

Ar yra jums kas skolingas? Jei teip tai pasiųskite mums jo vardą ir adresą; mes iškolektuosime pinigus ir prisiųsime jums į namus.

The La Salle Collection Agency,
43 La Salle St., Chicago, Ill

DABAR GERIAUSIAS LAIKAS PIRKTI FARMOS.

Dabar yra geriausias laikas pirkti farmos, kuomet visoki javai lauukose auga. Tiktai dabar gali pažinti kur yra gera, o kur prasta žemė, kolai javai nenukirsti. Todėl, norinti žemę pirkti, važiuokite dabar apžiurėti, tai matysite ką perkate, nepirksite katę maiše.

"Žinyčios" žemė Wisconsine dabar parsiduoda po $15.00.

Apart "Žinyčios" laukų męs turime ant pardavimo šias išdirbtas farmas:

Valstijoje Michigan.

40 akrų Lake Co. Michigan, visa išdirbta, su trobomis, šuliniu ir sodu. Kaina $700

120 akrų išdirbta farma, 30 akrų pelkės) 7½ mylios nuo Benton Harbor, Mich., 3½ mylios nuo Coloma. Visos reikalingos trobos, sodas, padarai, gyvuliai, vėjinis malunas, vežimai ir tt. Telefonas ant farmos. Kaina $10.000

Tai yra kaina šių dviejų farmų. Kas jas pirks šį mėnesį, gaus jas pigiai.

160 akrų išdirbta farma,, 120 akrų ariamos, likusi po ganykla ir mišku, 17 mylių nuo Muskegon, 2 mylios nuo stoties Holton, 50 akrų užsėta rugiais. Sodas, visoki vaisiai, trobos, gyvuliai, reikalingi padarai. Arti mažo, bet gražaus ažerėlio, daug žuvių. Išlygos: ⅓ dalis iš kalno, likusios dvi ant išmokesčių per 3 metus. Kaina $8.000

80 akrų išdirbtos žemės, arti Lawton, Mich. Gera žemė. Mažas sodas. 30 akrų vynuogių, likusi šįmet kornais apsėta. Mažas obuolių sodas. Parduos po 40 akrų. Kaina po $50.00 už akrą.

160 akrų neišdirbtos žemės, 5 mylios nuo White Claud, Mich., Newago Co. Gera, lygi žemė. Kaina $15.00 akras, mokant iš kalno $12.00 už akrą.

Valstijoje Wisconsin.

40 akrų Juneau Co., Wisconsin, 30 akrų išdirbtos žemės, 10 gi akrų dykos tinkamos ganyklai, gera nauja stuba, mažas tvartelis ir šulinys. Kaina $600

80 akrų išdirbtos žemės, Portage Co., Wis., 2 mylios nuo Stevens Point. 50 akrų ariamos, 15 pievos, 15 ganyklos su mišku. Visos reikalingos trobos, mašinos ir tt. Skolos yra $2.500. Reikia įnešti $1.500. Kaina $50 akras $4.000

40 akrų išdirbtos žemės, Portage Co., Wis. 4 mylios nuo Stevens Point. Visos reikalingos trobos. Gera žemė. Skolos $1.300. Reikia įnešti $1.200. Kaina $2.500

80 akrų, Portage Co., Wis. 1½ mylios nuo miestelio Dewey, 7 mylios nuo Sevens Point. 60 akrų ariamos žemės, 10 akrų pievos, 10 akrų ganyklos su mišku. Visos reikalingos trobos. ½ iš kalno, likusi dalis ant išmokesčių. Kaina $3.500

90 akrų neišdirbtos žemės, Portage Co., Wis. Gera žemė. Pusė iš kalno, likusi dalis ant išmokesčių. Kaina $2.000

40 akrų ariamos žemės, Portage Co., Wis. 4 mylios nuo Stevens Point. Troba ir daržinė. Skolos $1.300. Reikia įnešti $1.200. Kaina $2.500

80 akrų Clark Co., Wis., Woodville Township, 3 mylios nuo miestelio Colombia, 8 mylios nuo miestelio Neillsville. 20 akrų dirbamos, o likusi kelmynė. Ryšis žemės smiltis su molių, kalnuota. Ant tos farmos stovi troba, staldas ir vištinykas. Ant išmokesčio $1.200. Kaina už grynus pinigus $800

80 akrų Waushara Co., Wis., 2 ir ½ mylios nuo miestelio Wild Rose. 60 akrų ariamos, 20 akrų ganykla. Visos reikalingos trobos, mašinos, gyvuliai, ir kiti farmos padarai. Žemė gera, geri aplinkui keliai. Wild Rose yra lenkų bažnyčia, į kurią priguli net 1000 šeimynų. Kaina su visais farmų padarais ir gyvuliais $4.000. Kaina tiktai už žemę ir trobas, be gyvulių ir mašinų $3.000

160 akrų Adams Co., Wis., 4 mylios nuo miestelio Killbourn City. 2 mylios nuo Wisconsin River. Žemė neišdirbta. Kaina $20 už akrą, arba vien akrų kaštuos $3.200

136 akrai Juneau Co., Wis., arti lenkiškos bažnyčios. 7 ir ½ mylios nuo miestelio Mouston, Wis. 80 akrų ariamos, likusi ganyklos. Gera žemė ir visoki javai yra sėjami ir gerai auga. Geri keliai ir visur aplink gyvenamos farmos. Visos reikalingos farmai trobos ir mašinos, teipo ir gyvuliai yra parduodama drauge su farma. Arti trobos bėgantis upelis. Išlygos: $3.000 iš kalno, likusis ant išmokėjimo su 5 nuošimčiais. Kaina tos farmos su gyvuliais ir visais padarais $5.500

100 akrų Juneau Co., Wis., arti miestelio Mouston, Wis. 28 akrai dirbamos, likusiejie 78 akrai po giria. Trobos ir gyvuliai. Kaina su gyvuliais $3.600
gyvulių $3.000

40 akrų neišdirbtos žemės Portage Co., Wis. ½ mylios nuo Stevens Point. Mažas namelis. Upelis bėga per lauką. Dalis išvalyta, likusi apaugusi medžiais, bet lengva išvalyti. Kaina $800

80 akrų Shawano Co., Wis. 5 mylios nuo Cecil, 5 mylios nuo Underhill, 9 mylios nuo Shawano. 70 akrų ariamos, 10 akrų ganyklos ir miško. Troba aptverta. Visos reikalingos trobos. Dalis iš kalno, likusi ant išmokesties. Kaina $40.00 akras.

80 akrų netoli Green Bay, Wis. 35—40 ariamos žemės, likusi apaugusi mišku. Arti bažnyčios. Reikalingos trobos. $1.000 iš kalno, likusi dalis ant išmokesties. Kaina $2.700

100 akrų, ½ mylios nuo Krakow, Wis. 70 akrų dirbamos žemės. Reikalingos trobos. Kaina $5.500

80 akrų, 5 mylios nuo Krakow, Wis. 50 dirbamos žemės. Upelis bėga per lauką. Visos reikalingos trobos, mašinos, gyvuliai ir tt. Kaina.. $4.500

92 akrai, miestelyj Flitville, Wis. 10 mylių nuo Green Bay, Wis. 65 akrai ariamos žemės, 12 akrų miestelyj, padalintų į lotus. Trobos, mašinos, gyvuliai ir tt. Upelis bėga per lauką. Kaina $5.500

106 akrai terp Pulaski ir Krakow, 1½ mylios nuo Krakow, 4 ½ mylios nuo Pulaski. 70 akrų dirbamos. Juodžemis. Geros trobos, mašinos, gyvuliai ir tt. Kaina $8.000

64 akrai, netoli Green Bay, Wis. 20 akrų dirbamos žemės, likusi po mišku. Geros trobos. Gyvuliai ir padarai. Kaina su padarais ir gyvuliais $3.000
Kaina be gyvulių ir padarų .. $2.500

120 akrų, 2 mylios nuo Flitville, Wis., 12 mylių nuo Green Bay, Wis. 35 akrai išvalytos, likusi po mišku. Kaina $25.00 akras

80 akrų, 5 mylios nuo Abrams, Wis. 6 akrai išvalytos, gera žemė. Su troboms. Pusė iš kalno, lykis ant išmokesties. Kaina $18.00 akras.

40 akrų, terp Sobieski ir Pulaski. 6 akrai išvalytos. Sienojų grįčia. Kaina $750

80 akrų, 2 mylios nuo Tremble, 2½ mylios nuo Flitville, Wis. 10 mylių nuo Green Bay, Wis. 35 išdirbtos, likusi po mišku. Daržinė ir tvartas. Upelis bėga per lauką. Pusė iš kalno, likusi dalis ant išmokesties. Kaina $3.000

Indiana.

80 akrų Starke Co., Ind., 5 mylios nuo Hamlet, 5 mylios nuo Walkertown, 10 mylių nuo Knox. 60 akrų smilties su šlyna, 10 akrų miško, 5 akrai kalvos, 5 akrai sodo. Visa aptverta. Trobos. Kaina $45 akras. Iš kalno.

115—117 akrų. Išdirbta farma, Jasper Co., Ind., prie pat Kniman, Ind. 65 mylios nuo Chicagos, Ill. Kaina $50 akras.

320 akrų Jasper Co., Ind. ½ mylios nuo miestelio Kniman, visa išdirbta. Puikios trobos, visos reikalingos mašinos, didelis sodas. Kaina $20.000

Minnesota.

160 akrų, Grant Co., Minn., 4 mylios nuo Herman, Minn. Juoda prairinė šlyna. Gerai išdirbta. Visos reikalingos trobos, stovi ant kalno. Šulinys. Skolos $2.000. Reikalauja pasiulijimo, arba išmainytų ant kitoniškų nuosavybių. Kaina .. $8.000

28 akrai, Oneida Co., arti Freeport, N. Y. Išdirbta, gera, lygi žemė. Trobos, mašinos, padarai, gyvuliai. Prudas. Kaina $1.200

Taigi kaip matote męs turime gana išgyventų farmų ir ne išgyventų ant pardavimo, ir tiktai dabar yra laikas jas pamatyti kol javai nenukirsti, kad pažinti žemės gerumą. Todėl reikalaujanti atsišaukite pas mus adresu:

A. Olszewski,
3252 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Naujos Knygos gaunamos "Lietuvos" Redakcijoje.

Alluma ir kitos pasakos, Guy de Maupassant'o, vertė J. Laukis. Šitoj knygelėje telpa šios pasakos: Alluma, Netikri brangiejie akmenys, Balmė, Du maži kareiviai, Dienynas padukėlio, Mėnesienoje, Vaidulys, Užšalusioj padangėj, Atsikirtimas, Vienatvė, Tėvas ir sunus ir Rože, viso 12 labai gerų pasakų. Guy de Maupassant yra vienas iš geriausių raštininkų pasakų rašyme iš žmonių gyvenimo, pusl. 136. Kaina .... 35c.

Airija. Lapai iš istorijos Airijos Parašė A. Janulaitis. Pusl 53. Kaina ..... 15c.

Angliškos Kalbos Vadovelis. Tiems, kurie nori trumpu laiku pramokti angliškai susikalbėti kasdieniniuose reikaluose. Sutaisė J. Laukis. Seniai pageidaujama tokia knygelė, dabar yra jau gaunama, ir kiekvienas turi progą pasinaudoti, ypatingai kas nemoka angliškų kalbą, tai dabar bus tam aukso obuolys. Puslapių 90. Kaina ..... 25c.

Anatemos knygelė. Telpa čia: Popiežijos prakeikimas; Pravoslavijos prakeikimas; Popiežijos prisakymai Apie Kelpą ir jos gyventojus, eilėmis rašyta, ir Atsišaukimas į žmogų — Eilės Pusl. 20, Kaina ..... 10c.

Antras Krikštas. Šių laikų apysaka. Parašė Br. Vargšas. Puslapių 83. Kaina 25c

Apsakymėliai. Telpa čia šios apysakos: 1.) Raštininkas, 2.) Tėvo slaugytojas, 3.) Kaimo našlaičiai, 4.) Kaimo tiesa, 5.) Paskutinė Judos naktis ir 6.) Pats kaltas. Yra gražios ir pamokinančios iš gyvenimo apysakos verta kiekvienam perskaityti. Pusl. 85. Kaina ..... 15c.

Ar bus geriaus, kad socijalistai gaus viršų? Parašė D. Dumbrė. Antrasis išleidimas, pertaisytas ir žymiai padidintas. Jei nori žinoti, perskaityk šitą knygą. Pusl. 83. .... 10c.

Apie Rukymą. Keli žodžiai norintiems suprasti teisybę. Parašė P. B. Pusl. 23. Kaina 10c

Amalunga arba Tyro Duktė. Apysaka iš gyvenimo Indijonų, Amerikoje. Pusl. 72. Kaina 25c

Ar geras katalikas gali buti socijalistu? Knygelė aiškina kaip Lietuvos kunigai užsipuldinėja ant soc. bažnyčiose per pamokslus, laikraščius ir tt. Pusl 15. Kaina ..... 5c.

Aritmetikos uždavinynas. Vadovėlis aritmetikos pradžiai; antroji dalis.

Šita knygutė — antroji ir paskutinė dalis uždavinyno, paskirto aritmetikos kursui; čionai, kaip paprastai yra daroma, surinkta uždavinių su skaičiais visokio didumo. Parašyta Pr. Mašioto. Pusl. 68. Kaina ..... 20c.

Astronomija, parašė pagal K. Flamarijoną ir Lockyerą, A. Agaras. Telpa: Dangaus apžvalga, žvaigždynai, žvaigždžių kelionė per visatą, Saulė, Planėtos, Komėtos, krintančios žvaigždės, žėmės padėjimas pasaulėje, Mėnulis, Pasaulės įstatymai. Su daugeliu paveikslėlių. Pusl. 62. Kaina ..... 40c.

Attelea Princeps. Vertimai Pr. Siulelio, telpa čia šios apysakos: 1) Attelea Princeps, 2) Kas pergalės, 3) Piemenukas, 4 Kraujas, 4) Du paveikslėliai iš baudžiavos, 5) Šuns likimas, ir 6) Skrandos istorija. Pusl. 69, Kaina ..... 20c.

Auka, apyszka parašyta M. Lestauskienės, iš žmonių gyvenimo; naudinga perskaityti kiekvienam. Pusl. 72. Kaina ..... 20c.

Boleslovas arba tolesnis Genovaitės gyvenimas. Morališkas pasakojimas žmonėms. Pusl. 86. Kaina ..... 20c.

Budas Senovės Lietuvių Kalnėnų ir Žemaičių. Parašė Simanas Daukantas Vilniaus Universiteto Philozophijos Magistras. Antras spaudimas. Kas nori susipažinti su protėvių budu, kultura, kaip ir kokiose aplinkybėse gyveno, kokias drapanas dėvėjo, kokius pinigus vartojo ir tt. tam verta perskaityti šita knyga, o apie tai viską dasižinos. Didelio formato knyga, pusl. 217. Kaina ..... 65c.

Cholera ir Kova su ja. Vertė D-ras A. V. Pusl. 16. Kaina ..... 5c.

Čenstachavos Apgynimas. Apysaka iš laikų švedų karės iš Henriko Sinkievičiaus apysakos "Tvanas" perdirbo S. J. Vertė Adolfas Vėgėlė, Pusl. 139. Kaina ..... 30c.

Ciecorius Domicijonas, ir kasėjai Katakumbose. Istoriškas apsakymas iš laikų krikščionių persekiojimo. Pagal lenkų vertimą, parašė P. B. Puslapių 217 Kaina 50c. Apdaryta 65c

Dangus. Pagal K. Flammarion. Parašė P. Brandukas, (su paveikslėliais). Knyga parodo kokios yra planetos, kaip jos eina ir kokią įtekmę turi viena į kitą. Pusl. 193. Kaina 60c Apdaryta 75c

Daktaro kabinete, Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė K. M-s. Pusl. 39, Kaina ..... 15c.

Dėl Tėvynės. Parašė Šatrijos Ragana. Vaizdelis paimtas iš Lietuvos žmonių gyvenimo. Puslapių 35. Kaina ..... 20c.

Dievo žvaigždė, Istoriška apysaka iš Kristaus laikų pagal Wallace'o veikalą "Ben-Hur", iš lenkų kalbos vertė Karolis Vairas. Pusl. 210. Kaina ..... 40c.

Difteritas, Parašė D-ras A. V. Difteritas tai yra labai sena liga, pirmiausia pasirodo gerklėje pas vaikus. Pusl. 7. Kaina ..... 5c.

Diedai ir Gražina. Parašė Adomas Mickevičius, lietuviškai sutaisė Jr. Jonas. Dalis II. **Diedai** yra vienas iš didesniųjų Ad. Mickevičiaus veikalų. II dalis, kurią surašė lietuviškai Jr. Jonas, ta tik dalis mums tetinka. Yra tai romantiškas aprašymas liūdnų mųsų senoviško tikėjimo. **Gražina** —poėma iš laikų karių su kryžiokais, viskas eilėmis sutaisyta. Pusl. 61, kaina ..... 25c.

Edgaras arba nuo ateizmo prie pilnos teisybės. Pagal L. Hammersteiną parašė Kun. Dr. Yuodyšius.

Visas raštas perstatytas formoje ginčų arba disputų terp protestoniškos ir katalikiškos šalies, kaipo jos viena kitai yra priešingos ir tt. Pusl. 214, Kaina ..... 75c.

Gabija. Rinktinė knygą, Paaukota Lietuvos dainiaus vyskupo Antano Baranaucko atminimui. Knygą sutaisė Juozapas Garbačauskis. Pusl. 77 Kaina $1.35

Gerai atlikta išpažintis. Iš italų kalbos vertė J. Baltrušaitis, Pusl. 55, Kaina ..... 15c.

Geležinkelis. Pagal svetimus rašinius, parašė K. Stiklelis. Aprašo apie geležinkelio ypatybes, kaip juomi žmonės naudojasi, kaip seniai atsirado ir kokiu budu kas pradėjo naudotis išrastu geležinkeliu. Puslapių 21. Kaina 10c

Gulivero Kelionės į nežinomas šalis. Išguldė į lietuvišką kalbą P. Žemutis. Knyga aprašo apie Liliputus — mažiukus žmones ir jų ypatybes. Žingeidus ir juokingas aprašymas. Pusl. 98. Kaina 50c

Gvyenimo Gabalėliai. Parašė K. Stiklelis. Telpa čia 13 sekančių aprašymų: 1, Prakalbos vietoje, 2. Saulutė teka, 3, Pavasario stebuklai, 4, Vasaros rytas, 5, Piemenėlis, 6, Senelis, 7, Jomarkas, 8, Antanukas, 9, Vienturtis, 10, Skaitymas, 11, Dienos, 12 Iš dienų bėgio, 13, Laukas. Pusl. 50. Kaina 25c

Gyvybė (Egzistatas) ir kitos trumpos poėzijos. Parašė J. Viskoška. Telpa čia eilės: Gyvybė, Ištvirkėlis, Vylius, 3 sonetai, Proverbai ir Jautimai. Pusl. 41, Kaina ..... 15c.

Gudri Našlė, komedija dviejose veikmėse. Paimta iš tikro atsitikimo Lietuvoje. Parašė Aleksandra Fromas. Pusl. 40, kaina ..... 15c.

Išsivystymas valsiaus gyvunų. Parašė Dr. J. Žulis. Su daugeliu paveikslėlių iš embriologijos. Pusl. 12 Kaina ..... 10c.

Istorijos-Pasakos, Aprašyme telpa Iš Lietuvos Istorijos: 1) Lietuvė-didvyris, 2) Žemaičiai-drąsuoliai, 3) Pilėnų apgyvenimas, 4) Lietuvių krikštas, 5) Vytautas mųsų didvyris, 6) Mušis ties žaliagiriu, 7) Lenkų gudrybė, 8) Aldonė, galliaširdė kunigaikštytė, 9) Biruta, gražioji vaidilaitė, 10) Keistutis, žemaičių apgynėjas. Puslapių 54. Kaina..15c.

Janita, drąsusis Japoniškasis Kareivis. Tikras atsitikimas iš karės japonų su chinais. Iš vokiečių kalbos vertė K. S. Pusl. 23 Kaina ..5c.

Japonų Pasakos. Imagai rusiškąją vertimą sutaisė S. Vaitiekupiunas, telpa čia 7 trumpos pasakos. Pusl. 21, Kaina ..... 5c.

Jonukas Muzikantas. Parašyta Henriko Sinkievičio, vertė Adl. V. ir Juros Švyturio sargas, vertė J. Margevičius. Pusl. 39. Kaina.....10c.

Karė.. Ar ji žmonijai reikalinga? Parašė Kemėža. Ši knygelė aprašo kiek nuostolio iš karės žmonėms ir kas į ją žmoniją stumia. Puslapių 47. Kaina ..... 15c.

Koks privalo buti vaikų auginimas ir auklėjimas? Rankius raštų, parašytų Dr. Šliupo. Kožnam žingeidi ir naudinga knygelė, ypatingai Tėvams auginantiems vaikus, susipažinti su šia knygele. Pusl. 91. Kaina ..... 25c.

Kaip žmonės su ponais kovojo? Sodiečių sukilimai Ispanijoj XV, amžiuje, Anglijoj XVI amžiuje. Parašė A. J-tis. Pusl. 34. Kaina.....10c.

Katechetiški pamokinimai iš dešimties Dievo ir penkių bažnyčios prisakymų. Parašė kun. J. Rymeikis, Knyga II Pusl. 191, Kaina $1.00

Kiškeliai. Apysaka vaikams. Pagal Kukliną, parašė A. Agaras. Gražiai aprašo apie kiškius (zuikius), su daugeliu paveikslėlių, kaip kiškiai gyvena ir kaip su jais vaikai maloni džiaugtis. Pusl. 32 .... 10c

Klebono Karčiama. Atsitikimas iš nesenos Šiaulių praeities. Parašė B. Ramonas. Pusl. 16. Kaina..5c.

Kišeninis Rusiškai-Lietuviškas žodynas. Parašė Ad. Vėgėlė. Pusl. 185 Kaina ..... 40c.

Kaip kunigas virto socijaldemokratu. Parašė Gerė. Telpgi prie tos pačios yra: Revoliucija ir Kunigai, parašė Šermukšnė. Puslapių 31, Kaina 10c.

Kur lietuvių senovėje gyventa? Patrijotiškas vistariškai-arkeologiškas ištyrinėjimas. Parašė N. N. prof. nėsančio Universiteto. Knygutė parašyta satyriškoj formoj apie patrijotus, genijus ir tt. Puslapių 31. Kaina 15c

Koks mums reikalingas "Vaiskas" Vertė M. Pusl. 15, Kaina ..... 5c.

Katorgon! Atsitikimas iš Muravjovo laikų, Vilniuje. Parašė P. B. Pusl. 18. Kaina 10c

Kaip Atsirado Jungtinės Amerikos Valstybės. Išguldė P. B. Puslapių 35. Kaina 10c

Komunistų Manifestas. Prakalbos K. Markso ir F. Engelso prie vokiško spaudimo 1872 m. ir tt. Kas nori susipažinti su socijalistų tėvų Markso ir Engelso teorija link Soc. partijos, lai perskaito šitą knygelę. Pusl. 52, Kaina ..... 20c.

Kantičkos, apie peklos kančias. Surašė Liepukas. Telpa 20 giesmių, parašyta juokingai, teip kaip "Davatkų gadžinkos". Pusl. 40. Kaina .. 15c

Kraujo sėja. Apysaka iš laikų karės Maskolijos su Japonija. Parašė Waclaw Žmudzinai, Lietuviškai išvertė V. Stacaras. Dviejuose tomouse.

Apysakoje aprašyti mušiai ant žemės ir ant marių, aprašyti teip aiškiai, kad, rodos savo akimis viską matai beskaitydamas. "Kraujo Sėja" yra viena iš nedaugelių knygų, kurios yra ir naudingos ir smagios perskaityti, dėl to ją teikiame kiekvienam perskaityti.

Pirmas tomas Pusl. 289. Kaina $1.00.
Antras tomas pusl. 246. Kaina $1.00

Labdarybė pirmiaus ir dabar. Parašė P. Lafargua, Vertė M. N-as. Telpa čia: I Senovės pagonų labdarybė, II Vyskupų ir vienuolių labdarybė, ir III Buržuazų labdarybė. Pusl. 36, Kaina ..... 10c.

Labai Gražios Dainos. Surinko K. Stiklelis. Čia patilpę 32 dainos nuo žmonių užrašytos Liepalotų kaime, Naumiesčio parapijoj, Suvalkų gub. Pusl. 39. Kaina 15c

Laikrodininko atminimai. Pasak Erkman-Šatrianą, sutaisė S. M. Paveikslas iš Napoleono I paskutiniųjų kariavimų. Pusl. 44. Kaina....15c.

Laisva Valandėlė, Broliams dovanėlė (Eilės). Parašyta K. Stiklelio. Telpa šios eilės: Dainius. — Pieva. — Upelis. — Giria. — Vėjas. — Rasa. — žaibas. — Audra. — Perkunas. — žemė. — Saulelė. — žmogus. — Reginys Lietuvoje ant gražaus augšto šešupės kranto. Pusl. 32. Kaina ..... 10c.

Lietuva ir jos reikalai. Tautiškas Lietuvos Katekizmas. Kas męs esame? Ko mums reikia? Ką privalome daryti, kad visiems mums butų gerai, kaipo vaikams vienos, bendros mųsų motinos - Tėvynės? Pusl. 20. Kaina ..... 10c.

Lietuvaitė. Dramatiškas veikalėlis iš senobiško lietuvių gyvenimo. Penkiuose veiksmuose. (Turinis pagal Lermontovo poėmą "Lactuvaitė"). Parašė Jonas Ralis. Pusl. 24. Kaina ..... 20c.

Lietuviai ar gerais keliais žengiame priekyn? Nuoširdus atsilieplimas į lietuviškąją visuomenę D-ro Jono Šliupo. Arba sutrauka kalbų, laikytų Waterbury, Conn., 25 gruodžio 1906, Union City, Conn., 26 gruodžio 1906, Edwardsville, Pa., 31 gruodžio 1906 ir Scranton, Pa. vasaryje 1907 m. Pusl. 47. Kaina 15c.

Lietuvos Virėja. Aiškųs pamokinimai ir parodymai, kaip virti, kepti ir taisyti visokius pulkius valgius su mėsa, sviestu ar pienu arba su pasninku; kaip daryti skanius ir nebrangius naminius gėrimus ir tt. Sudėjo Aldonė V. Pusl. 256, Kaina ..... 80c.

Lietuvos virėja. Parašė V. A. L. Zavadzkienė. Seniai geidavo mųsų šeimininkės tokios knygos, dabar galį pasinaudoti, telpa čia šimtai įvairių nurodymų pataisymui valgių. Pusl. 555. Kaina $1.25

Lietuvos Istorija. Su kunigaikščių paveikslais ir žemlapių. Lietuvos Rašliavos apžvalgai. Parašė Maironis (S. M-lis). Trečią kartą atspausta ir pertaisyta. Pusl. 259. Kaina ..... 75c.

Lietuvių tauta senovėje ir šiądien. Parašė J. Šliupas M. D. Antras tomas. Šitas 2-ras tomas apglėbia Lietuvių tautos veikalus nuo XIII-jo iki pabaigai XVI šimtmečio. Pusl. 563. Kaina $1.50

Lietuva Tėvynė mano, eilėmis parašė K. Stiklelis. Telpa 14 naujausių šios gadynės dainelių. Puslapių 16. Kaina 5c

Litvomanai. Drama keturiuose veiksmuose. Parašė Dvi Moteri. Atspauzdinta iš "Varpo". Pusl. 58. Kaina ..... 20c.

Ligonių Draugas, Homeopatiškasis, pagal Dr. med. G. Pulmano. Vertė iš latviško S. ž. Pusl. 22. Kaina ....10c.

Litwini w Litwie. Otton Zawisza. Laida trečia žymiai padidinta. Pusl. 53. Kaina ..... 25c.

Liudna Pasaka. Parašė J. Biknas. Tu manęs nelaimėje neapleidi, niuliusį palinksksmini, nuvargusiam ranką paduodi.... Dėkingas už atsidėjimą ir širdį gerą, aš Tau nors apsakymėlius rašysiu. Skaityk!.... Jeigu patiks Tau ir gyvas busiu, — ir daugiau papasakosiu.... Teip pradeda raštininkas, kurs iš bado be laiko atsiskyrė iš šios pasaulės Pusl. 31. Kaina ..... 10c.

Moteris ir jos vieta žmonjjoje. Parašė J. Laukis. Šita knygelė yra labai akyva perskaityti moterims ir vyrams. Anot autoriaus: "Teisybė yra tokia prasta, kad męs tankiai nemetome jos tik dėl jos prastumo". Kalbėtojai daug atras sau medžiagos joje. Pusl. 47. Kaina ..... 15c.

Mokykla ir Jos uždavininys. Parašė Alfa. Aprašo apie mokyklas Prancuzijos, Vokietijos ir kitų viešpatysčių, potam kokia mokykla mums reikalinga, ko męs turime tiesą nuo mokyklos tikėtis, ir koks, apskritai imant, mokyklos uždavinys. Puslapių 69. Kaina ..... 25c.

Męs ir Lietuvos socijaldemokratai. I. Musų artimiausias tikslas ir kelias. II, Lietuvos socijaldemokratai ir kultura. III, Lietuvos socijaldemokratai ir tauta. Parašė Juras. Pusl. 16. Kaina ..... 5c.

Monininkas arba Magikas. Pagal Panovą, parašė A. Aitvaras. Telpa visoki magiški paveikslėliai ir kaip padaryti visokias štukas. Puslapių 32. Kaina ..... 15c.

Malunas. Apysaka; iš rusų kalbos vertė Pranas S-lis. Puslapių 23. Kaina ..... 10c.

Marija musų Viltis arba Švenč. Marijos stebuklai, iš šv. Alfonso de' Ligori raštų surankiojo J. Baltrušaitis. Pusl. 63, Kaina ..... 15c.

Nutruko. Vieno veiksmo komedija. Parašė Smalstys-Smolskis. Kamajų Vaidintojų Bureliui paskiria Autorius. Pusl. 20. Kaina ..... 10c.

Nuolatinė kariumnė ir milicija. Pusl. 17, Kaina ..... 5c.

Nieko be Priežasties. Komedija viename akte. Lietuviškon kalbon vertė Mag. Paralkietis. Puslapių 34. Kaina 15c

Naujas Lietuvių Lementorius, arba Skaitymo ir Rašymo. Pradžiamokslis Lietuvių Parapijų Mokykloms. Sutaisė S. P. Tananevičė. Su daugeliu paveikslėlių, gražių apskaitymų, rašytoms ir spaudintoms aiškiomis, stambiomis raidėmis. Su gražiu, drutu audimo apdaru. Pusl. 76. Kaina 25c

Nauja skaitymui knyga. Lietuviškoms Mokslainėms Amerikoje, dalis III (su paveikslais). Pusl. 139, su apdaru. Kaina 65c

Oras, Vanduo, Šviesa ir Šiluma. Lekcijos Prof. Blochman'o. Sutaisė Šernas. Visiems suprantamai aprašyta ypatybės chemiško ir fiziško proceso, aiškesniam parodymui yra daugelis tam tikrų paveikslėlių Pusl. 138. Kaina ..... 40c.

Pasakos, Prityrimai ir Veselijos su dainomis. Suderinimais parašyta kun. K. Aleknos. Yra tai nekurios pasakos, nuotikiai, žaislai, giesmės, veselijos, najviškai išpasakotos, viskas eilėmis sutaisyta. Pusl. 142. Kaina ..... 35c.

Pietro Caruso, Vieno veiksmo Drama parašė R. Bracco, vertė K. Puida Veikimo vieta — Neapolis, šių laikų atsitikimas. Pusl. 32 Kaina .... 10c.

Pilėnų kunigaikštis. Tragedija V veiksmuose, sutaisyta pagal Kraševskio apysaka "Kunigas". Parašė M. Šiaulėniškis. Pusl. 91. Kaina..35c.

Ponaitis. Apysaka iš anglų vaikų gyvenimo. Parašė Uida. Graži apysakaitė kiekvienam, ypatingai tėvams. Pusl. 27. Kaina ..... 10c.

Populiariškas Rankvedis Fizikos. Parašė P. Neris. Knygelė susideda iš 5 skyrių: I, skyrius: Svarybė, Pajiega, Svarumas, svarstyklės ir tt. II skyrius: Šiluma, Gazų išsiskėtimas, Tirštumo atsimainymas, Termometrai, Šilumos jausmas, Šaltis ir tt. III skyrius: Balsas, Balso greitumas, Balso atsimušimas, Balso ypatybės. IV skyrius: Šviesa, Šviesos šaltiniai, Šviesos greitumas, Šviesos atsimušimas ir tt. V skyrius: Elektra, Pritraukimas ir atstumimas, Prigimtinė Elektra, Budas elektros išsiplatinimo ant daiktų, elektros kibirkštis ir tt. Yra labai naudinga knygelė kiekvienam žmogui ypatingai visokiems amatininkams. Pusl. 100. Kaina ..... 40c.

Pasaka apie Adomą ir Jievą. Priedas prie sulyginamosios mytiologijos. Pagal vokiškų, lietuviškai parašė P. Miškinis. Pusl. 31. Kaluna 10c

Petro Armino Raštai. Telpa trumpas aprašymas Petro Armino gyvenimo ir jo rašytos eilės. Vertimas Kondratavičiaus poėmos "Piastų duktė" ir kitos gražios pasakiškos, juokingos eilės. Pusl. 60. .....20c.

Pileniečiai. Istoriška tragedija penkiuose aktuose. Parašė V. Nagornoskis. Pusl. 155. Kaina.....35c.

Prabočių šešėliai. Dramatiška Aidija trijose dalyse, parašė Vilhelmas Storasta, Tilžeje. Visa Aidija susideda iš Angos ir trijų veikalo dalių: iš tragedijos: Vėtra, iš dramos, Nesan-žmonės, ir iš mysterijos: Šventa Ugnis. Veikalas parašytas lošti dalimis, arba visas. Puslapių 182. Kaina $1.40

Prie Historijos musų rašybos. Parašė Dr. J. Basanavičius. Pusapių 17. Kaina 10c

Papasakojimai iš Prancuzų revoliucijoc. "Ateities" išleidimas Nr. 2. Pusl. 73, Kaina ..... 15c.

Parmazonas arba Dievo Rustybės Baisumas, Parašė Šventmikis II leidimas. Labai akyva ir kožnam naudinga perskaityti šita knygelė. Pusl. 40, Kaina ..... 10c.

Pasninkai Lietuvoje. Aprašymėliai apie lietuvių žmonių pasninkus, yra ištraukos kelių rašytų straipsnių Lietuvos laikraščiuose, ir pagal tuos sutaisė K. Stkls. Pusl. 16. Kaina 5c.

Pragaro Atgijimas. Parašė L. Tolstoi, vertė Z. A. Knygutė žingeidi kiekvienam perskaityti. Pusl. 22. Kaina 10c

Piėšikų Lindynė arba Nunešta Duktė. Išguldė S. P. T. Apysaka iš gyvenimo žmonių Lietuvoje. Puslapių 38. Kaina 20c

Polacy i Litwini. Od R. 1228 do 1420, Kritiškasis atsižvelgimas sulyg lenkiškų istorikų. Parašė Gab. Landsbergis. Pusl. 75. Kaina ..... 30c.

Revoliucijos Dainos. Surankiotos iš visur ir atspaustos knygelėje, 30 puslapių, telpa 24 dainos naujos gadynės, visiems iki šiol pageidaujamos, dabar galima pas mus gauti 15c

Revoliucijos žmonės, parašė A. Niemojewski, vertė K. Puida. Telpa čia Čevynios gražios apysakaitės iš gyvenimo lenkų, ypatingai iš atsitikimų Varšavoje laikuose rusų karės su japonais ir įvykusios po jai pairtuvės rusų viešpatystėje. Knygelė įdomi kiekvienam. Puslapių 76. Kaina ..... 20c.

Ratelių spėjimai. Čia linksmiausis žaislas (zabava) šeimyniškuose susirinkimuose. Parašė D. Spėjikas. Puslapių 16. Kaina ..... 10c.

Raistas — The Jungle. Parašė Upton Sinclair. Lietuvių kalbon versta iš angliškos. Išleido Jonas Naujokas. Apysaka paimta iš lietuvių gyvenimo, pasiremiant tikrais faktais iš Chicagos skerdyklų; naudinga ir įdomi knyga perskaityti kiekvienam. Puslapių 355. Kaina $1.00

Rankų šašeliai ir Parinktiejie žaislai. Surinko A. Agaras. Praleidimui vakarais liuoso laiko; šitoje knygelėje telpa paveikslėliai, kokius su rankų šašeliu galima parodyti ir tam tikrami apskaitymai. Puslapių 32 Kaina ..... 10c.

Rugštasai Pienas, Trankis liaudies sveikatos užlaikymui, vertė D-ras A. V. Autorius nurodo kaip plačiai yra vartojamas rugštasai pienas kaipo vaistas nuo įvairių ligų. Pusl. 22, Kaina ..... 5c.

Sceniškiejie vaizdeliai. Parašė Vaišgantas. Telpa šitoj knygelėj sekanti veikalai: 1) Nepadejus — nėr ko kasti, dviejų veiksmų komedija, 2) Negryna sanžinė, Monologas, 3) Paskutinį Kartą, Monologas, 4) Tiktai niekam nesakyk! Scena iš 3 ypatų, 5) Namai pragarai, sceniškas vaizdelis, 6) Lietuvių pavasaris — Eilės. Pusl. 98 Kaina .. 35c.

Šiaurės Karžygiai, keturių veiksmų traged

laiške. Nedėk į laišką smulkių sidabrinių, nė auksinių pinigų, nes jie kelionėje kopertą praplėš, išpuls ir prapuls. Geriau, vietoje smulkių, įdėk pačtinių markių už tą sumą. Pačto markes priimame tiktai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už $1.00. Jei suma siekia $1.00 ar daugiau, tai markių nesiųskite, bet dėkite pinigus arba Money Orderį. Jeigu suma bus $1.25, tai galima dėti $1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi buti visame sveikos, nesulipusios viena su kita, nė prie laiško neprilipintos, teip kad męs galėtume jas panaudoti savo laiškams. Sulipintų markių nepriimame. Markes priimame tiktai Suvienytų Valstijų Šiaurinės Amerikos, jokių kitų viešpatysčių markių nepriimame.

3) Jeigu išpirksi Money Orderį, tai nelaikykiė jį pas save, bet prisiųsk redakcijai, nes be "Orderio" redakcija negali pinigų iš pačto gauti. Pasilaikyk sau tik mažąją baltąją korčiukę, o didesniąją, mėlyną prisiųsk prastame laiške, registruoti nereikia.

4) Ant laiško, kuriame užsakai knygas ar kitokius tavorus, niekada nerašyk jokių kitų reikalų, kaip ve: korespondencijų, apgarsinimą, ar ką kitą, kas su užsakytais tavorais nesiriša, nes pas mus tavorų (knygų) siuntiniai yra atliekami viename departamente, apgarsinimai kitame departamente, o korespondencijos trečiame departamente ir kiekvienas departamentas yra po priežiura kitų ypatų. Tad jeigu jus ant vienos popieros surašysite keletą reikalų, tai jusų laiškas turės laukti pirmame departamente kol tas jį apdirbs ir nusiųs antram, o ten vėl laukti kol šis jį apdirbs ir pasiųs trečiam. Toklus laiškus negalima nė į laiką atsakyti, nė gerai atlikti; nes pas pirmąjį departamentą likus kliškui, antram nelieka davadų. Geriausiai yra rašyti kiekvieną reikalą ant atskiros popieros, tada kiekvienas reikalas bus perduotas tam tikram departamentui ir visi reikalai tuom patim laiku liks atlikti greitai ir gerai.

5) Niekada nesiųsk pinigų, nė Money Orderio atskyrame laiške nuo užsakymo. Visada dėki pinigus ar Money Orderį į tą patį laišką kuriame tavorus užsakai. Nes jeigu užsakymas ateis be pinigų, męs negalėsime jo išpildyti, vien todėl, kad pinigų nėra, o jei ateis pinigai be užsakymo, męs nežinosime ką su nėra užsakymo.

6) Visada ant savo laiškų pasirašykite savo pravardę ir adresą. Nors ir tukstantį kartų mumis raše, visada reikia pasirašyti pravardę ir adresą kiekviename laiške, nes męs radę laišką terp 100 ar 200 laiškų be parašo ir adreso, nežinosime keno jis yra ir negalėsime atsakymo duoti.

Su visokiais reikalais rašydami pas mus visada adresuokite teip:

A. OLSZEWSKI,
252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

AUTIŠKI LIETUVIŲ PAVEIKSLAI!

Papuošimui savo kambario, yra gražus tautiški paveikslai:

1. Didis Liet. Kunigaištis Algirdas, miera 22×28 colių. Kaina.....35c.
2. Didis Liet. Kunigaikštis Gedeminas, miera 22×28 colių. Kaina.. 35c.
3. Didis Liet. Kunigaikštis Keistutis, miera 22×28 colių. Kaina....35c
4. Didis Liet. Kunigaikštis Vytautas, miera 22×28 colių. Kaina.. 35c.
5. Dr Vincas Kudirka, miera 19×24 colių. Kaina ..... 35c.
6. Simanas Daukantas, Lietuvos Istorikas, miera 23×29 colių. Kaina 35c.
7. Gediminas, D. L. K. apima Kijavos pilį 1318 m., miera 17×24 colių. Kaina ..... 30c.
8. D. L. K. Vytauto prisieka, miera 20×25 colių. Kaina..... 30c.
9. Kražių Skerdynė, 1893 m., miera 22×28 colių. Kaina ..... 50c.

Pinigus siunčiant su užprašymų, adresuokite teip:

A. OLSZEWSKIS,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Pinigu Preke.

Iki 500 rublių, rublis po.....52¼
Nuo 500 iki 1000 rublių, rublis po..52
Virš 1000 rublių, rublis po 51¾

Prie kiekvieno siuntinio reikia pridėti 25c. ant pačto kaštų.

Jeigu norite, kad pinigai greitai ir gerai suvaikščiotų ir niekur nežutų, tai siųskite per "Lietuvos" redakciją, adresuodami teip:

A. OLSZEWSKI,
3252 S Halseted St., Chicago, Ill.

Nauji Zaislai

Atvežti iš Lietuvos.

Gaunami "Lietuvos" Redakcijoj.

Dangus, šeimyniškas žaislas, parupintas doram ir patogiam pasilinksminimui. Yra tai toblyčia 22x24 colių su nupieštais keliais ir tinkamais išreiškimais su num. pradedant nuo 1 iki 121.

Šiame žaisle kiekvienas dalyvaująs turi mėtyti kauleį; dalyvauti gali 2 ir daugiaus ypatų, kiekviena ypata apsirenka sau vieną kupstelį (yra 5 yvairių spalvų) kuriuom uždengia tam tikrą numerį kauleį metus. Toblyčia susilenkia į 4 dalis, su skrynute prisiunčiame į namus per pačtą. Prekė $1.50

Flirtas, žaislas ir lošimas, suaugusiems pavestas. Yra skrynutė su 55 kortelėmis 3x4 colių, su yvairiais klausymais; ant kiekvienos kortelės yra po 6 atsakymus.

Jaunuomenė flirtuoja kortelėmis, parduodami vienas kitam kortelę ir klausdami, kuris numeris jo atsakymo? Prie Dangaus ir prie Flirtos paaiškinimas kaip žaisti. Flirprekė $1.25

A. Olszewski
252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

LIETUVOS UKININKAS.

Laikraštis skiriamas darbo žmonėms, eina kartą per savaitę iš Vilniaus, Lietuvoje.

"Lietuvos Ukininke" rašoma apie įžymiausius Lietuvos reikalus, apie žemės valdymą, apie valsčius, mokyklas ir žmonių laisvę apie vyriausybės darbus ir politiką ir kitus naudingus skaitymus.

Lietuvoje metams $1.75
Amerikoje metams $2.50

Užsimokantiems už metus, gaus dovanai "Vilniaus Kalendorių" 1909 m. vertą 50c.

Ant pamatymo vienas num. 5c.

Pinigus siųskite atstovui Amerikoje po adresu:

M. J. Damijonaitis,
3141 Union Ave., Chicago, Ill.

Knygų Kataliogas

27 Gyvenimo Mokykla. Parašė Orison Svett-Marden. Lietuviškon kalbon išvertė K. Žegota. Užrašai pagarsėjusių žmonių. Labai naudinga knyga. Didelio formato. Chicago, Ill. 1907 ..... $1.50
Apdaryta $2.00

63 Karės laukuose. (Kareivio atsiminimai). Parašė Vsevolod Garšin. Vertė A. Lis. Užimanti pasaka iš laikų karės maskolių su turkais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 81 .....20c

63 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis II. Čia telpa 205 labai gražių ir juokingų pasakų, bovyjančių kiekvieną skaitytojį ir klausytojį ir labai naudingos. Chicago, Ill. 1903, pusl. 330 $1.25
Drutai apdaryta $1.50

67 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis I. Čia telpa 141 labai gražių, juokingų, išmintingų ir žingeidžių pasakų. Chicago, Ill. 1903, pusl. 280 $1.25
Drutai apdaryta.... .... $1.50

69 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis III. Čia telpa 202 dar gražesnės ir juokingesnės pasakos. Chicago, Ill. 1904, pusl. 333 ..... $1.25
Drutai apdaryta $1.50

70 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis IV. Chicago, Ill. 1905, pusl. 299. Šioje knygoje telp kaip ir pirmesnėse dalyse Dro. J. Basanavičiaus surinktų pasakų, telpa keli šimtai užmanančių ir juokingų pasakų. Kiekvienas nusipirkęs iš paminėtų 4 knygų I, II, III ar IV dalį, turės per visą savo amžių neišsemiamą pasakų turtą .. $1.25
Drutai apdaryta $1.50

76 Maxim Gorkij. Pasakojimai. Iš rusų kalbos vertė A. Lis. Turinys: Giesmė apie sakalą. Nenaudėlis, Makaras Čudra, Rudenyj, Dvidešimts šeši ir viena. Chicago, Ill. 1906, puslapių 103 .. ..25c

90 Olitipa. Graži apysaka iš laikų savitarpinės karės Šiaurinės Amerikos indijonų. Vertė A. Olšewskis. Antra pataisyta laida. Chicago, Ill. 1906.

100 Pasaka apie kantrią Aleną. Dukterį turkų cicerlaus Antoniaus, kuri per 22 metu valkščiodama po svietą, daugybę bėdų ir vargų iškentėjo. Antra laida. Iš lenkiško vertė A. Olšewskis. Chicago, Ill. 1902, pusl. 66 ..20c

KUR GAUTI "LIETUVĄ".

Galima gauti kiekvieną savaitę "Lietuvą" už 5c. pas šiuos agentus:

Brooklyn, N. Y.
E. Fromes, 73 Grand Street.
Ant. Diržulaitis, 97 Grand Street.
Ant. Jankauskas, 77 Gold Street.
T. Jermalas, 215 Berry Street.
W. Dackevičė, 144 Grand Street.

Baltimore, Md.
Jur. Diemedis, 521 Columbia Ave.
Jonas Luisa, 521 W. Lombard St.

Bridgeport, Conn.
Kazys Lendraitis, 324 Warren Street.

Chicago, Ill.
P. M. Kaitis, 221 W. Wabansia Ave.
J. Vasiliauskas, 2498 Kensington Ave.

Elizabeth, N. J.
Dom. Bočkus, 211 First St.

Elmora, Pa.
Antanas Reklaitis.

Lawrence, Mass.
A. Ramanauskas, 99½ Oak Street.

Montello, Mass.
B. P. Miškinis, 9 Arthur Street.

Montreal, Canada.
K. Bielek, 1135 St. Ekatherine Street.

New Haven, Conn.
And. Ješinskas, 217 Ferry Street.

Philadelphia, Pa.
M. A. Ignotas, 1028 So. 2-nd Street.

Portland, Oreg.
John Browman, Browman News Co.

Scranton, Pa.
M. Valentanavičia, 1831 N. Main St.

Seattle, Wash.
Inter News Agency.

Worcester, Mass.
M. Paltanavičia, 15 Milbury Street.

Waukegan, Ill.
M. Rakauskas, 1015 — 8-th Street.

"LIETUVOS" AGENTAI.

Pas šiuos agentus galima užsisakyti "Lietuvą" metams ir užsimokėti.

Brooklyn, N. Y.
A. Lesniauskas, 347 Rodney Street.
S. Rinkevičia, 73 Grand Street.

Baltimore, Md.
L. Gawlis, 1834 N. Castle Street.

Cleveland, Ohio.
Pov. Šukis, 6524 Forman Ave. S. E.

Chicago, Ill.
Jonas Janušas, 51 W. 15th Pl.
Charles Laban, 10802 Michigan Ave.
Juozas Volmeris, 168 W. 18th St.

Cambridgeport, Mass
C. Kavolius, 19 Harrison Street.

East St. Louis, Ill.
Juoz. Rainis, 452 Collinsville Ave.

New Britain, Conn.
M. J. Čeponis, 21 Pleasant Street.

Newark, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry Street.

Pittsburg, Pa.
Jonas A. Ignotas, 46 So. 22-nd Street.

So. Boston, Mass.
N. Gendrolius, 224 Athens Street.

Scranton, Pa.
Juoz. Petrikys, 1514 Ross Ave.

Shenandoah, Pa.
And. Mačis, 138 So. Main Street.
T. Kryžanauskas, 12½ Cherry Street.

Springfield, Ill.
Jur. Tachilauckas, 710 Enos Ave.

Turners Falls, Mass.
K. P. Šimkonis.

Waterbury, Conn.
J. Žemantauskas, 39 W. Porter St.

Worcester, Mass.
Ant. Bernotas, 12 Harlem Street.

Westville, Ill.
Juozas J. Šilkas.

Apsižiurek ką darai?

Tu moki po $10.00 randos ant mėnesio už savo flatą. Tai per metą tu išmoki $120.00, o per 10 metų $1200.00, ir tie tavo už radas išmokėti pinigai jau niekada tau atgal nesugryž.

Už $1200.00, kuriuos tu per 10 metų randa išmoki, gali sau nusipirkti mažą namelį, kuriame galėtumei gyventi ne 10, bet 50 metų. Toks namelis tau kaštuos $1200.00, o laikys ant 50 metų arba ir ilgiau; o mokėdamas kitiems randą po $10.00 ant mėnesio tu per 50 metų išmoki $6000.00, ir kodėl tada neperki savo namo?

Męs turime daugybę namų ant pardavimo pigių ir brangių. Pirk vieną namą ir nustok mokėjęs kitiems randas. Męs tau galime parduoti gerą namą už $4000.00, į kurį tu gali įleisti 4 šeimynas po $10.00. Taigi 10 metų randa tau pilnai užmoka už tavo namą. Pasirink sau bile namą, įmokėk mums pusę pinigų iš viršaus, o likusią pusę išmokėsi mums per 5 metus iš to paties namo randos.

ŠIĄ SAVAITĘ PARDAVĖME ŠIĄS NUOSAVYBES:

Murinį namą, 3032 Emerald Ave.
Murinį namą, 3038 Wallace St.

Turime ant pardavimo žemiau surašytus namus, iš kurių gali pirkti kurį nori. Įmokėsi pusę pinigų pirkdamas, o reštą išmokėsi 5 per metus.

A. Olszewskis
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

ŠITIE NAMAI ANT PARDAVIMO:

PIGIAI.

Pasinaudokitę iš progos.

2 lubų murinis namas, 2 šeimynoms po 4 ruimus. Akmenų pamatas. Lotas 25x125. Gražioj vietoj, ant Union Ave. arti 36 ul. Randa atneša $37.00 į mėnesį. Kaina tiktai.....$3.000

2 lubų murinis namas, 4 šeimynoms, 2 po 4 ruimus, 2 po 5 ruimus. Augštas akmenų basement'as. Užpakalyj tvartas. Randa $38.00. Gera pastogė džiovinimui drapanų ir sudėjimui visokių daiktų. Ant 35 Pl. Tur būb greitai parduotas. Kaina tiktai.....$4.300

Chicago Ave. arti Robey, St.
2 lubų, 2 gyvenimais murinis namas. Kaina $3.800

Union Ave. arti 35 St.
2 namai, ant 2 lotų, po 3 gyvenimus 6 ruimų. Kaina $10.000

Marshfield Ave. arti 35 St.
2 lubų, 16 ruimų, medinis namas. Pulkus. Kaina $3.500

31 St. arti Emerald Ave.
3 lubų murinis namas, su krautuve, 5 gyvenimai ir krautuvė. Kaina $7.500

33rd St. terp Halsted ir Auburn Ave.
Murinis namas. Randa $42 į mėnesį. Kaina $4.000

37th arti Wallace St.
Murinis namas. Krautuvė ir 4 rumai. Kaina $2.000
Murinis namas. Krautuvė ir 5 rumai. Kaina $2.000

Emerald ave.
Terp 32-ros ir 33-čios ul. ....Prekė
2 lubų, 4 flatų medinis namas $3500.00
3 lubų, 3 flatų medinis namas $3500.00
2 lubų, 4 flatų medinis namas $3500.00
2 lubų, 2 flatų medinis namas $1800.00
2 lubų, 2 flatų medinis namas $3500.00

Emerald ave. terp 36-tos ir 37-tos ul.
2 lubų, 2 flatų medinis namas $1600.00

Wallace St., terp 28 ir 29 ul.
3 lubų, 3 flatų murinis namas $5300.00

Wallace St., terp 29 ir 30 ul.
4 lubų, 4 flatų murinis namas $8000.00

Wallace St., prie 37 ul.
2 lubų, 3 flatai ir 1 štoras murinis namas $7500.00

31st St. terp Emerald ir Union aves
3 lubų, 6 flatai murinis namas $10000.00
2 lubų, 3 flatai ir štoras, murinis namas $4000.00

31st Place terp Auburn ave. ir Morgan St.
1 lubų, 2 flatų murinis namas $2200.00
2 lubų, 4 flatų murinis namas $4500.0

31st Place, terp Morgan ir Musprat ul.
2 lubų, 4 flatų murinis namas $3000.00

35th Place, terp Auburn ave. ir Gage St.
2 lubų, 4 flatų ir užpakalyje 1 lubų 1 flato abu muriniai namai $5.300

Lowe Ave., terp 36 ir 37 ul.
2 lubų medinis namas, 4 gyvenimai, 16 ruimų $2.200

Lowe Ave., terp 38 ir 39 ul.
9 ruimų medinis namas $1.700

Laflin St., terp 68 ir 69 ul., arti Ogden Park.
6 ruimų medinis namas $2.000

LOWE AVE. Tarp 32-ros ir 33-čios ul. 2 lubų murinis namas. Randa $42. Kaina $5000.00

THROOP ST. Tarp Lyman ir Archer Ave. 2 lubų murinis namas, lotas 50x125. Kaina $2500.00

SOUTH HALSTED ST. Tarp 34-tos ir 35-tos ul. 2 lub murinis namas. Štoras. Randa $52. Kaina $5800.00

mai $5300.00
2 lubų, 5 flatų murinis namas $4300.00

33-d Place, terp Halsted St. ir Auburn ave.
2 lubų, 2 flatų murinis namas $3100.00

Poplar ave., arti 31mos ul.
6 ruimų murinis namas ir 9 pėdų augštas basementas $2200.00
8 ruimų medinis namas $2500.00

Union ave., terp 31 ir 32 ul.
3 lubų, 2 flatų murinis namas $9000.00
2 lubų, 2 flatų murinis namas $5700.00

Auburn ave., trep 33 ir 34 ul.
1 lubų, 1 flato murinis namas ir 2 lotai $4000.00
1 lubų, 2 flotų medinis namas $2500.00

Aubur Ave., terp 31 ir 32 ul.
3 lubų murinis namas, naujas $5.900

Morgan St., terp 32 ir 33 ul.
4 lubų, 6 flatų ir štoras, murinis namas.....$18.000.00

Morgan St., terp 63 ir 64 ul.
2 lubų, 2 flatų murinis namas, akmenio pryšakis ir trepai..$6200.00

Illinois Court, terp 32 ir 33 ul.
4 ruimų murinis namas $1200.00

Fisk St., terp 33 ir 34 ul.
2 lubų, apačia medžio, viršus muro, štoras ir vienas flatas 2000.00

Leavitt St., terp 23 ir 24 ul.
2 lubų, 3 flatai ir štoras, murinis namas $7000.00

29th St., terp Quinn ir Throop ul.
5 ruimų murinis namas $1200.00

Halsted St., terp 31 ir 32 ul.
2 lubų, 2 flatai ir štoras, murinis namas $6800.00

Burlington ave., terp 154 ir 155 ul.
2 lubų, 2 flatų murinis namas $3300.00

5th ave., terp 42 ir 43 ul.
3 lubų medinis namas $4500.00

Dar Laikas!

Jei moki ukės darbą ir nori turėti savo žemę lietuviškoje kolionijoje, tai rašyk lietuviškai kolionizacijos draugystei "ŽINYČIA", o gausi pilnas informacijas kaip su mažais pinigais gali įgyti gerą gabalą žemės ir užtikrinti savo ateitį.

"ŽINYČIA" turi užtektinai geros žemės ir geroj vietoj visiems tautiečiams, ir dar yra laikas apžiurėti žemę ir pradėti darbuotis apie savo ukę.

Žemę reikia pirkti iš rudens, kad pasistatyti triobas ir prisirengti pavasariui apdirbti laukus. Todėl nelaukite ilgiau.

Kreipkitės šituo antrašu:

A. OLSZEWSKI
Manager of "Žinyčia"
3252 So. Halsted st., Chicago.

"RAISTĄ" (The Jungle) DUODU DOVANAI

Skaitytojams "Lietuvos" ir "Vienybės L.", kurie dar tos knygas neturi ir nėra skaitę.

Jei knygos "RAISTAS" nėsi dar skaitęs, tai visai mažai težinai Amerikos gudrybes, suktybes ir, teip vadinamą jos, gerovę ir negali išsisaugoti nuo visokių pinkių, nes neturi gana patyrimo. "RAISTAS" tai knyga patyrimų.

Perskaitęs "RAISTĄ" teippat žinosi visą sutvarkymą dabartinės pramonijos ir kodėl bedarbės kįla, o tuomi ir kaip galima turėti visuomet darbas ir gyventi laimingai.

„RAISTAS" dėl išnašumo savo idėjų yra teip pageidaujama knyga, kad yra išversta į visas kalbas.

"RAISTAS", kuris sudrebino Amerikos ir Europos parlamentus, yra didelė, 356 puslapių knyga ir svarbi tuomi, kad aprašo gyvenimą lietuvių Amerikoje.

"RAISTO" kaina $1.00, perkant pačią knygą. Prenumerata laikraščių "Lietuvos" ar "Vien. Liet." metams $2.00. Bet kas naujai užsisakis "Lietuvą" ar "Vien. Liet." metams, prisiųzdamas man $2.00, apturės metams vieną šitų laikraščių ir "RAISTĄ" dykai.

Siuntimui prenumeratos adresas: J. Naujokas, Madison Sq. box 189, New York, N.Y.

Kiekvienas lietuvys inteligentas pripažins didelę vertę knygos "Raistas".

GERA NAUJIENA Kenčiantiems

CHICAGO MEDICAL CLINIC

MUSU DRAUGAM Lietuviam!

Skaitytojau, jeigu esi apimtas kokios ligos ar painiais nesveikumais, užsimokės tau atsišaukti į **Chicago Medical Clinic, 344 So. State St.** prieš ėjimą gydytis kur kitur, nes jie užtikrina tau nuoseklų ir laikantį išgydymą kožnos ligos, kurią prisiima gydyti. Ar esi nerviškas ir nusiminęs, silpnas ir nuilsęs, pavargęs rytmečiais, truksta noro, be gyvybės, lengvai nuvargstantis ir neramus? Ar atmintis tavo prasta, gėdysi draugijos, truksta energijos ir tvirtumo, akys įdubusios ir nečystos, pajuodavę paakiai, spaugai, plėtmai ar kitoki išbėrimai ant odos, nemorališki ir

Nusilpninanti Sapnai, Patrotytas Vyriszkumas, Sekliszka Silpnybe

nesuaugusios ir šaltos dalys, nusistojimas šlapume paliktame per naktį, plenėtas šlapumas, skausmai strėnose, turi nesveikumą puslės ar inkstų? Išsiputimą Gyslų Maišelyj; Užsendintą Puletekį; Užakimą Varpskylės; Syfilitišką Užnuodyjimą Kraujo, ar kokią kitokią gėdingą nervų, odos, kraujo ar užsendintą ligą? Ar skruostai įdubę, žymus rupesčio išreiškimas ant veido, neramus naktyje, mainančio upo, silpnas vyriškumas, turi užkurduses dalis, priešlaikinį nykimą, skausmus kauluose, puolimą plaukų, skaudamą gerklę ir tt.?

Jeigu turi, tai Chicago Medical Clinic

užtikrins tau pilną ir laikantį ant visados išgijimą, jeigu jie nuspręs, kad tavo liga yra išgydoma. Jausi pagerėjimą iš pirmos dienos, ir neužilgio atrasi save karalium tarp vyrų ant kuno, proto ir širdies. Niekas taip nesunaikina jaunus ir pusamžinius vyrus kaip išbėgimai sėklos nakties laike, arba slaptingas nubėgimas sėklos su šlapumu. Tas padaro žmogų netinkančiu prie darbo, ženatvės ir smagumo. Nedaro skirtumo, ar tas paeina nuo jaunystės blogų darbų, naturališko silpnumo ar nuo pertankaus užganėdinimo lytiškų geidimų.

Męs tikrai tave išgydysime.

Męs gydom ir išgydom sėklos nubėgimus, nervų nusilpnėjimą, užsenėjusį puletekį, syfilį, nenaturališkus bėgimus, patžagystą, inkstų ir puslės ligas, telsybę sakant, **visas Vyrų Ligas.** Visos kliutys laimingam ženybiniam gyvenime bus prašalintos. Tukstančius jaunų ir pusamžinių vyrų kasmet prieš laiką nušluoja į grabą jaunystės išdykumai, per tankus susikuopinimai ir kraujo ligos. Jeigu turi nors vieną iš virš paminėtų ženklų, pasirodavyk su mumis pakol da nėra per vėlu.

Roda tau nieko nekaštuoja, o gali užčėdyti daug kentėjimų.

Valandos priėmimo ligonių: nuo 10 ryto iki 4 po piet, ir nuo 6 iki 7 vakare. Nedėliomis ir kitomis šventoms dienoms: nuo 10 ryto iki 12 val. pietų tiktai.

CHICAGO MEDICAL CLINIC
344 SO. STATE STREET CHICAGO, ILL.

GRAŽUS RUDUO

O Musu Rudeninės Drapanos dar Grażesnės!

Męs jau turim e pagaminę visas Rudenines ir Žiemines Drapanas musų Štore, kurios šįmet yra daug geresnės, grażesnės ir geriau padirbtos. Vyriškų Siutų prekės eina nuo **$6.50** iki **$25.00.** Vyriškų Overkotų prekės eina nuo **$6.50** iki **$28.00.**

Ateikite apžiurėti musų drapanas, o pamatysite, kad męs turime dailiausias iš viso miesto, didžiausiame pasirinkime ir musų prekės visada pigesnės kaip visų kitų krautuvių.

Musų štore teipgi randasi didžiausios sąkrovos marškinių viršutinių ir apatinių, vilnonių ir linėnių bei bovilninių džiaketų, naujausios mados skrybėlių, čeverykų vyriškų, moteriškų ir vaikų, valyzų, laiškams popierų, paveiksluotų postalkorčių, drukuojamų mašinėlių, rašomų plunksnų, alavelių, atramentų ir didžiausią sankrovą knygų, lietuviškų ir lenkiškų.

Musų štoras atdaras kas vakaras iki 9 valandai apart Seredos ir Pėtnyčios vakaro.

Todėl kviečiame visus pas mus atsilankyti ir apžiurėti musų štoro tavorus.

Su guodone,

THE BRIDGEPORT CLOTHING CO.
3246-3248 S. Halsted St. Chicago, Ill.
A. Olszewski, Prezidentas

Grant Works ant 14 ul.
2 lubų, ant 2 lotų, 6 flatai, 2 štorai, medinis namas, parsiduoda su štoro fixtures....$8500.00

Grant Works 49 ave.
2 lubų, 3 flatai ir štoras, medinis namas $5200.00
2 luboms, 2 gyvenimais, po 5 ruimus medinis namas ..... $2.000.

Lotai!

Ant Western ave. bulvaro terp 43-čios ir 45 ul. pulkus lotai ant rezidenciųų. Kainos nuo $250.00 ir augščiau. Pirk šiuos lotus dabar, nes kainos jų netrukus pasidvejos.

Teipgi turime daugybę visokių kitoniškų namų ir lotų ant pardavimo visose pusės miesto Chicagos.

A. Olszewski
3252 S. Halsted St.

Im. 17 akmenų Geležkelinis Laikrodėlis.

Stiebelių užsukamas ir nustatomas, vyriško ar moteriško didumo. **20 metų sukauotais** raštuotais dvigubais medžioklinais lukštais, puikiai graviruotais. Laiką **kaugiausiai laiko**, ypatingai pritaikytas **geležkeliems, reikalaujantiems atitikimo laikrodėlio. Užtikrinamas 20 metų. Specialiukas paisiūlinimas:** Męs pasiųsime šitą laikrodėlį kokiu nebuk adresu **C.O.D. $5.75** ir persiuntimo lėšos su tiesa pilno ištyrimo. Jei nebus toks, kaip pasakyta, **nemokėk nė vieno cento. Atmink,** gal tau parsieis užmokėti $35.00 už tokį pat laikrodėlį, jei pirksi jį pas kokį sankrovinuką. Labai pulkus 14 kar. **aukso gražiuelis ir pakabos dykai** su kiekvienu laikrodėliu. Adresuok:

Excelsior Watch Co.
900 Athenaeum Bldg., Chicago.

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Gyvenimas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

Telefonas Yards 3162

Dr. A. L. Graiczunas
3312 S. Halsted Street :: Chicago

MOKYKLŲ IR KNYGYNŲ ATYDAI!

Išėjo iš spaudos **J. GABRIO**

Skaitymo Knyga
maziems ir dideliems

Joje telpa išrinktieji raštai musų raštininkų su jų biografijomis ir paveikslais. Tai yra didelė chrestomatija (304+IV puslapių) sutaisyta sulig Vakarų Europos mokyklų pavyzdžių.

Užsisakyti šiuo adresu:

E. Jagomasto Spaustuve
Hohe Strasse 78
TILSIT, Ostpreus.
Germany.

Dr. G. M. Glaser

Šiuomi pranešu gerbiamai publikai, jog esiu seniausiu gydytoju ant Bridgeporto, praktikuodamas 17 metų. Dabar savo ofisą perkėliau į savo namus po nr.

3149 S. Morgan St.
Kampas 32ros gatvės

Mano ofisas aprupintas naujausiais budais gydymo. Visus ligonius stengsiuosi užganėdinti, kaip ir lygšiol. Pasitikėdamas, jog gerbiama publika ir toliaus mane rems, esiu namie ant kiekvieno pareikalavimo dieną ir naktį. Esiu specialistas ligose vaikų, moterų ir vyrų ir užsendintose ligose. Daru visokią operaciją. Lieknosi su pagarba

Telefonas Yards 687.

Dr. G. M. Glaser
3149 S. Morgan Street
Kampas 32ros gatvės.

Pirma Lietuviška Banka Amerikoje

Ir Didžiausias Ofisas

Szifkorcziu ir Pinigu Siuntimo

3252 So. Halsted St., kampas 33čios, Chicago, Ill.

A. OLSZEWSKIS, Savininkas.

Banka.

Šioje bankoje kiekvienas lietuvys gali gauti pasiskolinti pinigų pirkimui namų, lotų ar farmų už prieinamą procentą ir ant lengvų išmokesčių. Teipgi kiekvienas lietuvys gali čia pasidėti savo pinigus kada nori ir atsiimti kožname laike. Už sudėtus pinigus ši banka moka 3% ant metų.

Šioje bankoje yra geriausiai ir saugiausiai įtaisytos skrynelės (boxai) pinigų užkavojimui, prie kurių nė ugnis, nė vagis negali prieiti. Skrynelės yra parsamdomos žmonėms po $3.00 ant metų.

Pinigų Siuntimas.

Šita banka išsiunčia į svietą daugiau pinigų negu kokia nors kita banka. Per čia siunčia pinigus ne tik lietuviai, bet ir amerikonai ir kitos tautos, ir ne vien aplinkiniai, bet atvažiuoja net iš kitų miesto kraštų čia pinigus siųsti, todėl kad šios bankos siunčiami pinigai greičiausiai nueina.

Šifkortės.

Šitoje bankoje talpinasi agenturos visų laivinių kompanijų. Čia galima gauti šifkortes ant kiekvienos linijos į kur tik nori išvažiuoti ar atvažiuoti. Šifkorčių prekės čia tokios pat kaip ir pačių kompanijų ofisuose. Čia kožną dieną galima gauti laivą išvažiuoti į krajų; o daugiausiai laivų išplaukia subatomis, tai iš Chicago reikia išvažiuoti ketvergais.

Real Estate.

Šita banka parduoda namus, lotus ir farmas. Jeigu manai ką nors pirkti mieste ar kitur, tai pirmiau dasižinok apie parduodamas vietas ir jų prekes šioje bankoje.

Ko tik reikalausi, čia viską gausi.

Jei reikalauji pirkti namą, lotą ar farmą — čia juos gausi.

Jei reikalauji jų nupirkimui pinigų — teip-pat čia gausi.

Jei nieko nenori pirkti, bet nori savo pinigus nuo vagies ir ugnies apsaugoti — tai pasisamdyk už $3.00 šioje bankoje skrynelę, o nė vagis nė ugnis prie jų neprieis.

Nori važiuoti į krajų ar savo gimines iš krajaus pargabenti, — kreipkis į čia, o gausi geriausią šifkortę.

Nori pasiųsti pinigus į krajų, — siųsk juos per šią banką, o greičiausiai ir saugiausiai nueis.

Ant galo, kokių tik nori knygų — ir tas visas čia gausi.

Gyvenanti kituose miestuose teip-pat čia gali viską gauti per susirašymą, kaipo tai: šifkortes, pinigų pasiuntimą ir bankon pasidėjimą. Turi kelis dolerius, nori juos sutaupoti (užčėdyti), prisiųsk šitoj bankon pačto money orderiu, o gausi nuo musų bankinę knygelę ir visą reikalingą informaciją.

Rašydami su bent kokiais reikalais visada adresuokite šiteip:

A. OLSZEWSKI

3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Tel. 1532 Yards.

Dr. J. KULIS

Lietuvių Gydytojas ir Chirurgas.

3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Teipgi turi didelę praktiką ir gydo pasekmingai visokias limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas. Daro operacijas pasekmingai.

Marė Laukienė

Atsakanti Akušerka

3252 S. Halsted St. Chicago, Ill.

Telephonas Yards 2268

Duoda visokia rodą ir geriausia pagelba moterims jų ligose. Pasekmingai atlieka darbą prie gimdymo ir dažiuri atsakančiai po gimdymo. Ofisas ir gyvenimas Olszewskio name 3252 S. Halsted st.

Naujas Išradimas

Sustiprinimui ir užlaikymui plaukų.

Tukstančiai plikų žmonių atgavo puikius plaukus, sulaikos slinkimą plaukų galvos labai trumpame laike. Vietoje senų atauga nauji, graūsu plaukai. **Visokia informacija dykai.** Artesnėms žinioms reikia rašyti įdedant krasos ženklelį.

PROF. J. M. BRUNDZA

BROADWAY & 50. STH ST., BROOKLYN-NEW YORK.

VISAI DYKAI

Prisiųsk mum porą markių, savo tikrą vardą, pravarde ir adresą, o mes tamistai nusiųsime No. 3 katalogą, didžiausią lietuviškoje kalboje, 64 didelį puslapį. Jame telpa teisingi aprašymai apie suviršį 200 visokių kunišką nesveikumų, vyrų, moterų ir vaikų. Išaiškina pradžią, priežasį ir pasekmes ligų ir pasako kokias gyduoles naudoti, kiek jos prekinoja ir kur jas gauti. Telpa paveikslai ir prekės visokių naujausių electro-gydančių aparatų. Roberinių daiktų, Magiškų aparatų, Drukuojamų ir Rašomų Mašinų, Stereoskopų ir jiem Paveikslų, Armonikų, Koncertinų, Britvų ir daugel kitokių kožnam reikalingų daiktų. Rašyk tuojaus. John I. Bagdžiunas, Propr. Adresuok teip:

JOHN'S SUPPLY HOUSE

28 PILSEN STATION CHICAGO, ILL.

VYRAMS TIKTAI

Kas gali but matyta

GALERIJOJ MOKSLO

344 So. State St. CHICAGO, ILL.

arti Harrison gatvės

INEJIMAS DYKAI!

Žingeidumai Pathologijos
Žingeidumai Osteologijos
Žingeidumai Gromuliavimo Organų

Tyrinėk pradžią ir išsivystymą žmogiškos rasos nuo lopšio iki grabo, pamatyk keistumus gamtos, žingeidumus ir milžiniškumus.

Tyrinėk įtekmę ligos ir paleistuvystės, perstatytas gyv didumi figurose, sveikuose ir ligotuose padėjimuose. Lavus išrodinėtojas atsakinėja visokius klausimus. Didžiausia proga tavo gyvenime.

INŽENGA DYKAI!

Atidaryta kasdien nuo 8 valandos ryto iki vidurnakčiui.

LIUOSA GALERIJA MOKSLO

344 S. State St. Chicago, Ill.

SODAS SVEIKATOS

SERGANTIEMS ŽYDI!

Jei tau nusibodo landžioti pas visokius daktarpalaikius, varginti save liga ir leisti jei įsisenėti, per tų tų daktarų nesumanimą ar neturėjimą gerų vaistų, arba jei tau nusibodo nuodintis visokiais patentuotais vaistpalaikiais, vynais ar balzamais ir kitais, kurie niekad negali ligos išgydyti, kadangi nėra pritaikyti prie ligos budo sergančio, ir ant galo nori buti sveiku ir laimingu, tai negaišinęs laiko ant visokių niekų tuojaus kreipkis asabiškai ar laiške aprašydamas savo ligą per **The Collins New York Medical Instituta** į Dr. R. Mielke, kame pasekmingiausiai išgydo visokias sunkias ir užsisenėjusias ligas, kaip VYRŲ teip MOTERŲ ir VAIKŲ, kožnas kas čion kreipiasi, dėkavoja už išgydimą ir buną sveikas ir linksmas.

Daugumas stebisi, klausdami, kokiu budu su tokia gera pasekme visokias ligas išgydoma čionai, nuo kurių kiti daktarai nekurį laiką gydę, rankas nuleisdami apleido.

Atsakymas lengvas: Tokiu budu, kad The COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTAS užlaikomas geriausių diplomatų daktarų specijalistų; visus ligų aprašymus su atyda ištiria specijališkai, nuo menkiausio iki svarbiausio ligos apsireiškimo bei jos pamato, ir sutaiso atsakančius kiekvienam pritaikytus vaistus išgydymui ligos ir silpnybių; nes šitas Institutas užlaiko didžiausią Laboratoriją vaistų iš viso svieto šalių, tarp kurių daugelis yra pačių daktarų išrasta, kurių niekur kitur negalima gauti. Užtai išgydyme ligų nė joks daktaras nė kitas institutas negali lygintis, per ką mokslinčiai ir pavadino tą

Collins N. Y. M. Inst. SODU SVEIKATOS!

Kad iš to žydinčio sodno daugiausia apdovanoja sergančius sveikata, tai aiškiai matyt iš daugybės padėkavonių, kurios ateina kasdiena, paduodame čion kelias.

Išgydyta nuo: moteriškos ligos kankynių ir skrepliavimų, skaudėjimo sonuose, sąnarinose ir neuralgijose ligos. Jau pamatiškai sveika ir viesai padėkavoja savo paveikslą atsiųsdama.

Mrs. FRANCIŠKA ŠKLENARIENĖ, (moteris Jono)
Route No 2, B. 65, Cereseo, Neb

AUGŠTAI GUODOJAMAS DAKTARE!

Jeigu kiti dėkavoja už išgydymą, tai jau mano prideryste teipgi ireikšti padėkavoną už išgydymą ligos, kurią nuo manęs kaip sloginantį kaną nukasė, per galybę augšto mokslo ir geral sutaisytą vaistą, kurios man prisiunte ir pagal pamokinimus suvartojau. Prieš tai netikėjau, kad per savo išdykumą suardytą sveikatą galėčiau dar atgauti. Pirmiausia jaučiausi didelį nusilpnėjimą, teipat vėliau ir mano inkstai buvo suvytę, drange ir viens vidurinis organizmas buvo sutręs ir tik kaip lapas rudenije suvytęs, laukian kada nukristi. Bet kad išsikalčiau laikraštije apie Jųsų galingą gydymą ir grynus vaistus, tad atsišaukus ir atsiuntė man vaistus, kurios suvartojau pagal pamokinimus, sakau kaip kaną nukasė, teip nuo manęs ligą, likausi pilnai sveikas. Tad ir dėkavoju už sanžiniską ir gabą isgydymą. Dabar jaučiuosi kalp naujai atgimęs, linksmas ir sveikas, o tai visiems broliams lietuviams pranešu, idant kreiptusi prie Jųs gydytis laike nelaimės ligos.

Pasilieku dėkingas ir visada garsinsiu Jųsų garbingą vardą,
JONAS SMIRNAVICZIA,
1625 Front st., Philadelphia, Pa

Sirgęs per du metu, skandėjimu strėnų, krutinėje diegių, plaučių nesveikumo, svaigimoir skandėjimo galvos, zvanijimo ausise ir abelno nusilpnėjimo ant sveikatos. Į 13 dienų pilnai išgydytas, su padėkavone ir paveikslą, prisiunte patalpint į laikraštį.

JOHN PAULINIS,
Fayette Co., Orient, Pa.

SKAITYTOJAU! Jei Tave vargina žemiau paminėtos ligos, nesendink, neatideliok, bet atsišauk, o galėsi buti išgydytas kaip ir kiti nuo:

kosulio, kataro, plaučių nesveikumo, dusulio, trumpo ir sunkaus kvėpavimo, kepenų ir inkstų (kidneys) ligos, dispepsijos, nevirinimo, vidurių ligos, užkietėjimo ir skaudėjimo vidurių, sonuose, tuštymuose ir po krutine. Galvos skaudėjimo, užimo ir spiegimo ausyse; kraujo nečystumo, išberimo spuogais, juodgalvėms ir niežais. Neuralgijos, neurastenijos, reumatizmo, skaudėjimo po visą kuną, kaulų sąnarių ir nuo sutinimo, geltligės. Nuo abelno nusilpnėjimo blogų sapnų ir jaunystės išdykumo—sugriovimo sveikatos. Priepuolo, nerviškumo; nuo slaptų ligų,—kokio jos vardo ar skyriaus nebutų.—Puslės ligos, nemiegojimo, sunkumo ir skausmo kojose, rankose ir kitų visokių ligų vyrų kaip ir moterų: skausmingų, nereguliariškų antdrapanių ir baltųjų, arba kurios tik ligos varginimui žmonių užpuola.

TAS INSTITUTAS ISZSIUNTINEJA GYDUOLES

Į VISĄ AMERIKĄ, CANADĄ, EUROPĄ, AZIJĄ, AFRIKĄ ir AUSTRALIJĄ, ANT KOŽNO PAREIKALAVIMO.

Kurie negalite pributi asabiškai, tai aprašykite nesveikumus bei ligą lietuvišhai.

KAM SIRGT IR VARGINTI SAVE, JEI LENGVAI GALI BUTI IŠGYDYTAS, TIK ATSIŠAUKIT, adresuojant:

The Collins New York Medical Institute (Inc)

140 W. 34 st., (arti Broadway) New York.

Ofiso valandos: iš ryto nuo 10 iki 5 po piet. Šventadieniais nuo 10 iki 1.

DRUKUOJAMA MAŠINA

The Odell No. 4

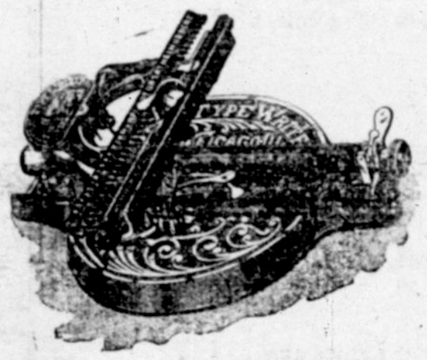

ODELL TYPEWRITER yra viena iš geriausių pigiųjų drukuojamų mašinų. Ji drukuoja teip gražiai, kaip mašina už $100.00. Visa mašina plieninė, o raidės varinės, išlietos ant plieninio volo. Visos didesnės ir mažesnės, su visokiais raštiškais ženklais ir numeriais. Ji niekad negenda, nes nėra kam joje pagesti. Ji gali laikyti 100 metų, arba ilgiau. Drukuoti su jaja gali kiekvienas žmogus, net ir mažas vaikas, jokio mokslo prie jos nereikia. Jos sistema teip paprasta, kad kiekvienas paėmęs ją į savo rankas, iš pirmo sykio supras kaip su jaje drukuoti. Jeigu nori turėti drutą, pigę ir gerą mašiną, tai pirk **ODELL TYPEWRITER**, o niekada nesigailėsi. Šitų mašinų kainos buvo $20.00, vėliau buvo $15.00, o dar vėliau $10.00, o kad mes jų išpardavėme didelę daugybę, tai gaunam nuo fabriko pigesnę kainą, ir dabar jas parduodame su prisiuntimu po **$6.95**

Su gražia audimo apvilkta skrynele **$8.95**

Su gražia skuros apvilkta skrynele **$9.95**

Pinigus siunčiant adresuokite:

A. Olszewskis

3252 S. Halsted st. Chicago, Ill.

Serganti Vyrai!

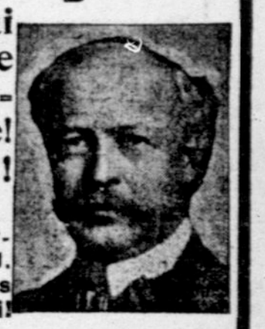

Jauni ir pusamžiniai Vyrai, kurie kenčiate nuo Ligų—Nenusiminkite! Prasidrasinkite! GELBĖKITE SAVE!

Atsišaukit pas mane!

Eik ten kur busi sąžiniškai gydomas ir tapsi greitai SVEIKU. Čėdysi laiką ir pinigus eidamas pas Dr. Tillitson. Roda Dykai!

Sutinimai ir kitoki nesveikumai yra išgydomi trumpam laike — bėgyje kelių dienų, su mano originališku gydymu. Atsakančiai pritaikintas, yra tai greičiausias budas ant svieto įsteigimui nuodugnio išgydymo. Netrotyk laiko ir nerizikuok savo sveikatos klausdamas rodos aptiekorius arba savo draugo. Jeigu tamista nėsi po atsakančiu gydymu, tai gali buti tikras, kad turėsi tą ligą per savo visą amžių ir visados atgabens tamistai nelaimę ir susikrimtimą. Aš išgydžiau tukstančius tokių ligų dėlto, kad turiu ypatišką joms gydymą.

Užsikimšimas arba užakimas varpos skylutės. Nedaro skirtumo kaip ilgai tamista kenti nuo užakimo varpaskylės, ir nežiurint kiek daktarų tamistą prigavo ir suvedžiojo, mano gydymas tamistą tikrai išgydys. Prie mano gydymo nereikia jokio plaustymo. Mano gydymas yra geriausias ant visos pasaulės, be jokio skausmo ir prašalina nesveikumą ant visados.

Kraujo Užnuodyjimas (Syfilis arba Francai). Jeigu vartojei nuodingus vaistus ir tebeturi skausmus, skaudulius (ronas) burnoje ir gerklėje, ronas arba pratrukimus ant bile kokios dalies kuno, tai tas yra kraujo užnuodyjimas, kurį gali išgydyti Dr. Tillotson. Aš ieškau sunkiausiai išgydomų ligų praščiausiame padėjime. Aš iščystysiu grynai tavo kraują ir prašalinsiu iš viso kuno yvairius nečystumus ir nuodus į trumpesnį laiką negu kas kitas kitoj kokioj dalyj pasaulės.

Guzuotos ir susisukę gyslos. Aš išgydau tokį padėjimą gyslų be nuotrotos laiko, be jokio skausmo ir ant syk. Mano gydymas prašalina visokius ligotus padėjimus, pagamina pilną bėgimą kraujo, sugražina tamistai greitai normališką sveikatą ir tvirtumą. Skausmai visai pranyksta.

AŠ IŠGYDAU KADA KITIEMS NENUSISEKA.

Aš taipgi išgydau trumpam laike visas ligas, kurios apsireiškia tarp jaunų, senų ir pusamžinių vyrų.

Pasirodavimas ir egzaminas dykai. Viską užlaikau slaptybėje. Jeigu busi po mano gydymu, niekas nežinos kodėl. Aš turiu tam tikrą gydymą kožnai ligai.

$10.00 VERTES X-RAY EGZAMINAS DYKAI.

Vyrai, manantį apsivesti, privalo atsišaukti pas mane ir pasiduoti egzaminuf, idant ištirti ar yra tinkami apsivedimui ar ne. Kitąsyk gali but kune koki liga, kuri kiludytų laiminga gyvenimui apsivedusiems.

Jeigu tamista turi kokį nesveikų padėjimą kune, paeinantį nuo peržengimo gamtos tiesų, kaipo tai, žagimosi savęs, tai nemėgink užsėpti ženatve, nes ženatvė tiktai gelbsti ligai įleisti šaknis giliau ir giliau į kuną, o tada tavo sveikata galutinai sunyka.

Atsišauk dėl egzamino į Dr. Tillotsono ofisą ir užsitikrink sau, kad esi tikęs apsivedimui.

EGZAMINAS IR PASIRODAVIMAS DYKAI!

Nereikalauju pinigų dėl pradėjimo gydymo. Jeigu negali ateiti pas mane, tai rašyk.

DR. TILLOTSON, 91-93 E. Washington St., CHICAGO, ILL.

VALANDOS PRIEMIMO: nuo 10 ryto iki 4 po pietų, ir nuo 6 iki 7 vakare. Nedėliomis ir Šventadienom nuo 10 ryto iki 1 po pietų.

ISGYDAU IN 5 DIENAS

Varicocelę ir HYDROCELĘ t.y. pagadintas gyslas Be peilio ir skausmų.

Išgydau kiekvieną sergantį Varicocelę. Striktura, užsikrėtusius kraujo užnuodyjimu, nusilpnėjimu nervų, Hydrocelę arba vyrų lytiškas ligas. Šitokius pasiulymus duodame visiems tiems, kurie buvo gydomi visokių kitų daktarų be jokios pasekmės ir išdavė pinigus dykai; todėl noriu juma parodyti, kad mano budas yra vienintelis ir su juo išgydysiu ant visada.

Nemokėkite už neišgydymą, tiktai už išgydymą.

Skaudėjimus skilvio, kepenų ir inkstų, nors labai užsisenėjusius, išgydau galutinai.

PLAUČIAI.
Sergantiejie dusuliu, bronchitu ir plaučių ligomis išgydomi galutinai naujausia mano metoda.

Slaptingos Vyrų Ligos.
Aš išgydau greitai ir ant visada kiekvieną slaptingą vyrų ligą; užlaikau viską didžiausioj paslaptyj.

Visokios patarmės dovanai!

Išgydau galutinai

Specialistas moterų ir vyrų ligų.

Moteriškas Ligas.
Patinimus gimdos, skaudėjimus pečių, baltigę ir kitas, išgydau pasekmingiausiai pagal mano metodos sutaisytus vaistus.

Kraujo Užnuodyjimus
ir odos ligas, paveizdan: išbėrimus, skaudulius, plaukų nuslinkimus ir visokias kitas ligas **išgydau ant visados.**

Kalbu lietuviškai!

Dr. L. E. ZINS, 41 So. Clark St., Chicago, Ill.

Tarpe Lake ir Randolph Street

PRIĖMIMO VALANDOS: nuo 8 ryto iki 8 vakare. Nedėliomis: nuo 9 ryto iki 4 po pietų.

Geriausias lietuviškas dantų daktaras

A. J. Zimontas (lietuvys)

3252 So. Halsted st., Olszewskio name.

Traukia dantis be skausmo, išgydo Skorbuta, Neuralgija, sudeda naujus vieton išpuolusių, pripildo iškirmijusias auksu, sidabru, amalgamu. **Valandos:** Šiokiems dienoms nuo 8 ryto iki 12, nuo 1 iki 9 vak. Nedėliomis: nuo 9 r. iki 5 vak.

Telephonas Yards 2268

Dr. Marija Dowiatt-Sass

749 W. 18th Street

Tarpe Paulina ir Wood gatvių

Ofiso valandos: nuo 8:30 iki 10:30 ryto; nuo 1 iki 3:30 po pietų; nuo 7 iki 8:30 vak. Nedėliom nuo 8:30 iki 11 tiktai. **Telefonas Canal 1479**

Kožna liga išgydoma

Atsišaukite į musų ofisą Red Cross Pharmacy 4552 So. Ashland Ave., o busite sveiki.

Dr. Kazimieras Butkeviczia

prieinamas nuo 3 valan po pietų iki 8 val. vakaro. Specialistas moterų ir vaikų ligų; abejotinuose atsitikimuose išsaukiame institutų profesorius ant rodos. Vaistai importuoti iš senos tėvynės; teipgi užlaikome tėvynės Trejas-Devynerias iš Palangos. Vaistai atsaginimui plaukų gvarantuoti. Receptai sutaisomi po speciališkų musų užžiurėjimu. Prekės prieinamos. Aptieka atdara diena ir naktį.

Red Cross Pharmacy

Meliszewski ir Jasulaitis, Savininkai

4552 S. Ashland Ave., Chicago

Telephone Yards 1106

F. P. Bradchulis

ATTORNEY & COUNSELOR at LAW

Chamber of Commerce Bldg., Room 709
S. E. Corner La Salle and Washington Streets
CHICAGO, ILL.
TELEPHONE MAIN 3642

Lietuvys advokatas, baigęs mokslę jurisprudencijos čia Amerikoj. Veda visokias provas, civiliškas ir kriminališkas, visuose teismuose (suduose).

Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31mos gatvės

Telephone Yards 6046

Vienatinė Lietuviška Sankrova

ir agentura literaturos ant "North Side" Chicagoj. Čion galima gauti mokslišką, svietišką ir dvasišką knygų, ražančių, škaplierių, abrozėlių, visokių laikraščių. Amerikos ir Europos ir popierų gromatoms. Teipgi užlaikau visokio tavoro: juodylo, pašelių, plunksnų, drukuojamų mašinukių, britvų, stereoskopų ir daugelio kitų daiktų. Neužmirškite atsilankyti, o busite užganėdinti.

Petras M. Kaitis

221 Wabensia Ave., Chicago, Ill.

(Šale Lietuviškos Bažnyčios).

Telefon Yards 471.

Notary Public

(Lietuviškas Notaras)

Išdirba visokias legališkas popieras, kaip tai: Plenipotencijas, Kontraktus, Bill of Sale, Testamentus, Affidavits ir kitoniškus. Inkorporuoja draugystes.

J. J. Hertmanowicz

Ofisas

A. Olszewski'o

3252 So. Halsted, Cor. 33rd St.

Chicago, Ill.

Kozminsky & Yondorf,

73 Dearborn Street.

Bankieriai.

Mes skolijame **Pinigus** ant turtenybių ir jei tu rengiesi turtenybę pirkti, mes su džiaugsmu prigelbėsime, paskolindami tau dalį pirkinio pinigų. Greitas veikimas. Lengvos išlygos. Agentai apmokami dosniai.

CENTRAL BUSINESS COLLEGE

Mokina: stenografijos, spaudinamos mašinėlės spaudinimo, knygų vedimo, aritmetikos, skaitymo, rašymo, spelinimo, istorijos, geografijos ir tt.

Specijališkos instrukcijos angliškos kalbos tiems, kurie pradeda mokytis tą kalbą ir kurie nori joje išsilavinti.

Mes išlaviname vyrus ir moteris įgyti geras vietas. Kliasos atdaros dienomis ir vakarais.

Atsišauk ar rašyk klausdamas platesnių informacijų. Katalogas dykai.

W. H. Harmon ir W. I. Tinus, Principalai.

Shiller Bldg., 109 Randolph Street, CHICAGO, ILL.

ADRESAI VIRŠININKU "ŽINYČIOS" DR-STES

Prezidentas—**J. J. Hertmanavičia, 3252 South Halsted Street**

Vice-Prez.—**Justinas Jakavičia, 1512 W. 19th Street**

1-mas Raštininkas—**M. M. Juška, 581 W. 22nd Street**

2-ras Raštininkas—**Aleksandra Olszewskis, 1418 W. 21st Place**

Kasierius—**Niceforas Žilevičia,**

General-Užveizėtojas—**A. Olszewskis, 3252 South Halsted Street**

Visi CHICAGO, ILL.

Su visokiais reikalais prie "Žinyčios", kaip tai apžiurėjimui žemės farmai, ar prisirašyme prie Dr-stės "Žinyčios" ir nusipirkime nuo jos akcijų, kreipkitės visada ar tai raštu ar asabiškai prie jos generališko užveizėtojo adresu:

"Žinyčia", A. Olszewski, Mgr.

3252 So. Halsted Street, CHICAGO, ILL.